

ОЕМВР

ОДА ЕКОНОМИКЕ Е МАQЕDОНИСË VERI-PERËNDIMORE
СТОПАНСКА КОМОРА НА СЕВЕРО-ЗАПАДНА МАКЕДОНИЈА
ECONOMIC CHAMBER OF NORTH-WEST MACEDONIA

20
ГОДИНИ

ОД ПАТУВАЊЕТО И ПРИДОНЕСОТ
ВО ЕКОНОМИЈАТА И ОПШТЕСТВОТО

Јубилејна монографија

2005 -2025

Автори:

Менди Кура, Нухи Алиу, Џемаил Даути, Назми Ејупи,
Мендерес Кучи, Дурим Зеќири, Касам Зендели

Уредник:

Џелал Неџири

Компјутерска обработка:

Халил Бериша

Фотогалерија: Архива на СКСЗМ

Издавач:

Стопанската комора на Северо-Западна Македонија,
Ул. Димитрие Чуповски бр.13 - Скопје

ISBN: 978-60865479-8-1

Тираж: 150

Печат: Polyesterday - Скопје

Скопје, 2026

Содржина

ПРЕДГОВОР	7
Обраќање на Претседателот на СКСЗМ, Менди Ќура (2022-2025)	9
Обраќање на Извршниот директор на СКСЗМ, Дурим Зеќири	11
ПОГЛАВЈЕ I:	
РАЃАЊЕТО НА ЕДНА ИНИЦИЈАТИВА (2004 - 2005)	12
ПОТРЕБАТА ОД ЕДНА АЛБАНСКА ЕКОНОМСКА ОРГАНИЗАЦИЈА	14
Формирање на Иницијативниот совет	14
Средбата со Министерот за економија и институционалната поддршка	17
Основачкото собрание и официјализацијата на СКСЗМ	18
ОСНОВАЊЕТО НА СКСЗМ: РЕАКЦИИ ВО МЕДИУМИТЕ	19
ПОГЛАВЈЕ II:	
КОНСОЛИДАЦИЈА И РАСТ (2005 - 2010)	20
Обраќање на првиот Претседател на СКСЗМ, Џемаил Даути (2005 – 2011)	23
Првото собрание – почеток на институционалното структурирање	25
Стратегија на растот и клучните соработки	28
Преместување на седиштето во Скопје, чекор кон институционален раст	29
ПОГЛАВЈЕ III:	
ВЛИЈАНИЕТО НА ЕКОНОМСКИТЕ ПОЛИТИКИ И РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ (2011 - 2015)	32
Обраќање на Претседателот Мендерес Кучи (2011 – 2015)	35
Консолидирање на раководните структури и статутарни реформи	36
Проширување на регионалната и меѓународната соработка	37
Сцената што ѝ недостасуваше на албанската економија – првото организирање на TOP 100	39
Заедничка економска платформа со албанските политички субјекти	40
Сенационален економски караван за 100-годишнината од независноста	41
Секторски групации и внатрешна структура	46
Групација на жени претприемачи	46

ПОГЛАВЈЕ IV:**ПРОШИРУВАЊЕ НА ВИЗИЈАТА И РЕГИОНАЛНА КОНСОЛИДАЦИЈА (2015 – 2019)..... 48**

Обраќање на Претседателот Неби Хоџа (2015 – 2022)	50
Реорганизација и јасна стратешка визија.....	51
Внатрешна организација и ефективно управување	51
Зголемување на влијанието и институционалното претставување	53
Промоција на економијата и меѓународната соработка.....	55
Развој на проекти со широко влијание	56
Основање на Alpac-Eco – институционална иницијатива за управување со отпад.....	57
Презентирање на Деск-от на услуги за членките	58
Клучни активности и воспоставени традиции.....	58
Анализа: Индустриска зона Визбегово – висок потенцијал, лоша инфраструктура	59

ПОГЛАВЈЕ V:**ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА НОВАТА СТРАТЕГИЈА И ИНСТИТУЦИОНАЛЕН РАЗВОЈ****ВО ВРЕМЕ НА КРИЗА (2020–2023) 60**

Стратегија 2020–2023	62
2020 година – Одржливост во време на криза и враќање кон корените	62
2021 година - зајакнување на платформите и институционалната етика	64
2022 година – институционална реорганизација и влијание во политиката	67
2023 година – модернизација, дигитални услуги и нов извршен менаџмент.....	70
Економски манифест за забрзан развој.....	74

ПОГЛАВЈЕ VI:**СКСЗМ МЕЃУ ЕКОНОМСКИТЕ РЕФОРМИ И 20-ГОДИШНИОТ ЈУБИЛЕЈ (2024–2025) 76**

2024 година – стратешка консолидација, политичко влијание и ориентација кон зелената економија .	78
Презентација на Платформата за економски развој на Северна Македонија 2024–2027	79
Образованието и работната сила – меѓу најитните приоритети	81
Иницијатива за Законот за данокот за солидарност во Уставниот суд.....	81
Проект “Green Business Leaders”.....	82
Основање на Министерството за енергетика – долгогодишно барање на СКСЗМ.....	83
Национална Развојна Стратегија – од предлог на СКСЗМ во државен документ	83
Закон за забрана на нефер трговски практики.....	84
2024 година во бројки	84
2025 година: Институционална сила, стратешки победи и почеток на нова деценија	86
Обраќање на в.д. Претседателот на СКСЗМ, Нухи Алиу (2025 – актуелен).....	91

ПОГЛАВЈЕ VII:

TOP 100™ – ИЗМЕРЕН И ДОКУМЕНТИРАН УСПЕХ	92
Потекло и цел	94
Лидери на успех низ годините – Победник на TOP 1	107

ПОГЛАВЈЕ VIII:

ВИЗИЈА ВО ЛИДЕРСТВО – ЛУЃЕТО ЗАД УСПЕХОТ НА СКСЗМ	108
ПРЕТСЕДАТЕЛИ НА СКСЗМ	110
ИЗВРШНИ ДИРЕКТОРИ НА СКСЗМ	111
Претседатели на Собранието	114
Членови на Управниот одбор	114
Членови на Надзорниот одбор	119
Извршната канцеларија на СКСЗМ	121
Вработените во Извршната канцеларија	122
Тековен состав на Извршната канцеларија	123

ПОГЛАВЈЕ IX:

ИСТОРИЈА И ТРАНСФОРМАЦИЈА НА ЛОГОТО НА СКСЗМ	124
Оригинаалното лого (2005 – 2017)	126
Новото лого и неговата филозофија (од 2017 година)	127
ПЛАНОВИ – ВИЗИЈА ЗА ИДНИНАТА	128
ПРИДОНЕСУВАЧИ ВО ПАТУВАЊЕТО НА СКСЗМ.....	130
ТЕЛЕГРАМИ СО ЧЕСТИТКИ	132
ПРИЗНАНИЈА.....	156
ФОТОГАЛЕРИЈА	168
ХРОНИКА НА ЕДНА ИСТОРИЈА ШТО ПРОДОЛЖУВА	198

20
ГОДИНИ

ПРЕДГОВОР

Основана пред 20 години со јасна визија за зајакнување на приватниот сектор во земјата, Стопанската комора на Северо-Западна Македонија (СКСЗМ) денес претставува доверлива, добро консолидирана институција, докажана како клучен фактор во изградбата на одржлива и конкурентна економска средина, обезбедувајќи силна поддршка и застапување на бизнисите на национално и меѓународно ниво.

Овој јубилеј нè потсетува на напорите, придонесот и посветеноста на една плејада визионерски стопанственици кои, покрај развојот на сопствените компании, се залагаа за развиено општество, квалитетно образование, владеење на правото и правна држава, како и за компании способни да конкурираат на регионалниот, европскиот и глобалниот пазар. Токму овој идеал и визија го родија СКСЗМ, која денес го одбележува својот 20-ти роденден.

Во оваа монографија се обидовме да направиме сеопфатен преглед на патувањето на СКСЗМ, од почетните идеи, основањето и првичните предизвици, па сè до постигнатите успеси преку нејзиното влијание врз економските политики на државата. Со непоколеблива посветеност на поддршката и застапувањето на интересите на бизнисите, СКСЗМ се изгради во значајна институција за економски развој, која успешно придонесува кон интеграцијата на албанските бизниси од Северна Македонија на домашниот и меѓународниот пазар.

Оваа монографија не е само документ на минатото, туку и водич за иднината. Таа претставува завет за решително продолжување по патот на застапувањето, влијанието и изградбата на сеопфатна и одржлива економија. Таа е и аманет што им се остава на идните генерации, за да го продолжат зајакнувањето на економијата, како темел на развиено и праведно општество и држава.

20
ГОДИНИ

Обраќање на Претседателот на SKCЗМ, Менди Ќура (2022-2025)

20 ГОДИНИ СО ЦВРСТИ НОЗЕ НА ЗЕМЈА И ПОГЛЕД КОН ИДНИНАТА

Кога ја прифатив одговорноста да ја водам Стопанската комора на Северо-Западна Македонија, тоа го сторив со уверување дека не е доволно само да се има силен глас за бизнисот, туку дека е потребно да знаеш и како да слушаш, како да се обединува и како да се посредува. Оваа улога ја сфатив како можност да се служи, а не да се раководи од горе.

Израснав со уверување дека лидерството не е ниту моќ, ниту протагонизам, туку величествена едноставност да се биде во служба на другите. Затоа, во секоја одлука, во секој јавен став, во секоја средба со институциите или со претприемачите, се трудам повеќе да слушам отколку да зборувам. Бидејќи само преку слушање на грижите и очекувањата на оние што создаваат работни места и го поттикнуваат развојот, можеме да изградиме визија за Комората што не е само претставничка, туку и водечка.

Немав за цел да бидам прва фигура на секој настан, туку да бидам присутен таму каде што е потребно: покрај претприемачите кои бараат фискална правда, кај институциите кои често забораваат колку е значаен приватниот сектор, или во регионот, таму каде што економската соработка е поважна од политичките реторики.

Овие 20 години на SKCЗМ се доказ дека една организирана група граѓани и бизниси може да стане сериозен глас во јавниот живот. Но ова е само половина од патот. Денес пред нас стои уште поголем предизвик од оние со кои досега се соочувавме. А тоа е визијата за прилагодување на SKCЗМ со динамиката и трендовите на времето што доаѓа.

Верувам дека SKCЗМ треба да биде клучен актер во подготовката на нашата економија за европската интеграција. Нашите бизниси треба дополнително да се професионализираат, да се интернационализираат и да се чувствуваат заштитени. Нашата заедничка институција, која претставува национален капитал и наследство, треба да остане лидер во заштитата на интересите на нашите бизниси, не само во земјата, туку и преку соработка со дијаспората и регионот.

Мојата визија ја темелам на едноставни вредности: понизност во претставувањето, истрајност во барањата и умереност во лидерството. Нам не ни се потребни гласни лидери, туку институции со одржливо влијание.

SKCЗМ не е бизнис-клуб. Таа е кауза за оние што создаваат, вработуваат и ја градат нашата иднина.

20
ГОДИНИ

Обраќање на Извршниот директор на SKCЗМ, Дурим Зеќири

**ДВАНАЕСЕТ МЕСЕЦИ ЗА СЕКОЈА ГОДИНА,
НО ЕДЕН ИДЕАЛ ЗАСЕКОГАШ**

Дваесет години не се само листови во календарот. Тие се траги во калта на времето, врежани од напорот, визијата и жртвувањето на илјадници претприемачи кои сонштата ги претворија во претпријатие, а претпријатието во темел на нашиот економски развој.

Стопанската комора на Северо-Западна Македонија не се роди за луксузот на статистиката, туку од итната потреба за економска средина, за глас на пазарот и за достоинство во развојот. Од периферен глас, прераснавме во институција што се слуша во центрите на одлучување во земјата и пошироко. Од првите скромни канцеларии до денешните модерни структури, нашиот пат е најдобар пример за растот на самата бизнис-заедница.

Соочени со предизвици што некогаш изгледаа непроодни, ние изградивме мостови. Кризите ги надминавме со единство, а недостатоците ги претворивме во иновација. Компаниите кои некогаш започнаа со четири вработени, денес извезуваат на четири континенти. И во секој нивен подем, присутна е трагата на нашата Комора, како сопатник, како адвокат, но и како чувар на колективниот интерес.

Кога ми беше доверена функцијата извршен директор во оваа институција, која за многумина претставува национален капитал, чувството на привилегија и чест беше неспорно, но неизбежен беше и товарот на големата одговорност што ми беше положена на рамениците. Во следниот ред, ќе се потчинувам на човечката природа, оставајќи ја скромноста за момент. Овие 20 години имаме многу достигнувања, додека последните 3 години без сомнеж се круна на успехот и на неконкурентната работа внатре во институцијата, но и на државно и пошироко ниво. Секако, искуството и институционалната зрелост доаѓаат до израз во последните години, и како резултат успеавме да бидеме уште поприсутни.

Ова не е упатено кон никого друг освен кон членките, кои се јадрото на Комората, кон раководството, како и кон мојот извонреден тим, кои во ниту еден момент не дозволија да згасне мојот работен елан, останувајќи лојални од самиот почеток на мојот мандат како директор, па сè до денес.

Оваа година не одбележуваме само јубилеј, туку и вистинитоста на еден идеал, дека развојот не се подарува, туку се освојува. Со работа, храброст и со меѓусебна доверба.

Понатаму, Стопанската комора на Северо-Западна Македонија опстана и продолжува да постои токму поради компромисот и меѓусебното разбирање, особини кои во толку голема заедница на успешни поединци, ретко можат да се најдат како применлива практика. Се чувствувам привилегиран што токму во овој 20-годишен јубилеј, SKCЗМ ме бележи мене како свој Извршен директор.

**ПОГЛАВЈЕ I:
РАЃАЊЕТО НА ЕДНА
ИНИЦИЈАТИВА
(2004 - 2005)**

година
2000

Албанските бизниси во Македонија се соочуваа со големи предизвици и недостаток на застапеност во државните институции.

Гостивар, 4 декември
2004

Се одржа првата средба на која 20 албански стопанственици го формираа Иницијативниот совет за создавање на една репрезентативна економска структура.

Скопје, 14 декември
2004

Иницијативниот совет се прошири и се дискутираше за организациската структура и целите на идната организација.

Скопје, 22 јануари
2005

Иницијативниот совет доби официјална поддршка за формирање на Стопанската комора од министерот за економија, Фатмир Бесими.

Тетово, 13 февруари
2005

Се одржа Основачкото собрание, на кое беше усвоен Статутот на СКСЗМ, беше избрано раководството и Џемаил Даути како прв претседател.

Скопје, 22 февруари
2005

Се одржа првата седница по основањето, на која се дискутираше за стратегијата за јавно институционализирање и зајакнување на организацијата по локалните избори.

Скопје, 18 мај
2005

Се изврши официјалната регистрација, при што СКСЗМ беше запишана во регистарот на комори како независна економска институција со седиште во Тетово.

ПОТРЕБАТА ОД ЕДНА АЛБАНСКА ЕКОНОМСКА ОРГАНИЗАЦИЈА

По прогласувањето на независноста како држава во 1991 година, Северна Македонија се наоѓаше во фаза на утврдување на својата развојна насока. Оваа година го означил почетокот на долг транзициски процес од еднопартиски кон демократски систем. Во оваа фаза, приватниот бизнис не беше меѓу приоритетите на државните политики. Бизнис-заедницата беше оставена сама да опстојува пред една бирократија навикната да функционира во стар систем, каде институциите не беа во служба на граѓанинот и бизнисот, туку обратно. Во ваква клима, особено на почетокот на 2000-тите години, албанските бизниси во Северна Македонија кои беа во раст се соочуваа со големи предизвици. Овие претпријатија се чувствуваа незастанени пред државните институции, без било каков пристап до креирањето на економските политики. Потребата од институција што ќе ги застапува нивните интереси беше повеќе од неопходна.

Оваа состојба, возимата на 2004-та година, во Гостивар собрана над 20 албански стопанственици за да ја дискутираат итноста од создавање институција која ќе ги адресира предизвиците и ќе им помогне на албанските бизниси да растат и да се развиваат. Овој состанок, одржан на 4 декември 2004 година, го означил раѓањето на Иницијативниот совет за создавање економска структура со регионално и национално влијание.

Формирање на Иницијативниот совет

На првиот состанок беше одлучено да се формира раководна група која ќе ја изготви стратегијата и првите чекори на идната организација. Тогаш беше основан Иницијативниот совет, составен од претставници на значајни албански бизниси, вклучувајќи претприемачи од Куманово, Скопје, Тетово, Гостивар, Дебар, Кичево, Струга и Охрид.

Десет дена подоцна, односно на 14 декември, во Скопје се одржа вториот состанок. Главните дискусии беа фокусирани на утврдување на целите, како и на воспоставување на организациска структура.

ОСНОВАЧИ НА ИНИЦИЈАТИВНИОТ СОВЕТ БЕА:

Назми Ејупи – Бентон-ни, Куманово

Џемаил Даути – Даути Комерц, Скопје

Арбен Абдурахмани – Везе Шари, Тетово

Ибрахим Ислами – Металекс, Тетово

Зариф Бајрами – Хабиб Турс, Гостивар

Хамси Бехлули – Консултант

Неџат Мустафа – Ајче, Кичево

Камбер Бизати – Набизи, Струга

Ердоан Имери – Тропикал, Охрид

Шпенд Дибра – Дебар

Назми Ејупи,
БЕНТОН-НИ

Пред 20 години, бев дел од основачката група на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија. Во тоа време, економската реалност беше тешка. Претприемачите дејствуваа сами, без заеднички глас, без професионална поддршка и без јасни механизми за застапување на нивните интереси. Потребата за основање на Стопанска комора произлезе токму од оваа празнина. Беше потребна институција што ќе го поврзе бизнисот со државните институции, што ќе ги заштити интересите на претприемачите, што ќе ја промовира бизнис-етиката и ќе создаде услови за одржлив економски развој. Моментите на основањето не беа лесни, но имавме волја, посветеност и јасна визија: да изградиме платформа каде бизнисот ќе зборува со еден глас, ќе се поддржува меѓусебно и ќе придонесува за севкупниот економски развој.

Денес, по 20 години, кога го гледам изминатиот пат, чувствувам гордост за чекорот што го презедовме тогаш. Она што започна како итна потреба, денес е консолидирана институција која дава значаен придонес во економскиот развој, во зајакнувањето на домашниот бизнис и во создавањето нова култура на дијалог и соработка.

За мене лично, да се биде дел од основањето на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија останува едно од најзначајните искуства. Тоа е доказ дека кога постојат визија, одговорност и заедништво на вредности, дури и во тешки времиња може да се изградат институции што траат и имаат долгорочно влијание

Арбен Абдурахмани,
ВЕЗЕ ШАРИ

СКСЗМ се роди од болката и неправдата, но беше изградена со храброст, доверба и љубов кон развојот. За мене, таа е доказ дека кога бизнисмените се обединуваат со идеал, ја менуваат историјата.

Албанските бизниси постоеја, придонесуваа, издржува семејства и ја оживуваа економијата, но не беа организирани. Немаа заедничка адреса каде што нивниот глас ќе се артикулира со тежина и авторитет. А кога недостасува организација, индивидуалниот глас се губи во бучавата.

Денес, кога го согледуваме нејзиниот пат, станува јасно дека СКСЗМ не се изгради врз реторика или моментални емоции, туку врз реална потреба и длабоко чувство на колективна одговорност. Можеби токму затоа таа продолжува да стои цврсто и стабилно.

Ибрахим Ислами,
МЕТАЛЕКС

Почетоците на СКСЗМ беа тешки и предизвикувачки. Во тој период, многу компании со албански сопственици немаа соодветна застапеност и третман во постојните економски структури. Ова ја создаде неопходната потреба од независна, професионална и инклузивна организација која ќе биде вистинскиот глас на претприемачите во Северна Македонија.

Денес, по толку години, претставува задоволство и посебна гордост да се види дека СКСЗМ расте од година во година, се проширува со нови членки, ја зајакнува својата институционална улога и функционира професионално и ефикасно. Овој успех е јасен доказ дека почетната визија била исправна и дека напорите вложени на почетокот дале долгорочни резултати.

На Стопанската комора на Северо-Западна Македонија ѝ посакувам уште многу успеси во иднина и ѝ изразувам искрена благодарност за оваа иницијатива која ја почитува историјата, основачите и сите оние што придонеле за нејзината изградба.

Хамси Бехлули

Од потребата за правична застапеност и силен глас за компаниите со албански сопственици, заедно со неколку храбри членки донесовме одлука да основаме ново здружение, а подоцна и СКСЗМ, која прерасна во глас на албанските компании и значаен фактор на економската соработка во Северна Македонија, особено во северозападниот дел.

Со поддршка на компаниите Везе Шари, Металекс, Хабиб Турс, Еко Шар и други, беше формиран Иницијативниот совет на СКСЗМ со седиште во Тетово. Во рок од неколку недели беа контактирани албанските претприемачи во регионот и беа организирани состаноци во секоја општина, при што беа вклучени над 150 компании.

Така започна патувањето на СКСЗМ со сигурни чекори и ѝ посакувам многу понатамошни успеси.

Средбата со Министерот за економија и институционалната поддршка

Политиката отсекогаш имала обврска да создава услови за развој на различните општествени сфери - од образованието, економијата и здравството, па сè до културата и спортот. Во овој контекст, Иницијативниот совет оствари клучна средба со тогашниот министер за економија, г. Фатмир Бесими, како најкомпетентно и релевантно министерство за соработка. На оваа средба Назми Ејупи ја предложи и идејата за името што оваа институција го носи и денес. Министерот изрази безрезервна поддршка за оваа иницијатива, оценувајќи ја како неопходен механизам за зајакнување на приватниот сектор и за подобрување на климата на економско застапување. По оваа средба се зацврсти уверувањето дека институционалната поддршка е суштинска за успехот и легитимитетот на иницијативата, што дополнително го зголеми кредибилитетот на Иницијативниот совет.

Фатмир Бесими,
Министер за Економија (2005)

“Горд што сум дел од оваа успешна приказна”

"Најнапред ѝ честитам на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија за 20-годишните достигнувања! Се чувствувам горд што бев дел од овој процес уште од иницијалните денови. Во 2005 година, како министер за економија, ја имав привилегијата да ја поддржам иницијативата на успешни и ентузијастички бизнисмени за создавање на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија, оценувајќи ја како неопходен механизам за зајакнување на приватниот сектор и за достоинствено застапување на интересите на албанските бизниси во земјата. Нашите тогашни средби со претставниците на Иницијативниот совет служеа за обезбедување институционална поддршка и практични совети за чекорите што требаше

да се преземат за формализирање и консолидирање на оваа економска структура. Оваа иницијатива не беше лесна, бидејќи се соочи со бројни предизвици кои произлегуваа од недостаток на институционални капацитети, општествени и политички предрасуди, како и самата ранливост на демократијата и економијата во транзиција - од социјалистички систем кон слободен пазар. Сепак, посветеноста на иницијаторите и конструктивната соработка со државните институции ги поставија темелите на еден успешен процес. Оваа заложба дополнително се унапреди во 2011 година, кога како министер во Собрание го предложив Законот за стопански комори, нов закон кој овозможи официјална регистрација и функционирање на СКСЗМ како независна комора со законски овластувања, со што се обезбеди целосно застапување на бизнис-заедницата и се придонесе за создавање поповолна економска и развојна клима."

– Фатмир Бесими, поранешен министер за економија

Основачкото собрание и официјализацијата на СКСЗМ

На 13 февруари 2005 година, во хотел „Лираку“ во Тетово, се одржа Основачкото собрание на Економскиот круг на Северо-Западна Македонија (ЕКСЗМ). Ова беше првото име на организацијата и основата врз која подоцна ќе се изгради Комората како независна институција со законски овластувања.

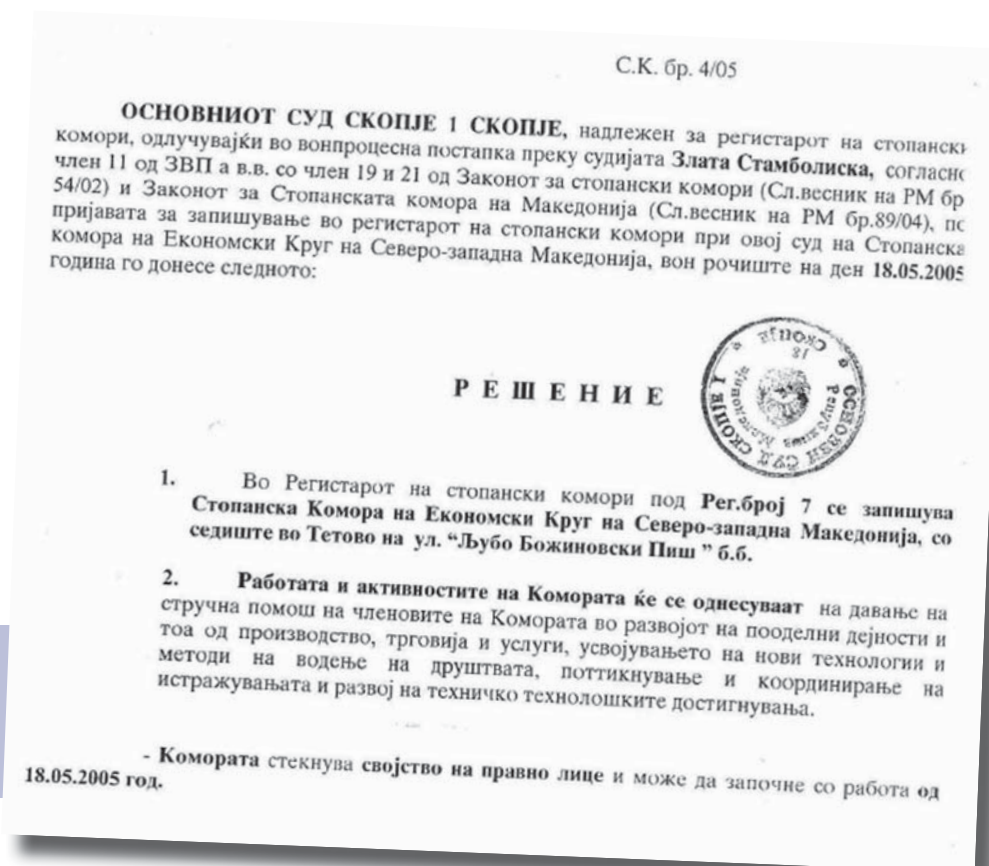
На оваа средба беа донесени неколку значајни одлуки:

1. Усвојување на Статутот на ЕКСЗМ.
2. Избор на Раководството составено од 9 членови.
3. Избор на г. Џемаил Даути за прв Претседател на Комората.

Непосредно по основањето, на **22 февруари 2005 година**, се одржа првата седница, на која се дискутираше за стратегијата на институцијата и за начинот на официјализирање на Комората.

Официјалната регистрација беше реализирана на **18.05.2005 година**, кога Стопанската комора на Северо-Западна Македонија стана дел од регистарот на стопански комори на Северна Македонија.

Дејноста на СКСЗМ ќе биде насочена кон професионално унапредување на бизнисите, поврзување на компаниите меѓусебно на национално, регионално и меѓународно ниво, како и создавање поволна деловна средина преку соработка и лобирање во владините институции.

18.05.2005 - Решението на Основниот Суд Скопје 1 за запишување на СКСЗМ во Регистарот на стопански комори.

ОСНОВАЊЕТО НА СКСЗМ: РЕАКЦИИ ВО МЕДИУМИТЕ

Веста за основањето на СКСЗМ беше примена на различни начини во јавноста на Северна Македонија. Реакциите беа поделени, при што беше присутен и **сомнежот** за наводно формирање **паралелни институции** во држава која штотуку излезе од вооружен конфликт. Додека иницијаторите настојуваа пред медиумите да ја појаснат **благородната идеја** на Комората, токму домашните и меѓународните медиуми беа тие што ја препознаа оваа институција како катализатор на економскиот развој во годините што следуваа.

Сепак, поголемиот дел од јавноста беше ентузијастички расположен кон основањето на СКСЗМ. Со право ја препознаа како конструктивна иницијатива со цел забрзан економски развој, отворање нови работни места и постигнување повисок степен на општествена благосостојба. Домашните медиуми ја оценија како креативна иницијатива на албанските бизниси за создавање организирана економска структура во Северна Македонија.

Весникот „**Факти**“ (04.02.2005) истакна дека создавањето на Стопанската комора претставува „отворена врата кон светскиот пазар“, опишувајќи ја како организација што има за цел заштита и застапување на интересите на албанските стопанственици, но и како платформа за меѓународна економска интеграција.

Додека „**Утрински весник**“ (14.02.2005) известуваше од Основачкото собрание во Тетово, нагласувајќи дека во оваа иницијатива биле вклучени **над 280 претпријатија од целата територија на земјата**, од Битола до Делчево. Написот го истакнуваше инклузивниот карактер и аспирациите за регионална и меѓународна економска соработка, врз основа на европски модели. Овие медиумски извештаи ја потврдуваат стратешката вредност на основањето на СКСЗМ и легитимитетот што таа го стекна уште во првите чекори.

Меѓутоа, во тогашната политичка и општествена клима, оваа иницијатива не беше едногласно прифатена од сите општествени и политички фактори во земјата и беше третирана со висока политичка чувствителност. На **14-тата седница на Собранието на Република Македонија, одржана на 25 октомври 2006 година**, повторно беше актуализирано основањето на СКСЗМ како случај што предизвикал претходни дебати во јавноста. Во парламентарните расправи беше наведено дека основањето на Комората „претставува чекор кон федерализација на Македонија“, преку нејзиното именување „... на Северо-Западна Македонија“, при што се користеше концептот на регионализација за нарушување на унитарниот концепт на државата.

„**Утрински весник**“ (14 февруари 2005) - известуваше од основачкото собрание одржано во Тетово, со учество на 280 компании од цела Северна Македонија, како иницијатива за економски развој и соработка по конфликтот во 2001 година. Беше нагласен сеопфатниот и економскиот карактер на иницијативата, при што се негираше било каква тенденција за политичка регионализација.

Весник „**Факти**“ (4 февруари 2005) – посвети значителен простор на основањето на СКСЗМ, оценувајќи ја како неопходна институција за развојот на економијата кај Албанците но и во Северна Македонија воопшто.

**ПОГЛАВЈЕ II:
КОНСОЛИДАЦИЈА
И РАСТ (2005 - 2010)**

15 март

2005

Само два месеца по основањето, претставници на СКСЗМ учествуваат во државната делегација за време на повеќедневна посета на Турција.

11 февруари

2006

Се одржа Првото редовно собрание на СКСЗМ, каде беа усвоени раководните структури, повторно беше избран Џемаил Даути за Претседател и беа формирани Управниот и Надзорниот одбор.

2007

Посета на Стопанската комора на Адана во Турција, каде СКСЗМ направи први чекори кон интернационализацијата со воспоставување официјална соработка со комората на Адана.

2007

Преместување на седиштето на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија во Скопје.

2008

СКСЗМ потпиша договор со МФРП за развојна поддршка и организира обуки за мали и средни претпријатија.

Скопје, 18 мај

2008

Организиран е „Претприемач на годината“ и СКСЗМ беше претставен на меѓународниот саем МУСИД во Турција за промоција на бизнисите.

5 февруари

2009

„Појадок со министрите“ во Скопје – СКСЗМ организира платформа за дијалог меѓу бизнисите и Владата за адресирање на економски и даночни прашања.

2009

Отворање на првиот локален бизнис центар во Чаир, со што започна процесот на економска децентрализација и обезбедување на блиски услуги за претпријатијата преку општините.

2009

Потпишани меморандуми за соработка со коморите на Косово и Албанија, со што СКСЗМ постави основа за создавање на еден албански столб со цел регионална интеграција.

2009

Организирани обуки од професорот Џон Шумански (САД) за развој на бизнис и претприемништво за членките на СКСЗМ и студенти на ДУТ.

2009

СКСЗМ ги претставуваше албанските бизниси на „Приштина 2009“ и на економски состаноци со партнери од Турција, Кина и Украина.

По завршувањето на првата фаза на основањето, годините 2006-2010 се период кога визијата на СКСЗМ почна да добива конкретен облик преку изградба на управни структури, регионално проширување и создавање на меѓународни соработнички мрежи.

СКСЗМ само ги претставуваше интересите на претпријатијата во економската реалност во процесите на донесување одлуки.

Првиот состанок на Собранието во 2006 година создаде организациска стабилност со градење на проактивен пристап за влијание врз одлуките, продлабочување на соработката со државните институции и невладини организации со искрен и продуктивен комуникациски пристап за поволна бизнис средина.

СКСЗМ беше иницијатор на дијалог меѓу бизнисот и Владата, реализирајќи „Појадок со министрите“. Комората започна проекти за промоција на успехот во бизнисот, како доделувањето на наградите „Претприемач на годината“.

Во овој период се реализираа значајни меѓународни посети, воспоставувајќи стратешки договори со партнери од САД, Турција, Косово, Албанија и пошироко.

Овие настани не беа само симболични, туку внимателно планирани настани за градење на нова култура на водење бизнис, кој не зависи само од спонтаната динамика на пазарот, туку и од институционалната архитектура и економските политики кои таа ги создава.

Во комплицирани социо-политички околности, СКСЗМ успеа да создаде посебен организациски идентитет, да гради доверба меѓу членките и да се позиционира како реален и важен фактор во донесувањето на економски политики во Северна Македонија.

Успехот на СКСЗМ треба да се гледа надвор од статистиката и активностите, бидејќи основањето на оваа институција претставува историски момент во обликувањето и градењето на институционални капацитети во служба на визијата за сеопфатен социјален и економски развој во Северна Македонија.

Обраќање на првиот Претседател на SKCЗМ, Џемаил Даути (2005 – 2011)

ВИЗИЈАТА НА ОСНОВАЊЕТО И ПРВИТЕ ПРЕДИЗВИЦИ

Сè започна во летото на 2004 година, кога во еден жешки јулски ден ми се укажа прилика да одам на посета во Тетово, кај мојот пријател Арбен Абдурахмани. Тој само што ја имаше отворено веќе познатата компанија „Везе Шари“ и ми кажа дека се соочува со многу пречки, од царини до локални институции. Беа бариери кои доаѓаа како последица на институционални недостатоци во тоа време во Северна Македонија, како држава во незавршен транзиционен процес и со кривка демократија. Не беше единствениот бизнисмен кој се жалеше, бидејќи истите оплаки ги слушав скоро на секој состанок со моите пријатели. Но, за време на средбата со Арбен започнавме да размислуваме како да најдеме системско решение за да се надмине оваа непријатна ситуација, првично за бизнисот, а потоа и за општеството воопшто.

Токму тој момент почнав поозбилно да размислувам како можеме подобро да се организираме за да ги елиминираме овие бариери кои го попречуваат економскиот развој. Беше време кога ние, како претставници на бизнисот, да преминеме од секојдневните оплаки кон конкретно дејство. Требаше форма на организирање која ќе не води кон решавање на овие проблеми.

Почнавме средби со бизнисмените. Дилемите што ги имавме, дали да биде организација или комора, на крајот се разјаснија, со тоа што одлучивме да основаме Стопанска комора со сите атрибути. Таа одлука беше логична и неопходна, земајќи го предвид бројот на компаниите, дејностите што ги покриваа и нивната географска покриеност. Беше одлука која означил почеток на создавање структура способна да влијае на државните политики.

Кон крајот на 2004 година, група од 30–40 компании создадовме план како треба да изгледа и каква мисија треба да има институцијата. Се договоривме нашата активност да има три правци: 1 – Создавање на бизнис средина со иницирање и предлагање законски решенија, инфраструктурни проекти и промени на сегменти на општеството во функција на напредокот на бизнисите; 2 – Едукација, обука и обезбедување на современи модели во менаџментот на бизнисите; 3 – Вмрежување и поттикнување соработка меѓу бизнисите на национално, регионално и меѓународно ниво.

Седум месеци подоцна, работите почнаа да се конкретизираат. На 13 февруари 2005 година, во Хотел Лирак во Тетово се одржа Основачкото собрание, каде беа поставени темелите на оваа нова институција, која првенствено секогаш ќе има за цел развој на економијата и сеопфатниот социјален развој.

Првите предизвици беа институционалниот скептицизам, политички предрасуди и недостаток на добро структурирање. Но, ниту еден од тие не нè запре. Напротив,

покажавме дека организација водена од силни принципи, со искреност, професионализам, посветеност и со јасна стратегија може да биде мотор на динамичен економски и социјален развој. Во овој период, Северна Македонија немаше долгорочна стратегија за економски и општ развој, што стана клучно барање за СКСЗМ да го донесе економскиот и социјалниот развој на здрави патеки, постојано барајќи изработка на долгорочна Стратегија за забрзан економски развој, која ќе служи како основа за изработка на владините економски политики. Овој предизвик, кој го третираа како „апсурден“, стана реалност во октомври 2024 година со активното учество на Комората во неговото создавање.

Под мое раководство, беа формирани Управниот и Надзорниот одбор, се организираа седници на собрание и беа воспоставени првите партнерства со државни институции на национално и меѓународно ниво.

Денес, 20 години подоцна, кога се потсетувам на овие историски денови на создавање на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија (СКСЗМ), чувствувам мешавина од силни емоции: гордост за тоа што постигнавме и благодарност за сите кои придонесоа за остварување на оваа визија.

Две децении по ред, СКСЗМ не беше само платформа за застапување, туку се претвори во арена каде се создаваа можности, се градеа мостови на соработка и се формулираа економски политики со влијание. Во овој основен период, беа воспоставени првите односи со партнери од Косово, Албанија, Балканот, Европа и пошироко, поставувајќи основи за вистинска соработка во економската сфера.

Денес Комората стана значајна национална институција, моќен глас за бизнисите и мост за комуникација меѓу приватниот сектор и државата. Таа премина од фаза на чист идеализам во организација со конкретно влијание врз макроекономските политики.

СКСЗМ сигурно ќе продолжи напред уште појако, правејќи нè горди не само нас бизнисмените, туку целото општество и државата. СКСЗМ не е само Комора, туку е идеал, мисија и заедничка визија за посилна економија која носи благосостојба во општеството.

Им благодарам од срце на сите кои ја поддржаа идејата за Комората и придонесоа во нејзиниот развој и раст во овие две децении.

Длабоко верувам дека СКСЗМ ќе слави уште многу јубилеи, генерација по генерација, каде сите ќе ги прославуваме успехите што оваа толку значајна институција за економијата и нашата општа благосостојба ќе го донесе.

ПРВОТО СОБРАНИЕ – ПОЧЕТОК НА ИНСТИТУЦИОНАЛНОТО СТРУКТУРИРАЊЕ

По основањето и официјалната регистрација, СКСЗМ премина во фазата на консолидирање како економска институција со влијание во Северна Македонија. Овој период се карактеризираше со создавање управни структури, зголемување на бројот на членки и ангажирање во значајни економски политики за бизнис заедницата

Прво редовно Собрание на СКСЗМ – 11.02.2006

Прво редовно Собрание на СКСЗМ – прес-конференција

На 11 февруари 2006 година, се одржа Првото редовно собрание на СКСЗМ, на кој беа усвоени неколку клучни одлуки за иднината на Комората. На ова собрание:

I. Беше избран Претседател на СКСЗМ

Џемаил Даути (Даути Комерц – Скопје) едногласно беше избран и потврден како прв Претседател на Комората.

Говор на Џемаил Даути по изборот за прв претседател на СКСЗМ, на Првото собрание одржано на 11.02.2006.

II. Беше избран Претседателот на Собранието

Миради Фетаји (Гудалат – Гостивар) беше именуван за Претседател на Собранието на СКСЗМ.

III. Се формира Управниот одбор со следните членови:

1. **Шпенд Дибра** (Дипластика - Дебар)
2. **Ердоан Имери** (Тропикал - Охрид)
3. **Камбер Бизати** (Набизи - Струга)
4. **Агни Алиу** (Фрути - Струга)

5.	Неџат Мустафа (Ајчо-Керчо - Кичево)
6.	Зариф Бајрами (Хабиб Турс - Гостивар)
7.	Џемил Селими (Џими Компани - Гостивар)
8.	Абедин Мурати (Молика - Тетово)
9.	Дашмир Саити (Ренова - Тетово)
10.	Касам Зендели (Еко Шар - Тетово)
11.	Сабедин Бајрами (Еуро Пласт 1 - Тетово)
12.	Хазби Нуредини (АБЦ Продукт - Скопје)
13.	Џемаил Даути (Даути Комерц - Скопје)
14.	Назми Ејупи (Бентон-ни - Куманово) и
15.	Јусуф Сулејмани (Бурдем Пластик - Скопје)

IV. Се формира Надзорниот одбор, одговорен за ревизија и следење на активностите и работата на Комората:

1.	Ибрахим Ислами (Металекс - Тетово)
2.	Таџедин Адеми (Селман Туризам - Куманово)
3.	Хашим Ајдини (Дервент Промет - Скопје)
4.	Шазим Халили (Ера Медика - Кичево)
5.	Рамадан Вејсели (Балкан Тритикум - Тетово)

Ова Собрание значи клучен чекор во внатрешната организација на СКСЗМ и го подготви за поактивна улога во економската политика и поддршката на албанските бизниси во Северна Македонија.

СТРАТЕГИЈА НА РАСТОТ И КЛУЧНИТЕ СОРАБОТКИ

СКСЗМ започна нова фаза на проширување и зајакнување на својата позиција во домашната и регионалната економија. Само еден месец по основањето, Комората почна да учествува на речиси сите посети на високо ниво на државните делегации на Северна Македонија.

За време на повеќедневната посета на Турција, од 15 до 17 март 2005 година, г. Џемаил Даути ја предводеше делегацијата на албанските бизнисмени како дел од државната делегација, предводена од тогашниот премиер на земјата, г. Владо Бучковски. Државната и бизнис делегација беше пречекана од тогашниот турски премиер, денес претседател на државата, Реџеп Таип Ердоган, кој организираше вечера во својата резиденција во Анкара во чест на гостите од Северна Македонија. На овој состанок, Ердоган подготви неколку изнедадувања за гостите, истакнувајќи ја важноста на традиционалните и пријателски односи меѓу двете држави. Атмосферата беше збогатена со турска ориентална музика, создавајќи посебна културна врска меѓу двете делегации.

Март, 2005 – Реџеп Таип Ердоган, при пречекот на државната делегација предводена од премиерот Владо Бучковски, во чиј состав беше и претседателот на СКСЗМ, г. Џемаил Даути.

На вечерата присуствуваа и други претставници на турската влада, кои ја придружуваа делегацијата од Северна Македонија во текот на целиот престој, со цел да се разгледаат можностите за соработка во сите области. Овој состанок не истакна само добри лични односи, туку и можности за проширена економска и развојна соработка. За таа цел, беше организиран и Бизнис Форум, каде претставниците на СКСЗМ доживеа топол прием од своите турски колеги, но и од самиот г. Ердоган. Токму за време на оваа посета, турската Влада ѝ донираше на Северна Македонија парцела земјиште во еден од најпознатите квартави на Анкара за изградба на новата Амбасада. Дури и проектот за објектот беше подарен од Анкара, изработен од јапонски архитект тогаш сместен во Турција.

Од овој момент, СКСЗМ ќе стане значаен актер и во економската дипломатија на Северна Македонија, играјќи клучна улога во привлекување на странски инвеститори преку партнерства со кредибилни компании во развиените земји во светот.

Во тој контекст, во 2007 година беше организирана официјална посета на Стопанската комора на Адана во Турција. Оваа посета означи уште еден важен чекор во интернационализацијата на СКСЗМ. За време на средбата, покрај размена на институционални искуства

меѓу двете комори, за СКСЗМ беше доделено и признание од турскиот колега.

Зголемувајќи се како фактор и поттикнувач на економски развој, во почетокот на 2007 година раководството на СКСЗМ организираше состанок во просториите на Владата со тогашниот премиер г. Никола Груевски, при што му беа доставени 30 клучни барања за создавање поволна бизнис средина, неопходна и за странските и за домашните инвеститори. Меѓу тие барања беа проекти кои беа побарани како приоритет на владините политики, како што се:

Септември, 2007 - Благодарница за СКСЗМ од Стопанската комора на Адана (Турција), за време на официјална посета во 2007 година.

- Патот на Арбр – со доставување на идеен проект;
- Кружниот тек на Тетово, до Јажинце, кој денес е во фаза на реализација, како и отворање на царинскиот терминал во Јажинце;
- Трасите на трамвајската линија – Гостивар – Тетово – Јажинце, вклучувајќи го целиот Полошки регион;
- Патот Тетово – Призрен;
- Патот Скопје – Блаце, кој е во фаза на реализација;
- Отворање на економска зона меѓу Скопје и Гостивар, која се изгради на влезот на Тетово;
- Давање на пасоши за бизнисмени (Бизнис пасоши) со официјални привилегии.

Преместување на седиштето во Скопје, чекор кон институционален раст

По првите две години на институционална консолидација во Тетово, во 2007 година Стопанската комора на Северо-Западна Македонија направи значаен чекор кон зајакнување на своето присуство во центарот на донесување одлуки. Одлуката за преместување на седиштето во Скопје не беше само логистички потег, туку претставуваше добро осмислена стратегија за поблиску до државните институции, меѓународните организации и стратешките партнери.

Седиште на СКСЗМ – Скопје

Овој транзит беше претходен со низа значајни и убедливи средби меѓу основачите и раководството во тоа време, г. Назми Ејупи, г. Џемаил Даути и г. Хазби Нуредини, со тогашниот претседател на Стопанската комора на Македонија, г. Бранко Азески. За време на овие средби, беше убедливо истакнато дека СКСЗМ има место на оваа локација како достоин претставник на целата бизнис заедница во земјата. Како резултат, беше договорено првично да се ослободат неколку канцеларии за функционирање на Комората, со ветување дека во краток рок ќе се обезбеди цел кат од објектот, простор кој и денес останува централното седиште на СКСЗМ.

Со ова преместување, Комората започна нова фаза на развој каде бројот на членките се удвои, додека административната структура се прошири за да ги задоволи зголемените барања на членството. Присуството во Скопје ѝ даде на Комората не само повеќе видливост, туку и поголемо влијание врз процесите на донесување одлуки кои го засегаат бизнис климата во земјата.

Во 2008 година, СКСЗМ потпиша стратегиски договор со Македонска развојна фондација за претпријатија во Македонија (МРФП) за поддршка на зајакнувањето на капацитетите на СКСЗМ, а во рамките на овој проект беа организирани конференции и обуки во концептот „Мрежа на одржливо претприемништво“, со фокус на малите и средни претпријатија.

Во текот на целата оваа фаза, СКСЗМ активно се ангажираше во промоција на претприемништвото, особено преку организација на настанот „Претприемач на годината – 2008“ и учество на 12-тиот Меѓународен саем MUSIAD во Истанбул, Турција.

Делегација на СКСЗМ за време на учеството на 12-тиот Меѓународен саем на MUSIAD во Истанбул, октомври 2008 година.

Истовремено, Комората го зајакна националното и меѓународното соработување, создавајќи релации со бизнис организации и универзитети, како и поддржувајќи проекти за развој на бизнисот во дијаспората.

Со цел изградба на долгорочно доверба со Владата, како и конструктивен пристап кон институциите, на 5 февруари 2009 година СКСЗМ го организираше настанот „Појадок со министрите“, еден креативен настан реализиран првпат во земјата. Настанот се одржа под покровителство на СКСЗМ и тогашниот вицепремиер, покојниот Абдулаќим Адеми, каде бизнисите имаа можност директно да дискутираат со претставници на Владата.

5 февруари 2009 – Првиот состанок „Појадок со министрите“ организиран од СКСЗМ, со присуство на Вицепремиерот Адеми и членови на владиниот кабинет, на кој се дискутираа барањата на бизнис-заедницата.

Претседателот на СКСЗМ, Џемаил Даути, на тој состанок ги претстави клучните барања на бизнисот, вклучувајќи мерки за даночни олеснувања, поддршка за малите и средни претпријатија, создавање на индустриски и туристички зони, особено прогласување на Дебар за слободна економска зона, измена на законот за Развојната банка на РСМ. Дополнително, Владата се обврза да им препорача на општините да создадат индустриски зони и да обезбедат еднакви услови за домашните претпријатија за инвестирање во слободните зони. Од другата страна, Владата се согласи да ги разгледа барањата и да даде појаснувања за нивната реализација.

Воведувањето на здрав дијалог со институциите вклучуваше и барање за олеснување на економската активност на локално ниво. Поради тоа, како дел од стратегијата за економска децентрализација и приближување на услугите до бизнисот, СКСЗМ иницираше отворање на локални бизнис центри во соработка со општините, почнувајќи од Чаир. Овие центри нудеа техничка помош, советување и поддршка за привлекување на фондови за малите и средни претпријатија.

На меѓународен план, во 2009 година, СКСЗМ потпиша меморандум за соработка со Стопанските комори на Косово и Албанија, со што се поставија основите за албански економски столб. Целта беше интензивирање на регионалната соработка преку размена на информации, учество на саеми и форуми, како и иницирање на заеднички економски и инвестициони проекти.

Во овој период, СКСЗМ започна стратешки соработки со организации и стопански комори во регионот и пошироко. Важен момент беше посетата на професорот Џон Шумански од САД, кој одржа состаноци со раководството на СКСЗМ и организираше серија обуки за претприемништво и развој на бизнис за студентите на Државниот универзитет во Тетово.

СКСЗМ беше активен учесник на меѓународни настани како „Приштина 2009“, како и на економските форуми со Турција, Кина и Украина. Овие средби им овозможија на членките на Комората директни врски со странски компании, промоција на локалните потенцијали и отворање кон нови пазари.

**ПОГЛАВЈЕ III:
ВЛИЈАНИЕТО
НА ЕКОНОМСКИТЕ
ПОЛИТИКИ И
РЕГИОНАЛЕН РАЗВОЈ
(2011 - 2015)**

Февруари
2011

Се одржа Второто изборно собрание, каде Мендерес Кучи е избран за Претседател на СКСЗМ, а Џемаил Даути - Претседател на Собранието.

Декември
2011

Првото организирање на манифестацијата „ТОР 100“, која ги промовираше најуспешните албански компании.

2012

СКСЗМ ја проширува соработката со потпишување договори за соработка со стопанските комори од регионот и светот.

Април
2012

СКСЗМ го организира саемот „Промоција на домашните производи и странски инвестиции“ во чест на 100-годишнината од независноста на Албанија во присуство на претседателите на Албанија и на РСМ.

Јуни
2012

Албанските политички субјекти ја потпишуваат Заедничката економска платформа, инициран од СКСЗМ.

2013

Започнуваат значајни проекти со финансиска поддршка од ЕУ, УСАИД, ГИЗ. СКСЗМ ја зајакнува својата улога во регионалното поврзување и создавање на еден економски паналбански столб.

2014

СКСЗМ ги зацврстува основите на претставувања со основањето на 12 секторски групи во стратешки сектори на економијата

2015

СКСЗМ сега е призната како еден од сериозните актери во економската политика на Северна Македонија. Секој нов амбасадор ја гледа Комората како прва адреса за економска соработка и инвестиции, додека традиционалните настани го зајакнуваат угледот на институцијата како сериозен, неутрален и влијателен актер.

Овој период се карактеризира со зајакнување на управувачката структура, регионално и меѓународно поврзување, активно политичко претставување и имплементација на конкретни проекти за економски развој и вработување.

СКСЗМ стана клучен актер во развојот на економските политики на Северна Македонија. Со соработка со регионалните стопански комори и владата, Комората лобираше за поповолни политики за бизнисот.

Соработката со меѓународни институции и развиени земји, како и динамиката на глобализацијата на светската економија, создаде слободен пазар и силна конкуренција, што претставуваше предизвик за СКСЗМ, која воспостави плодни партнерства со важни меѓународни организации, нудејќи на членките нови знаења за современите трендови. Особено, интеграцијата во регионалните економски текови овозможи соработка со стопанските комори на Западен Балкан.

Обраќање на Претседателот Мендерес Кучи (2011 – 2015)

ГОЛЕМИОТ ПРЕСВРТ ВО 2011: ПОСТАВУВАЊЕ НА ОСНОВИТЕ НА НЕЗАВИСНОСТ И ИНСТИТУЦИОНАЛНА ДОВЕРЛИВОСТ

Кога го презедов раководството на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија во февруари 2011, таа беше ново-основана институција, сè уште во потрага по своето место на јавната сцена.

Тоа беше речиси невидливо за државните институции, за бизнис заедницата и за дипломатските претставници. Мојата цел беше едноставна и јасна: да ја извадам Комората од овој анонимитет и да ја претворам во важен и прифатлив фактор во економскиот и политичкиот развој на земјата.

Првиот и основен чекор беше гарантирање на нејзината независност од било какво политичко влијание. За прв пат, Комората го усвои статутот кој јасно забрануваше учество на политички функционери во раководните структури. Одлука која се покажа клучна за зачувување на сериозноста, неутралноста и доверливоста на институцијата.

Потоа ја изработивме нашата економска платформа, фокусирајќи се на рамномерен регионален развој, модернизација на инфраструктурата, борба против нелојалната конкуренција и неформалната економија, рани кои хранеа корупција и парализираа владеење на правото.

Воспоставивме директени редовен дијалог помеѓу бизнисот и владата преку традиционалниот работен ручек помеѓу Комората и премиерот. За прв пат, организиравме церемонија TOP 100, настан кој ги наградува најуспешните албански компании и кој стана наш препознатлив знак. Исто така, традиционалниот ифтар ги собра највисоките државни лидери, дипломати и регионални партнери, зајакнувајќи го духот на соработката и меѓусебната почит.

Во меѓународното претставување, Комората активно учествуваше на престижни форуми како Давос, форумите на Светската банка, регионалните комори и во локални и меѓународни медиуми.

Ова значително ја зголеми довербата на членките и го зајакна угледот на нашата институција, така што секој нов амбасадор бараше средба со Комората пред да ги изработи своите стратегии за инвестиции и пристап на локалниот пазар.

Понатаму, голем акцент беше ставен на професионалноста на персоналот, кој го зголеми нивото на поддршка за бизнисите, како и на имплементација на активностите. Затоа, специјална благодарност посочувам до сите кои придонесоа, вклучувајќи ја и извршната канцеларија, која добро ја структуриравме во овој период.

Ова заедничко и упорно работење ја направи Комората дел од процесот на државното донесување на одлуки и силен глас за бизнис заедницата. Денес, Комората е почитувана институција со целосна тежина и значајна улога во економскиот развој на нашата земја.

КОНСОЛИДИРАЊЕ НА РАКОВОДНИТЕ СТРУКТУРИ И СТАТУТАРНИ РЕФОРМИ

Промената на раководните структури беше првиот тест за институционалната стабилност на СКСЗМ. Овие промени се показатели за демократскиот капацитет, кој СКСЗМ го помина успешно, станувајќи демократска практика и непроценлива вредност во ефикасното и ефективно функционирање на Комората.

Со тоа, на **15 февруари 2011 година** се одржа Второто изборно собрание на СКСЗМ, каде г. Мендерес Кучи беше избран за Претседател на Комората, а г. Џемаил Даути за Претседател на Собранието. Од Даути, кој ги постави темелите на институцијата и се соочи со бројни предизвици во нејзиното раководење, управувањето премина кај Кучи, кој дојде со волја, идеи и проекти за унапредување на позицијата на Комората.

Второто изборно Собрание на СКСЗМ – Избор на Мендерес Кучи за претседател.

Првите промени што ги направи новото раководство беа насочени кон заштита на Комората од обиди за нејзина инструментализација за партиски цели. За да се постигне ова, беше реализирано и усвојување на новиот Статут на Комората, во согласност со измените на Законот за стопанските комори, **со што организацијата беше официјално регистрирана под денешното име и постави институционални и правни основи преку дефинирање на седиштето и внатрешната структура.** Овој нов статут донесе една од најважните иновации за идентитетот на СКСЗМ: за првпат беше експлицитно воспоставена забрана за учество на политички функционери во раководните структури на Комората, со што се гарантираше независноста на Комората од политички влијанија.

Истовремено, организациската структура беше проширена и се функционализира нови единици за специфични сектори и обезбедување на специјализирани услуги за бизнисот. Овој чекор се покажа како суштински за понатамошната професионализација на внатрешната работа и за зголемување на капацитетите на персоналот кон една модерна, реактивна и влијателна Комора.

Проширување на регионалната и меѓународната соработка

СКСЗМ во овој период потпиша повеќе од 20 меморандуми за соработка со стопански комори од земји како: Турција, Велика Британија, Бугарија, Италија, Јордан, Катар, Косово, Албанија, Индија итн. Соработките беа фокусирани на размена на искуства, учество на саеми и создавање заеднички платформи за бизнис мрежи и економска дипломатија.

СКСЗМ организираше и учествуваше на многу економски форуми со национален и меѓународен карактер, со цел создавање мостови за соработка помеѓу приватниот сектор, државните институции и меѓународните партнери. Меѓу најважните се:

- Економски Форум Македонија–Косово, кој служеше како платформа за продлабочување на економската соработка преку границите.
- Бизнис Форум со Албанската Алијанса на Бизнисот, каде учествуваа и министрите за економија од Косово и Македонија, со фокус на зајакнување на трговската соработка.

Претставници на СКСЗМ и Косовска Бизнис Алијанса за време на Бизнис форумот во Скопје, со учество на министрите за економија од Косово и Северна Македонија.

- Трипартиски Форум Албанија–Македонија–Косово, во соработка со соодветните униии на стопанските комори.
- Средби на високо ниво со претставници на ИВЗ, економските министерства и амбасадори на земјите од регионот, со фокус на регионална интеграција и развој на стратешките сектори.

Средба со министерот за економија, г. Валон Сарачини, за усогласување на економската платформа и унапредување на соработката со приватниот сектор – 28.12.2011.

- Конференција за улогата на дијаспората во економскиот развој, која го истакна значењето на капиталот и искуството на дијаспората за напредокот на локалните бизниси.

Исто така, СКСЗМ реализираше низа проекти финансирани од Европската Унија, USAID, GIZ и други партнери, кои имаа директно влијание врз поттикнување на претприемништвото, зајакнување на маргинализираните групи и зголемување на капацитетите на членките. Клучни проекти вклучуваат:

- „Бизнис без граници“ – прекуграничен проект со Трговската и Индустриската Комора за поттикнување на вмрежување и размена на искуства меѓу албанските компании.
- „ЗЕс – Образование, вработување и еднаквост за жени“, со фокус на економско вклучување на жените од етнички и рурални заедници.
- „Зајакнување и вработување на младите“ – проект за зајакнување и вработување на младите во регионот Дебар–Гостивар–Тетово, со прекугранична поддршка.
- „Заштита на трговските марки од прекуграничниот регион“ – проект за промоција и заштита на традиционалните производи, во соработка со институциите за индустриска сопственост на Македонија и Албанија.

Презентација на проектот 3Es: Образование, Вработување и Родова еднаквост за жените од етничките заедници.

Промотивен билборд на проектот „Заштита на прекугранични брендови“ во Тетово, со цел подигнување на свеста за правната заштита на традиционалните и домашни производи.

СКСЗМ беше промотор на активности кои имаа за цел препознавање и афирмација на компаниите членки:

Сцената што ѝ недостасуваше на албанската економија – првото организирање на TOP 100

На 6 декември 2011, Стопанската комора на Северо-Западна Македонија за прв пат го организираше настанот „TOP 100“ – настан кој означи најзначајна пресвртница во промоцијата на успехот на албанските компании во земјата. За прв пат, најуспешните албански компании станаа дел од настан посветен исклучиво на нивните достигнувања, во атмосфера што им даде заслужено признание за нивната работа, храброст и посветеност.

Во присуство на десетици компании учесници, донатори, амбасадори и претставници на централните и локални институции, Комората ја истакна улогата на бизнисите како генератори на економски и социјален развој, како инвеститори, работодавци и клучен фактор на домашниот и странскиот пазар.

„ТОР 100“ не беше само листа на имиња – тоа беше вреднување на непрекинатите напори на компаниите да создадат повеќе можности за младите, да изградат доверба во пазарот и да донесат достоинство во работата. Со оваа организација, Комората ја зајакна својата улога како институција која не само што го претставува бизнисот, туку и го става во центарот на вниманието на јавноста и на процесот на државното донесување на одлуки.

Овој настан подоцна стана традиција, која остана моќен сегмент на Комората и промоција на албанската бизнис заедница.

- Годишниот настан „Претприемач на годината“ и промоција на успешни деловни практики.
- Учество на саеми и изложби во Скопје, Тетово, Тирана, Приштина, Бујановац, Хрватска и Турција.
- Платформа за соработка со дијаспората и странските инвеститори.

Едно од најзначајните достигнувања беше поставувањето на еден меѓу-албански економски столб, преку соработка со Унијата на комори на Албанија и Унијата на комори на Косово, со цел постигнување одржлив економски развој на национално и регионално ниво.

Заедничка економска платформа со албанските политички субјекти

Пред парламентарните избори во 2011 година, СКСЗМ презеде важна иницијатива за приближување на приоритетите на бизнисзаедницата со економската агенда на политичките партии. Комората одржа одделни состаноци со ДУИ, ДПА, НДП, Новата демократија и СДСМ, каде ги претстави барањата и главните предизвици на реалниот сектор.

Мај, 2011 – Потпишување на Заедничката економска платформа од лидерите на албанските политички партии, иницирана од СКСЗМ.

Овој процес беше формализиран на 31 мај 2011 со потпишување на Заедничката економска платформа од страна на албанските политички субјекти, при што СКСЗМ стана првата иницијаторка на документ кој имаше за цел координирање на развојните политики со потребите на бизнисот. Платформата претставуваше значаен чекор кон институционализација на економскиот дијалог и артикулација на заедничките приоритети за регионален и национален развој.

Сенационален економски караван за 100-годишнината од независноста

По повод 100-годишнината од независноста на Албанија, СКСЗМ презеде голема иницијатива за промоција на домашните производи и зајакнување на економската меѓу-албанска соработка преку економски караван, кој опфати низа активности во неколку градови и држави во регионот каде живеат Албанците.

Караванот помина низ Прешево, Улцињ, Приштина, Скопје и Тирана, вклучувајќи саеми, економски форуми и промотивни и политички средби. Во секој град, главниот настан имаше унифицирана мото: „Консумирајте домашни производи“, со цел зголемување на свеста за поддршка на домашното производство како средство за одржлив економски развој.

14-15 март 2012 – Стопанската комора на Северо-Западна Македонија во соработка со Советот за Агробизнис на Албанија (KASH), Албанската конфиндустија (KISH), Косовската алијанса на бизнисите (AKB), Општината Улцињ, Бујановац и Прешево започнаа да го реализираат националниот проект наречен „НЕДЕЛИ НА НАЦИОНАЛНИОТ БИЗНИС“.

Неделите на националниот бизнис започнаа во Тирана, каде 100 национални компании промовираа 100 производи во чест на 100-годишнината од независноста. Саемот имаше почесни гости и претставници од сите албански територии, меѓу кои и Претседателот на Општината Тирана, Лулзим Баша, главен поддржувач на овој саем во Тирана.

14-14 март 2012 година, Тирана - Саемот „Недели на националниот бизнис“ во пешачката зона на Тирана во присуство на градоначалникот на Тирана, г. Лулзим Баша.

20 април 2012 – свечено беше отворен саемот „Промоција на домашни производи и странски инвестиции“, организиран од Стопанската комора на Северо-Западна Македонија и Министерството за економија, по повод 100-годишнината од независноста на Албанија и посетата на г. Бамир Топи. Домаќин на настанот беше Градоначалникот на Општината Чаир, г. Изет Меџити, кој активно ја поддржа иницијативата.

20 април 2012, Скопје – Фотографии од свечената церемонија на отворањето на саемот „Промоција на домашни производи и странски инвестиции“, со учество на претседателите Бамир Топи и Ѓорге Иванов, како и високи домашни и регионални претставници.

Присутни беа претседателите на државите Република Албанија и Република Македонија, г. Бамир Топи и г. Ѓорге Иванов, кои ја отворија саемот, министерот за економија, г. Валон Сараќини, г. Раѓми Мустафа, Претседател на Општината Прешево, Џаудет Џакули – Потпретседател на Општината Улцињ и Агим Шахيني – Претседател на КАБ (АКВ), како и Претседателот на СКСЗМ, г. Мендерес Кучи. Исто така, присуствуваа и бизнисмени од земјата и соседните држави, кои ги презентираа своите производи.

21 април 2012 во Сули Ан се одржа економски форум организиран од СКСЗМ и Министерството за економија, во соработка со Општина Чаир.

Панелисти беа претседателот на Општината Чаир, Изет Меџити, Министерот за економија, Валон Сараќини, Мимоза Кусари – Лила, заменик премиер и министер за трговија и индустрија; Претседателот на СКСЗМ, Мендерес Кучи; Бесим Беќај, министер за економски развој; Агим Шахيني, претседател на КАБ.

21 april 2012, Старата Скопска Чаршија – Економски форум „100 години во духот на економската соработка“, организиран од СКСЗМ и Министерството за економија, во соработка со Општина Чаир.

30 јуни 2012 – дел од економскиот караван беше учеството на СКСЗМ на регионалниот саем во Мала Плажа во Улцињ, организиран од Општина Улцињ по повод 100-годишнината.

Саемот собра бизниси од Црна Гора, Албанија, Косово, Македонија и Прешевската долина, презентирајќи ги своите капацитети и создавајќи нови мостови за соработка.

30 јуни 2012, Улцињ – Регионалниот саем на Мала плажа, каде беа изложени домашни производи од Црна Гора, Албанија, Косово, Македонија и Прешевската Долина, во рамки на 100-годишнината од Независноста.

15 октомври 2012 – СКСЗМ учествуваше на свеченото отворање на проектот „Неделите на Косовскиот Бизнис 2012“ во Приштина. Косовската Алијанса на Бизнисот во соработка со косовските производители ја започна кампањата за конзумирање на домашни производи „Неделите на Косовскиот Бизнис 2012“. За време на оваа недела беа планирани активности во неколку престолнини на Косово, со цел промоција на домашните производи и свесност за нивниот квалитет.

31 октомври 2012 – наредниот настан од караванот се одржа во просториите на Домот на културата „Абдула Крашница“ во Прешево, каде се отвори саемот „Недели на националниот бизнис“.

Во настанот учествуваа повеќе од 30 компании од Прешево, Бујановац, Косово, Албанија, Македонија и Црна Гора, вклучувајќи производители, трговци и даватели на услуги. Саемот служеше како платформа за презентирање на производи и размена на искуства меѓу албанските бизниси од регионот.

31 октомври 2012, Прешево – Фотографии од отворањето на саемот „Недели на националниот бизнис“ во Прешево, со учество на над 30 албански компании од регионот.

СЕКТОРСКИ ГРУПАЦИИ И ВНАТРЕШНА СТРУКТУРА

Популаризацијата на активностите на СКСЗМ не само што ја зацврсти нејзината позиција како фактор во државните и јавните текови, туку го зголеми и бројот на членството. Проширувањето со нови членки наметна потреба организацијата да се реорганизира според регионалното присуство и дејноста на бизнис субјектите, преку секторски групи. Секоја секторска група имаше специфични потреби за претставување пред институциите, па СКСЗМ одлучи да ја реформира внатрешната организација.

Така, во 2014 година, Комората презеде важен чекор кон внатрешна специјализација преку основање на **12 секторски групации**, кои ги покриваа следните области:

1. Групација за земјоделство и рурален развој
2. Групација на производители на брашно
3. Групација за преработка на дрво
4. Групација за градежништво
5. Групација за производство на мебел
6. Групација за туризам и хотелиерство
7. Групација на жени претприемачи
8. Групација на медиуми
9. Групација на производители и преработувачи на млеко и месо
10. Групација на информациски технологии
11. Групација на дистрибутери на широка потрошувачка
12. Групација на малопродажба

Целта беше зголемување на ефикасноста на претставување и организација на справување со специфичните предизвици за секој сектор.

Групација на жени претприемачи

Покрај мисијата за претставување и едукација на бизнисите, СКСЗМ го проширува својот опус и со друг аспект: промоција и поттикнување на учеството на жените во бизнисот, како компонента која и дава дополнителна вредност на Комората во улогата на промотор на позитивни промени во општеството и локалната економија.

Врз основа на оваа потреба, во 2014 година, по иницијатива на СКСЗМ и пет визионерски претприемачки, беше основана Групацијата на жени претприемачи (GGA) во рамки на структурата, со што беа направени и статутарни промени за формално овозможување на истото.

Групацијата на жени претприемачи служеше и продолжува да служи како важен механизам за афирмација, вмрежување и поддршка на жените кои водат или сакаат да развијат бизнис.

Групацијата организираше низа активности, средби и настани кои го збогатија дијалогот помеѓу жените претприемачи и институциите, промовираа успешни модели и отворија нови можности за соработка на локално и регионално ниво.

Овој момент претставува еден од темелите на долгорочните политики на СКЗМ за еднакво учество и промоција на жените во економијата, како неискористен ресурс кој заслужува поддршка.

Групација на жени претприемачи

**Каније Селими,
Претседателка на Групацијата
на жени претприемачи**

Од моментот кога одлучивме да ја основаме Групацијата на жени претприемачи во рамките на СКЗМ, верував дека жените во бизнисот имаат многу повеќе да кажат и да придонесат за економскиот развој на земјата. Токму поради оваа причина, основањето на оваа групација претставуваше иницијатива што оди подалеку од самиот бизнис, беше еден напор за создавање простор за соработка, меѓусебна поддршка и зајакнување на улогата на жените во претприемништвото. Како една од основачите, а денес и претседателка на оваа групација, сум била посветена гласот и придонесот на жените во економијата да стануваат сè повидливи и повеќе ценети.

Мојот ангажман во Управниот одбор на Комората е природно продолжение на оваа мисија. За мене, СКЗМ не е само институција, туку заедница на луѓе кои веруваат во соработка, чесна работа и во можноста преку бизнисот да создадеме развој и надеж за генерациите што доаѓаат.

**ПОГЛАВЈЕ IV:
ПРОШИРУВАЊЕ НА
ВИЗИЈАТА И РЕГИОНАЛНА
КОНСОЛИДАЦИЈА
(2015 – 2019)**

26 мај

2015

Се одржа III-то Изборно собрание на СКСЗМ, каде Неби Хоџа е избран за Претседател на СКСЗМ.

2016

Се изработи и започна имплементацијата на Стратегијата 2016–2019, базирана на пет столбови.

мај

2017

СКСЗМ бележи промени во менаџментот – по оставката на директорот Фатмир Битиќи, нов извршен директор е именуван Дриљон Исени.

2017

“TOP 100” со ново лого и статуетка, додека продолжува традицијата на организација на настани како “Претприемач на годината” и културниот проект “Калдрмата е живот”.

2018

Основање на Alpak-Eco

2018-2019

Проширување на регионалното и меѓународното влијание, при што СКСЗМ станува партнер на Светскиот економски форум, враќајќи ја Северна Македонија во извештајот за Индексот на глобална конкурентност, додека се потпишуваат неколку меморандуми за соработка.

2019

СКСЗМ за прв пат организира регионален B2B настан во партнерство со албанските комори од Косово и Албанија, спроведе проекти со широко влијание поддржани од USAID и воведе нови дигитални услуги за поддршка на бизнисите.

23 ноември

2019

СКСЗМ го одржа IV Изборно собрание, каде Неби Хоџа е повторно избран едногласно за Претседател за втор мандат.

Обраќање на Претседателот Неби Хоџа (2015 – 2022)

**СКСЗМ – ИНСТИТУЦИОНАЛНО ЗАЈАКНУВАЊЕ И
ДОСТОИНСТВЕНО ПРЕТСТАВУВАЊЕ НА АЛБАНСКИОТ
БИЗНИС**

Стопанската комора на Северо-Западна Македонија е синоним за заштита на интересите на бизнисот во нашата земја.

Свесен за потребата од силна и претставничка институција на албанскиот бизнис, во 2015 ја поднесов мојата кандидатура за Претседател на СКСЗМ, водејќи ја оваа институција два мандата со целосна посветеност, долгорочна визија и без никаква политичка агенда.

Мојот претходен искуство во различни институции – од Еснаф на старата Скопска Чаршија, Управниот одбор на Златарите, Фондацијата за стипендии, до одборот на УИЕ и Сеалбанскиот економски форум, ми служеше како столб за одржливо, објективно раковоство, ориентирано кон интересите на бизнис заедницата.

Нашето заедничко патување донесе значајни промени: ги отворивме вратите за жените во одлучувачките структури на Комората за прв пат во историјата, ја реновиравме просторијата на Комората и го основавме Дескот за услуги за секојдневна комуникација со бизнисите, создадовме дигитални платформи за модерни услуги и ја направивме СКСЗМ официјален партнер на Светскиот економски форум, донесувајќи ја во оваа глобална мапа и Република Косово. Не беше само подобрување на условите, тоа беше нова филозофија на менаџмент и давање услуги, каде членките беа во центарот на нашето внимание.

Годините 2020–2021 беа исполнети со големи предизвици, од пандемијата COVID-19 и економската криза, до политичката нестабилност и недостигот на преговори за ЕУ. СКСЗМ функционираше со целосен капацитет, реагирајќи во реално време на потребите на бизнис заедницата и штитејќи ги нејзините интереси на секој чекор.

Мандатите како Претседател на СКСЗМ беа мисија во служба на економскиот развој и институционалното зајакнување. Денес СКСЗМ е поотворена, повеќе претставена, повеќе дигитализирана и повеќе поврзана меѓународно од кога било.

По завршувањето на мојот мандат, се вратив со целосна посветеност на моите активности во приватниот сектор и бизнис, придонесувајќи за одржлив развој на албанската економија.

СКЗМ ја оставив во сигурни раце, на мојот поранешен потпретседател, г. Менди Ќура, кој со посветеност и професионализам го продолжува мисијата на Комората со визија и достоинство.

СКЗМ секогаш ќе остане моќен столб на економскиот развој и доверлива адреса за албанските бизниси во земјата, регионот и пошироко.

РЕОРГАНИЗАЦИЈА И ЈАСНА СТРАТЕШКА ВИЗИЈА

Периодот 2015–2019 претставува важна фаза за Стопанската комора на Северо-Западна Македонија, кој се карактеризира од **внатрешна консолидација, зајакнување на раководните структури и проширување на регионалното и меѓународното влијание.**

СКСЗМ изработи и имплементираше нова **стратегија за периодот 2016–2019**, базирана на пет основни столбови:

- Подобрување и правилно спроведување на законската регулатива;
- Полесен пристап до финансии;
- Промоција на претприемништво, иновации и конкуренција;
- Зголемување на репутацијата и кредибилитетот на СКСЗМ;
- Ефективна организација и докажан професионализам.

Внатрешна организација и ефективно управување

Во периодот 2015–2019, Стопанска комора на Северо-Западна Македонија функционираше со консолидирани раководни структури, задржувајќи балансирано претставување од сите економски региони кои ги покрива. Управниот и Надзорниот одбор одржаа над 40 работни состаноци, што ја рефлектира висината на посветеноста и институционалниот професионализам.

На **26 мај 2015**, се одржа **III Изборно собрание на СКСЗМ**, каде беа верификувани мандатите на новите челнови на Собранието и беа избрани новите раководни органи на Комората. На ова собрание, **г. Неби Хоџа беше избран за нов Претседател на СКСЗМ**, наследувајќи го г. Мендерес Кучи. Неговото избирање значи почеток на нова стратешка фаза за институцијата, со фокус на зајакнување на репрезентативната улога на СКСЗМ, проширување на институционалните партнерства, регионални и меѓународни соработки, како и продлабочување на реформите за зголемување на вредноста на услугите кон членките.

Трето изборно Собрание на СКСЗМ (26.05.2015), на кое г. Мендерес Кучи му ја предаде должноста на новоизбраниот претседател, г. Неби Хоџа.

Во исто време, конкретно во мај 2017, по оставката на директорот Фатмир Битиќи, на чело на извршното управување на Комората беше именуван г. **Дрилон Исени**, кој се фокусираше на модернизација на организацијата и подобрување на јавната и професионалната комуникација на институцијата.

Во продолжение на овој организациски развој, на **23.11.2019**, СКСЗМ го одржа **IV Изборно собрание**, каде беа верификувани мандатите на новите членови на Собранието и беа избрани раководните органи на Комората за следниот мандат. Со едногласно гласање, г. **Неби Хоџа** беше повторно избран за **Претседател на СКСЗМ**, освојувајќи доверба за втор мандат.

IV-тото изборно собрание на СКСЗМ (23.11.2019), каде г. Неби Хоџа беше реизбран за Претседател за својот втор мандат, при што беше истакната важноста на институционалниот континуитет и новата поддршка за бизнисите.

ЗГОЛЕМУВАЊЕ НА ВЛИЈАНИЕТО И ИНСТИТУЦИОНАЛНОТО ПРЕТСТАВУВАЊЕ

Во овој период, СКСЗМ стана клучен фактор во процесите на одлучување, претставувајќи ги интересите на бизнисите пред централните и локалните институции и активно учествувајќи во:

- **Платформата за јавно-приватен дијалог**, каде за прв пат беше потпишан **заеднички меморандум со четирите главни економски комори во земјата и Владата на РСМ**.
- **Партнерство со Светскиот економски форум**, каде СКСЗМ ја врати Северна Македонија во извештајот за Индексот на глобална конкурентност и стана партнер институција во изработката на овој извештај.
- **Во ноември 2016, СКСЗМ презеде важен чекор за бизнисите во Полошкиот регион со потпишување, заедно со општините од регионот, на официјалното барање за отворање на царински терминал во Јажинце.** Покрај тоа, беше претставена и идејата за изградба на регионалниот пат Непроштено–Слободна економска зона, како проект со потенцијал за јавно-приватно партнерство, кој дополнително ќе ја зајакне циркулацијата и економскиот развој. Со оваа иницијатива и со потпишувањето на договорот, СКСЗМ го направи национален приоритет долгогодишното барање на бизнисите, докажувајќи ја својата моќ за трансформирање на регионалните интереси во конкретни политики со долгорочно влијание.

09 ноември 2016 – Потпишување на барањето за отворање на царинскиот терминал во Јажинце, под водство на СКСЗМ и општините од Полошкиот регион.

09 мај 2018 - Претседателот на СКСЗМ, г. Неби Хоџа, во симболичниот момент на потпишување на меморандумот за формирање на Платформата за јавно-приватен дијалог, за првпат заедно со претседателите на четирите стопански комори и Владата на РСМ.

Економска промоција и меѓународната соработка

СКЗМ ја интензивираше својата активност на меѓународната сцена преку:

- Организирање десетици бизнис форуми, панел дискусии и билатерални средби со компании и институции од **Канада, Италија, САД, Косово, Турција и земјите на ЕУ.**
- Учествување на меѓународни економски конференции како таа во Чикаго, каде ги претставуваше албанските бизниси во глобален контекст.
- Потпишување меморандуми за соработка со домашни и меѓународни институции како **ТВАА (Турција) и Државниот завод за статистика**, изградувајќи на одржливи партнерства.
- Со посебен приоритет за вклучување на жените и младите во претприемништво, СКЗМ реализираше обуки, инфо-сесии и поддршка за развој на нови бизнис идеи во помалку развиени области, промовирајќи инклузивност како дел од целите за одржлив развој.
- **Во септември 2019 година**, СКЗМ за прв пат организираше Регионален B2B настан во партнерство со Стопанската комора на Косово и Трговско-индустриската комора на Тирана. Настанот, поддржан од проектот на USAID за развој на бизнис екосистемот, имаше за цел создавање заедничка платформа за соработка меѓу бизнисите од Северна Македонија, Косово и Албанија.
- **Во рамките на овој настан** беше организиран и Економски Форум со панели посветени на олеснување на царинските процедури од Царинските управи на овие држави, со учество на директори на царинските служби на соодветните земји.

Регионален B2B настан - Панел-дискусија со фокус на олеснување на трговијата и прекуграничните инвестиции меѓу Северна Македонија, Косово и Албанија.

Учесниците за време на следењето на воведните обраќања на Регионалниот B2B настан.

B2B средби меѓу бизнисите учесници.

Развој на проекти со широко влијание

СКСЗМ стана имплементатор на неколку стратешки проекти со широко влијание во подобрување на бизнис климата:

- **“Партнерство за подобра деловна регулатива”** – проект поддржан од USAID, со цел создавање на поволни услови за микро и мали претпријатија.
- **“Protect your mark”** – прекуграничен проект за заштита на трговски марки и промоција на производи со локален идентитет.

- “Разновидноста е тренд” – иницијатива за промоција на мултикултурализмот и социјална интеграција преку бизнисот.
- Проект поддржан од USAID за “Развој на бизнис екосистемот”, со цел изградба на одржлива средина за микро, мали и средни претпријатија во земјата и регионот.

Основање на Алрак-Есо – институционална иницијатива за управување со отпад

Алрак-Есо е нај јасниот пример на начинот на кој СКСЗМ ја претвора соработката меѓу членките во конкретни иницијативи со општествено и економско влијание. Врз основа на визијата на Комората за одржлив развој и еколошка одговорност, на **7 февруари 2018**, група компании членки на СКСЗМ ја основаа оваа компанија во согласност со европските стандарди и националното законодавство, со цел создавање на колективен систем за управување со амбалажниот отпад.

Преку овој иновативен модел, СКСЗМ покажа дека бизнисот и јавниот интерес можат да одат рака под рака. Денес, Алрак-Есо ја доби лиценца за управување со амбалажниот отпад на своите членки и промовира селективно собирање, рециклирање и зголемување на еколошката свест. Како резултат на поддршката и координацијата на СКСЗМ, оваа иницијатива стана важен инструмент за компаниите кои сакаат да ги исполнат законските обврски и реално да придонесат за заштита на животната средина и развој на земјата.

22.10.2021 – Инфо-сесија организирана од СКСЗМ во соработка со АЛПАК-ЕКО за презентација на новите закони за управување со пакување и отпад.

Презентирање на Деск-от на услуги за членките

Во 2019, СКСЗМ ја презентираше **Дескот на услуги за членките**, иновативна платформа во рамките на проектот на USAID за развој на бизнис екосистемот. Целта на оваа иницијатива беше да обезбеди структурирана и персонализирана поддршка за компаниите членки, особено оние кои работат во оддалечени зони или со ограничен пристап до услуги. Преку Дескот, членките добија пристап до информации за финансии, извоз, учество на саеми и меѓународно поврзување, како и помош во правни, даночни и технички прашања. Деск-от ја зајакна СКСЗМ како институција за конкретни услуги со додадена вредност за развој на претпријатијата.

Инаугурација на Дескот за услуги за членство, како иновативна платформа за директна поддршка на бизнисите од страна на СКСЗМ.

Клучни активности и воспоставени традиции

Во овој период, СКСЗМ консолидираше некои од своите традиционални активности:

- **Настанот “Претприемач на годината”**, кој го вреднува придонесот на бизнисите во локалниот економски развој.
- **Каталогот “ТОР 100”**, кој по првата деценија на изданијата се зајакна како бренд на Комората и беше дополнет со ново лого и статуетка во 2017.
- **“Калдрма е живот”** – културен и економски проект кој има за цел ревитализација на Старата чаршија како простор за заедничко живеење и урбано претприемништво.

Анализа: Индустриска зона Визбегово – висок потенцијал, лоша инфраструктура

Во 2019, СКСЗМ презентираше детална анализа на Индустриската зона Визбегово, во соработка со INSIDER ID и Target Group, каде се покажа дека оваа зона е најсилната во Северна Македонија со околу 3.4% придонес во БДП на земјата и со над 2.800 вработени. Приходите на бизнисите во зоната забележаа стабилен раст, од 270 милиони € во 2013, на 342 милиони € во 2017.

Според податоците од 2024, оваа зона учествува со **7.2% во БДП и има годишен промет од 498 милиони €.**

Сепак, зоната се соочува со сериозен недостаток на основна инфраструктура, како водовод, канализација, патишта и електрична енергија. СКСЗМ постојано ги истакнуваше загриженостите на бизнисите, барајќи институционални интервенции за да се врати значењето што го заслужува Визбегово, во регионалниот економски развој.

Анализа на Зоната Визбегово

Подобрување на услугите и дигитализација

Во функција на дигитализација и подобрување на пристапот на бизнисите до релевантни информации, Стопанска комора на Северо-Западна Македонија создаде низа информатори и практични платформи за своите членки:

- **JURIS** и **JURIS ALARM** се два правни инструменти кои имаат за цел да ги информираат членките навремено и точно за правата и обврските кои произлегуваат од законската рамка во земјата. Преку овие публикации, Комората нуди ажурирана правна поддршка, објаснувања за измените во законодавството и предупредувања за прашања кои можат директно да влијаат на работењето на бизнисите, како практичен инструмент за исполнување на законските обврски и управување со правни ризици.
- **DOBIA – Бизнис информатор**, нуди известувања за алтернативно финансирање, грантови, јавни повици и развојни проекти отворени за компании. Овој информатор има за цел да ја зајакне свеста на бизнисите за нови можности за инвестиции и пристап до фондови кои можат да го поттикнат нивниот раст и проширување.
- **ECONOMICUS – Економски информатор** кој собира анализи, економски показатели и макроекономски информации кои помагаат на бизнисите да ја разберат економската клима и трендовите кои влијаат на оперативното опкружување. Овој информатор е стратегиски инструмент за планирање и донесување одлуки на менаџерско и политичко ниво.
- Промоција на порталот **Biznisregulativa.mk**, за пристап до регулатива и онлајн поддршка за членките.

Периодот 2015–2019 означува важна фаза на понатамошен институционален развој и зајакнување на организациските капацитети на СКСЗМ. Овој период се карактеризира со подобрување на репрезентативните структури, продлабочување на комуникацијата со членките и консолидирање на улогата на Комората во економските и социјални процеси на одлучување во земјата. СКСЗМ успеа да се позиционира како релевантен партнер за државните институции, меѓународните организации и економските актери во регионот.

**ПОГЛАВЈЕ V:
ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА НА
НОВАТА СТРАТЕГИЈА
И ИНСТИТУЦИОНАЛЕН
РАЗВОЈ ВО ВРЕМЕ НА
КРИЗА (2020–2023)**

2020

Се изготвува, усвојува и започнува спроведувањето на Стратегијата 2020–2023, со фокус на владеење на правото, човечки ресурси, претприемништво, иновации, институционална кредибилност и рамномерен регионален развој.

2020

Со цел да се обезбеди одржливост во време на криза предизвикана од пандемијата COVID-19, СКСЗМ ја презентира Платформата за економски развој.

2021

- СКСЗМ ја презентира Платформата за локален економски развој на РСМ.
- Кодекс на добри деловни практики – прв во регионот.

2022

- СКСЗМ го презема претседавањето со Платформата за јавно-приватен дијалог,
- Учествува на Dubai Expo;
- Ја објавува Белата книга за филантропија со поддршка од УСАИД.

5 ноември
2022

Менди Кура е избран за Претседател на СКСЗМ – стратешкиот фокус на институцијата се насочува кон запирање на иселувањето на младите преку создавање подобри услови за живот и работа во земјата, како и поттикнување на нивното враќање од дијаспората.

19 јуни
2023

За првпат СКСЗМ ја организира единствената годишна конференција за недостиг на работна сила.

1 ноември
2023

Дурим Зеќири е именуван за извршен директор, со што се унапредува квалитетот на услугите на СКСЗМ.

2023

Започнува УСАИД проектот „Green Business Leaders“.

2023

Се промовира **Економскиот манифест на СКСЗМ за забрзан развој.**

2023

Универзитетот „Мајка Тереза“ го прогласува објектот Ц за споменик на придонесот на СКСЗМ.

Годините 2020–2023, период на глобална пандемија на COVID-19, енергетска и економска криза, се карактеризираат со силна институционална посветеност на СКСЗМ за непречен напредок на економскиот развој преку спроведување на новата **Стратегија на СКСЗМ (2020–2023)**, заснована на пет основни стратешки цели:

СТРАТЕГИЈА 2020–2023

1. Правилно спроведување на законодавството како предуслов за владеење на правото и формализирање на неформалната економија;
2. Човечките ресурси како главен столб на секој бизнис;
3. Промовирање на претприемништвото, иновации и конкурентноста;
4. Зајакнување на довербата и кредибилитетот на СКСЗМ;
5. Рамномерен регионален развој како хоризонтална цел.

2020 година – Одржливост во време на криза и враќање кон корените

Во 2020 година, пандемијата COVID-19 ги разниша темелите на глобалната и домашната економија. OEMVP се претвори во клучна поддржувачка платформа за бизнис-заедницата:

- Во пресрет на парламентарните избори во 2020 година, СКСЗМ ја презентираше **Платформата за економски развој на Северна Македонија**, со конкретни мерки за забрзан економски развој. Истата им беше презентирани на политичките партии, со барање да се имплементира во предизборните програми на политичките партии. Основниот принцип беше транспарентност, отчетност и институционална соработка.
- Беа изготвени и разгледани **131 конкретни предлози** за економските мерки на Владата, од кои **Владата одобри 32 мерки на СКСЗМ**.
- Преку информаторите **JURIS** и **JURIS ALARM**, членството беше навремено информирано за законските измени и владините процедури за време на кризата.
- Беа контактирани **над 1600 компании преку повеќе од 4600 директни интеракции**, за да се разберат предизвиците и да се обезбеди логистичка и административна помош.
- СКСЗМ организираше **четири анкети за влијанието на пандемијата** врз бизнисите, со цел да помогне во дизајнирањето подобри економски политики.
- Се одржаа состаноци со министерот за финансии, министерот за економија, вицепремиерот за економски прашања и претставници на клучните институции.

Средби со претставници на политичките партии за презентација на Платформата за економски развој на Република Северна Македонија, со конкретни препораки од СКЗМ во пресрет на изборите во 2020 година.

- Се реализираше **10-то јубилејното издание на настанот TOP 100™** во посебни услови на пандемија.
- **Логото на СКЗМ беше ребрендирано по повод 15-годишнината од постоењето**, како знак на преродба во тешки времиња.

- По повод 15-годишнината од основањето, СКСЗМ објави документарец за историјатот и нејзиниот пат, во влијанието врз економскиот развој.
- Беа реализирани симболични посети на неколку од најлојалните компании членки кои биле дел од Комората од основањето, на кои им беа доделени благодарници за поддршката и континуираната соработка.

По повод 15-годишниот јубилеј, СКСЗМ додели признанија на 15-те најлојални членови кои се дел од Комората од самото основање.

2021 година - зајакнување на платформите и институционалната етика

Во 2021 година, СКСЗМ се фокусира на зголемување на влијанието во креирањето на економските политики и унапредување на меѓуинституционалните партнерства.

- Беше презентирана Платформата за локален економски развој со конкретни препораки за општинското управување.
- Беа одржани економски форуми, инфо-сесии и обуки за млади, жени и деловни професионалци.
- Беа одржани директни средби со **Претседателот на државата, министрите и политичките партии**, за да се влијае врз подобрување на деловната клима.
- СКСЗМ одигра клучна улога во застапувањето за **Законот за финансиска поддршка на инвестициите**, каде беа постигнати значајни измени во корист на домашните компании.

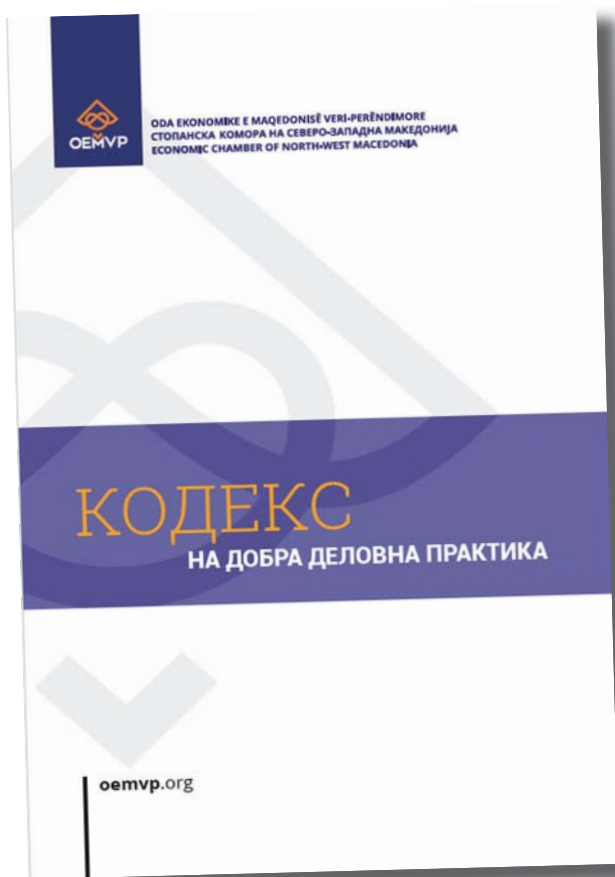
За време на локалните избори во 2021 година, SKCЗМ одржа средби со сите политички партии, при што ја презентираше Платформата за локален економски развој со конкретни препораки за унапредување на општинското управување и деловната клима.

- Беа реализирани средби со Владата во рамки на Платформата за јавно-приватен дијалог.
- SKCЗМ учествуваше на конференции и самити за стручно образование, адресирајќи ја неусогласеноста меѓу пазарот на труд и образовниот систем.
- Беше реализирана официјална и студиска посета во Швајцарија, каде беше анализиран швајцарскиот дуален образовен модел како практика што треба да се прилагоди во земјата.

- Беа потпишани меморандуми за соработка со Украина, Казахстан и Доминиканската Република.
- Беа организирани инфо-сесии за ИПАРД и јавни повици за грантови во соработка со ФИТР и партнерите на Комората.

Во рамки на Платформата за јавно-приватен дијалог, беа реализирани средби меѓу Владата и четирите стопански комори во земјата, со цел зајакнување на институционалното партнерство и заедничко адресирање на предизвиците на приватниот сектор. СКСЗМ беше активен учесник на овие средби, придонесувајќи со конкретни предлози за подобрување на деловната клима во земјата.

За првпат е објавен Кодексот на добри деловни практики, со што Комората станува лидер во промовирање на деловната етика

СКСЗМ стана првата институција во регионот што го објави Кодексот на добри деловни практики, поставувајќи стандарди за етичко однесување и општествена одговорност на бизнисите. Овој кодекс, кој произлегува од Статутот на СКСЗМ, опфаќа насоки за интегритет во менаџментот, третман на работниците, финансиска транспарентност и односи со потрошувачите и партнерите, поставувајќи ја Комората во водечка улога за подигнување на етиката во економската средина.

СКСЗМ посредува во вклучувањето на Косово во Глобалниот индекс на конкурентност на Светскиот економски форум

Во април 2021, извршната канцеларија на СКСЗМ постигна историски договор со Светскиот економски форум, за вклучување на Република Косово во престижниот извештај „Глобален индекс на конкурентност“.

Овој глобален извештај, кој досега опфаќаше 141 држава, ги оценува способностите на државите да создадат просперитет за бизнисите и граѓаните, а вклучувањето на Косово претставува значајно постигнување за регионот.

По континуирана комуникација од Извршната канцеларија на СКСЗМ, беше постигнат договор со Светскиот економски форум за вклучување на Косово во Глобалниот индекс на конкурентност – значаен чекор кон негово афирмирање на најпрестижните меѓународни економски платформи.

2022 година – институционална реорганизација и влијание во политиката

2022 година претставува пресвртница за СКСЗМ, во насока на институционална консолидација, зголемување на меѓународната соработка и унапредување на политичкото и економското претставување. СКСЗМ го продлабочува своето влијание во креирањето јавни политики, партнерствата со домашни и меѓународни актери и го организира Петтото изборно Собрание.

- СКСЗМ потпиша **11 договори за соработка**.
- СКСЗМ го презеде **претседавањето со Платформата за јавно-приватен дијалог**, претставувајќи ги интересите на приватниот сектор во соработка со трите останати стопански комори.

- По предлог на СКСЗМ, Владата усвои ограничување на профитната маржа за дистрибутерите на енергија, штитејќи ги бизнисите од енергетската криза.
- Беа реализирани директни посети во над 40 компании во рамки на активноста „Roadshow“, за градење одржливи врски со членството.
- Беа реализирани инфо-сесии за грантовите на Фондот за иновации, за ИПАРД III и за поттикнување на вработување на млади.
- Посета во Дубаи и учество на Dubai Expo, со цел промоција на РСМ, каде учествуваа 15 компании претставници на СКСЗМ.

Претседателот на СКСЗМ, г. Неби Хоџа, за време на учеството на Dubai-Expo како дел од владината делегација, каде ја промовираше инвестициската клима и улогата на Комората во привлекувањето странски инвеститори во земјата.

- За првпат беше објавена Белата книга за добри филантропски практики, во рамки на USAID проектот „Partnerships for Giving“.
- Беа одржани обуки и активности за поттикнување на филантропија, општествена одговорност и подготовка за пазарот на труд.
- На 26.12.2022 – Беше одржан Форумот за филантропија, со учество на лидери од приватниот сектор и институциите, за поттикнување на поволна средина за дарување и одржлив развој. Исто така, беше објавено првото издание на Белата книга за добри филантропски и ООП практики.

Доделување признанија на компании со успешни филантропски практики и општествена одговорност, како дел од промоцијата на Белата книга за добри филантропски и CSR практики.

- СКСЗМ придонесе во **Рамката за развој „МКД 2030“**, со посебен акцент на поддршка на приватниот сектор.
- На **Петтото изборно Собрание** одржано на **5 ноември 2022**, беше избран **г. Менди Ќура** за нов Претседател на СКСЗМ, а истовремено беа конституирани новите раководни органи на институцијата: Собрание, Управен одбор, Надзорен одбор и Претседател на Собранието.

V-тото Изборно собрание на СКСЗМ.

СКСЗМ АКТИВЕН ДЕЛ ВО ГРАДЕЊЕ ФУНКЦИОНАЛЕН ЕКОСИСТЕМ ЗА ФИЛАНТРОПИЈА И CSR

Проектот „Partnerships for Giving“ (Партнерства за донирање), имплементиран од Асоцијацијата Конект со СКСЗМ и други партнери, имаше за цел градење функционален екосистем за развој на корпоративна филантропија и корпоративна општествена одговорност во земјата.

СКСЗМ, преку ова партнерство, организираше менторски активности со 10 компании за изработка на ефективни планови за корпоративна општествена одговорност (ООП). Покрај тоа, беа подготвени и објавени две изданија на **Белата книга за добри филантропски практики и ООП**, кои беа промовирани на два бизнис форуми, каде што имаше и панел дискусији.

Компаниите членки на СКСЗМ придонесоа и во други активности на проектот, како „Giving Circle“ и членување во Клубот на одговорни бизниси, клуб кој повторно беше инаугуриран под покровителство на тогашниот Претседател, г. Стево Пендаровски, каде поздравно обраќање имаше и Претседателот на СКСЗМ, г. Менди Ќура.

Во двете изданија на Белата книга учествуваа вкупно 18 компании, кои ги презентираа своите добри CSR практики и нивното општествено влијание. Истите беа оценети со награди за придонес во филантропија и корпоративна општествена одговорност.

2023 година – модернизација, дигитални услуги и нов извршен менаџмент

2023 година беше забележана како година на **враќање на вниманието кон суштинските цели** на Комората: зајакнување на деловната заедница, промоција на забрзан развој и модернизација на институционалните услуги. СКСЗМ ја ориентираше својата пристапност кон **визијата за зелена економија, дигитализирана и отворена кон регионот и светот.**

Оваа година беше и **именувањето на г. Дурим Зеќири за Извршен директор на СКСЗМ на 1 ноември 2023.** Донесувајќи иновативен, динамичен пристап во внатрешното управување.

Оваа година започна имплементацијата на проектот „Green Business Leaders“, поддржан од USAID и Консалтинг за стратешки развој. Преку овој проект, Комората креираше нов пакет иновативни услуги, кои имаат за цел подобрување на конкурентноста на бизнисите преку:

- Енергетска ефикасност и управување;
- Диверзификација на снабдувањето со енергија;
- Развој на обновлива енергија;
- Управување со енергетски отпад;
- Застапување за зелени бизниси;
- Сертификација на зелени бизниси.

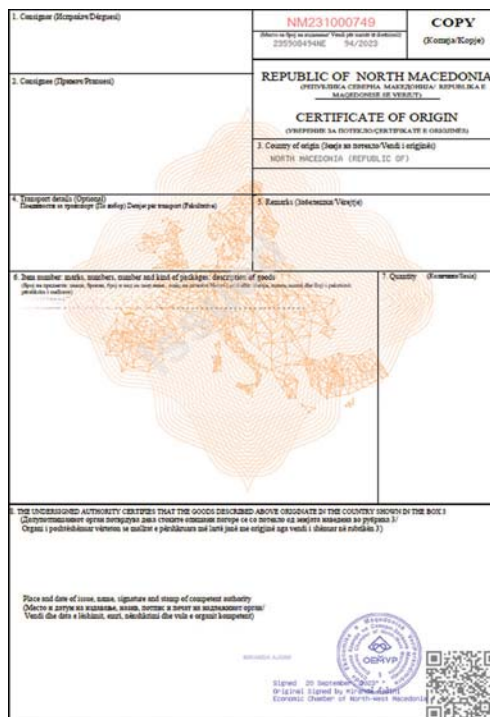

Дурим Зекири е избран за директор на Стопанската Комора на Северо-Западна Македонија.

СКЗМ доби грант од КСР и USAID за проширување на услугите за членовите, со фокус на енергетска ефикасност и поддршка на зелените бизниси.

- СКСЗМ започна со издавање сертификати за потекло во електронска форма, олеснувајќи го процесот за извозниците.
- Беа развиени нови услуги за членките:
  - Креирање центар за саеми и ориентација кон меѓународни саеми;
  - Ревитализација на Центарот за обуки;
  - Подготовка и асистенција на компаниите за јавни повици за тендери и локални и меѓународни грантови.
- Претседателот Ќура и Извршниот директор Зеќири одржаа интензивни состаноци со премиерот, вицепремиерот за економски прашања и министерот за финансии, презентирајќи конкретни предлози:
  - Намалување на придонесите за плати;
  - Зголемување на квотите за странски работници;
  - Либерализација на пазарот на труд и помош за регрутирање од странство.
- На 19 јуни 2023, СКСЗМ за првпат ја организираше Годишната конференција со тема „Предизвикот на компаниите во РСМ во обезбедување работна сила во период на глобализација и дигитализација“, каде институционалните лидери и претставниците на приватниот сектор разговараа за предизвиците, реформите и можностите за справување со недостигот на работна сила и потребата од прилагодување кон дигиталните трансформации.

За првпат, СКСЗМ започна со издавање сертификати за потекло во електронска форма, модернизирајќи го и олеснувајќи го процесот за извозните компании во земјата.

Годишна конференција на СКСЗМ, на која претставници од институциите и бизнис-секторот дискутираа за недостигот на работна сила и предизвиците на пазарот во ерата на дигитализацијата.

- Комората придонесе во редовните средби на **Платформата за јавно-приватен дијалог**, каде ги претставуваше интересите на бизнисите на теми како законот за трговија, царинските тарифи, даноците, увозот на работна сила и енергетската криза.
- Беа покренати директни загрижености во врска со изградбата на Коридорот 8, како витален економски проект за земјата.
- СКСЗМ поднесе низа иницијативи и **барања со економски карактер до Собранието, Владата и други релевантни институции, вклучително:**
  - Предлози за измена на Законот за проширена одговорност на производителот за управување со посебни текови на отпад;
  - Континуиран апел за обештетување на компаниите оштетени од поплавите во регионот на Сингелиќ;
  - Барања за елиминирање на царинските и нетарифните бариери, во функција на поттикнување слободна трговија;
  - Официјално барање за информации од сите судови во РСМ, во врска со примената на член 218 од Законот за извршување, кој го ограничува извршувањето кон јавните претпријатија и создава нееднаквост во третманот на приватните бизниси.
- СКСЗМ упати десетици реакции против **Законот за данок за солидарност** пред надлежните институции и Владата. **На 25 октомври 2023 поднесе иницијатива до Уставниот суд** барајќи поништување на истиот.
- Беше организирано годишното издание на **настанот TOP 100™**, каде беа промовирани најголемите и најуспешните компании, со присуство на претставници на институции, амбасади и меѓународни партнери.
- а крајот на 2023, објектот 'Ц' на кампусот на Универзитетот „Мајка Тереза“ беше прогласен за споменик на придонесот на СКСЗМ, како знак на благодарност за поддршката на членките на СКСЗМ во високото образование.

Претседателот на СКСЗМ, г. Менди Кура, за време на добивањето признание од Ректорот на Универзитетот „Мајка Тереза“ за придонесот во изградбата на објектот „Ц“ – симбол на партнерството меѓу образованието и приватниот сектор.

Економски манифест за забрзан развој

Во 2023 година, Стопанска комора на Северо-Западна Македонија презеде визионерски чекор објавувајќи го **Економскиот манифест за забрзан развој**, концептуален и стратешки документ што ги адресира најголемите структурни предизвици со кои се соочува економијата на земјата. Изготвен од Претседателот на СКСЗМ, г. Менди Ќура, во соработка со органите на Комората и академски институции, манифестот претставува смел водич заснован на акумулираното искуство низ годините, со цел да се избегнат грешките од минатото и да се отвори пат кон инклузивен и одржлив развој.

Економски манифест објавен од СКСЗМ во 2023 година – визионерски документ што ги сумира мерките за забрзан развој и ги адресира структурните предизвици на економијата во земјата.

Манифестот се осврнува на клучни прашања како што се:

- неправедна и неефикасна приватизација,
- нерамномерен регионален развој,
- невработеност,
- неформална економија,
- емиграција и,
- недостиг на економска и институционална децентрализација.

Манифестот понуди конкретни насоки за вклучување на Северна Македонија во Европската Унија, до 2030 година:

- владеење на правото,
- максимална јуридизација на општеството и деполитизација на институциите,
- фискални реформи,
- имплементација на законот за регионална поделба и рамномерен регионален развој,
- децентрализација на власта на хоризонтално и вертикално ниво,
- стимулирање на дејности со компаративна предност,
- реформа на образовниот систем преку дуално стручно образование,
- елиминирање на државната интервенција во пазарот.

Со овој документ СКСЗМ ја афирмира својата улога не само како претставник на приватниот сектор, туку и како важен политички и институционален актер во обликувањето на националните макроекономски политики, каде упатува јавен повик за национална соработка, повикувајќи ги државните институции, академијата и сите економски и општествени актери да придонесат во неговиот развој и имплементација.

Манифестот е примен со голем интерес и претставува еден од најважните документи за стратешкото позиционирање на Комората во третата деценија од нејзиното работење.

**ПОГЛАВЈЕ VI:
СКСЗМ МЕЃУ
ЕКОНОМСКИТЕ РЕФОРМИ
И 20-ГОДИШНИОТ
ЈУБИЛЕЈ (2024–2025)**

13 февруари
2024

Презентација на Економскиот манифест пред Претседателот Стево Пендаровски, со над 40 претставници на бизниси.

2024

Презентација на Платформата за економски развој на Северна Македонија 2024–2027 и стратешки средби со политичките партии.

2024

Фокус на образованието и работната сила преку кампањи, тркалезни маси, саеми за кариера и обуки.

13 јуни
2024

Организирање на Денот на одржливи бизниси и сертифицирање на 5 компании за одржливост.

Јуни
2024

Основање на Министерството за енергетика, рударство и минерални ресурси, по барање на СКСЗМ.

Октомври
2024

Усвојување на Националната развојна стратегија 2024–2044, 20-годишно барање на СКСЗМ.

2024

Усвојување на Законот за забрана на нефер трговски практики и интензивни активности со 29 институционални средби, 27 јавни настани, 8 панел-дискусии и над 48 периодични публикации.

5 февруари
2025

Историска победа во Уставниот суд – иницијатива на СКСЗМ. Се укинува Законот за солидарен данок од Уставниот суд. На компаниите им се враќа платениот данок. Комората се позиционира како силен заштитник на бизнисите.

2024 ГОДИНА – СТРАТЕШКА КОНСОЛИДАЦИЈА, ПОЛИТИЧКО ВЛИЈАНИЕ И ОРИЕНТАЦИЈА КОН ЗЕЛЕНАТА ЕКОНОМИЈА

Во 2024 година, СКСЗМ со суштински интензитет на своите активности ја конкретизира визијата на масите за донесување одлуки, на меѓународните панели, врз основа на реалноста на бизнис-заедницата.

Презентација на Економскиот манифест пред Претседателот на државата

На 13 февруари 2024, во атмосфера на отворена работа и дијалог, СКСЗМ го пречека Претседателот на државата, г. Стево Пендаровски, каде официјално се презентираше Економскиот манифест за забрзан развој, кој дава продлабочена анализа за економскиот развој на земјата од независноста до денес, идентификувајќи ги недостатоците и артикулирајќи визија за иднината.

Во присуство на членството на СКСЗМ беа разгледани конкретни предизвици на реалниот сектор, со фокус на работната сила, спроведувањето на законот и инвестиционата клима. Претседателот Пендаровски ја нагласи важноста на правната предвидливост и изрази подготвеност за директна соработка со членството на СКСЗМ.

Презентација на Економскиот манифест за забрзан развој пред Претседателот на државата, г. Стево Пендаровски.

Презентација на Платформата за економски развој на Северна Македонија 2024–2027

Во продолжение на ова ново позиционирање, Комората реализираше низа стратешки средби со сите политички актери, вклучително лидери на парламентарни и владини партии, каде ја презентираше оваа Платформа со структуриран и детален пристап со 9 реформски поглавја, наметнувајќи ги своите приоритети во агендата на политичките партии, од коалицијата ВЛЕН, Европскиот фронт, СДСМ, ВМРО-ДПМНЕ па сè до Владата и Собранието. Со ова, не беше побарано само слушање, беше побарано спроведување. Овие предлози беа официјално интегрирани во програмите на неколку политички партии и беа потпишани како јавни заложби во рамки на парламентарната изборна кампања.

Средба со коалицијата ВРЕДИ

Средба со ВМРО-ДПМНЕ

Средба со ЕВРОПСКИОТ ФРОНТ

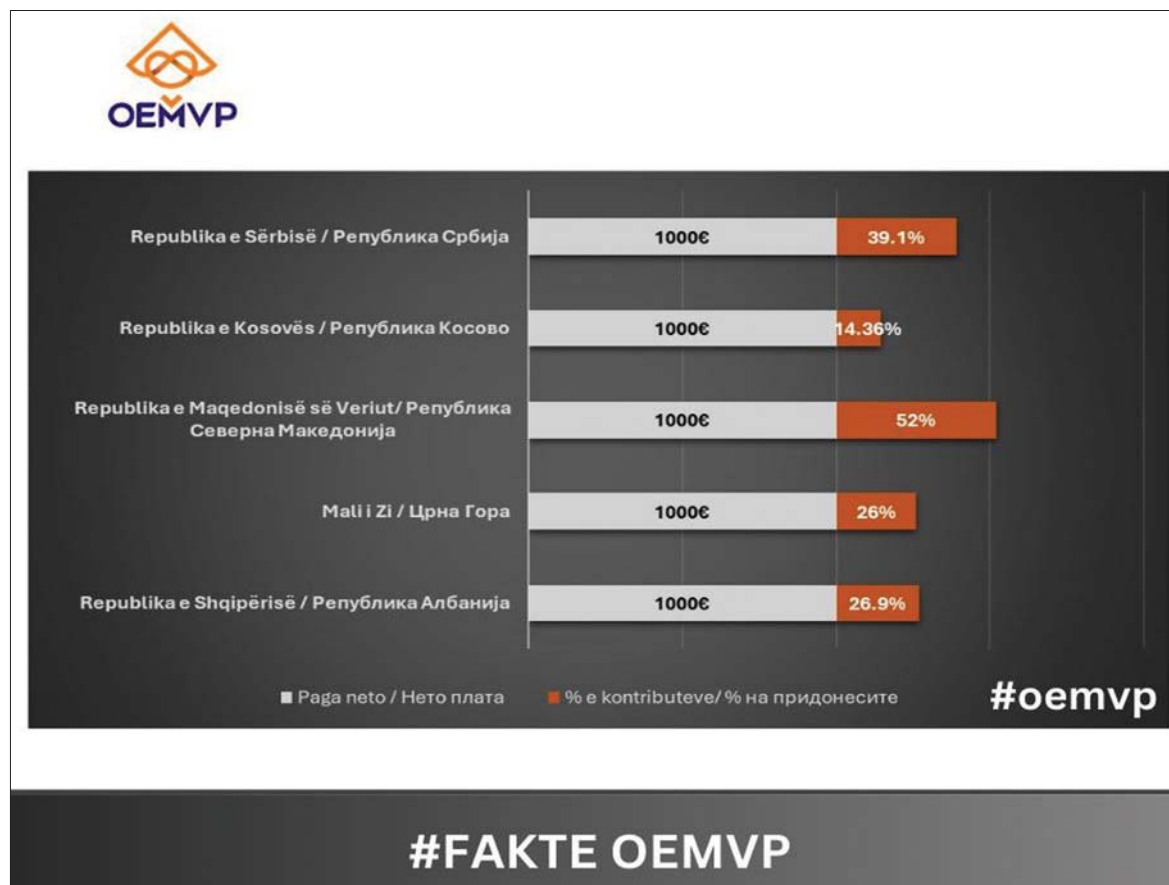

Средба со СДСМ

Образованието и работната сила – меѓу најитните приоритети

Во време кога земјата се соочува со масовна емиграција и празнење на човечкиот потенцијал, СКСЗМ избра да дејствува конкретно: со кампањи како „Изгради ја иднината дома – Запри ја миграцијата“, со тркалезни маси на универзитети, со Саеми за кариера и обуки, Комората изгради мостови меѓу образованието и пазарот на трудот. Како артикулирачки глас на домашни и меѓународни панели, таа ги адресираше реалните предизвици и предложи мерливи механизми:

- Зголемување на минималната плата на **30.000 денари**, и
- Намалување на придонесите на 32% од нето платата.

Компаративен графикон подготвен од СКСЗМ што покажува дека Северна Македонија има највисока стапка на придонеси на плата во регионот – 52%, нагласувајќи ја итната потреба од фискални реформи за олеснување на товарот врз бизнисите и работниците.

Иницијатива за Законот за данокот за солидарност во Уставниот суд

Во ноември 2024 година, Уставниот суд го разгледува Законот за солидарен данок, силно оспорен од приватниот сектор предводен од СКСЗМ, која покажа непоколеблива посветеност во заштитата на бизнисите и промовирањето на праведна и одржлива фискална средина, бележејќи важен институционален преседан и прва победа на претставник на бизнисите.

Проект „Green Business Leaders,,

Годината 2024 беше карактеризирана и со продлабочување на агендата за зелена транзиција и одржлива економија. Преку проектот „Green Business Leaders“, поддржан од USAID и Консалтинг за стратешки развој, СКСЗМ реализираше над 15 субвенционирани енергетски аудити, обуки за енергетска ефикасност, инфо-сесии за IPARD грантови и иницијативи за одржливо управување со отпад. Беа потпишани меморандуми за соработка со четири водечки банки во земјата, нудејќи им на компаниите-членки олеснет пристап до финансирање на зелени инвестиции.

Во рамки на овој ангажман, на 13 јуни 2024, СКСЗМ го организираше **Денот на одржливи бизниси**, аде сертифицираше 5 компании за исполнување на јасни и строги критериуми во областа на одржливоста и заштитата на животната средина, успех што ја позиционираше Комората како единствена институција во регионот што нуди ваков вид сертификација.

Презентација на методологијата за сертификација – Миранда Ајдини, проектен менаџер.

Панел-дискусија во рамки на Денот на одржливите бизниси.

Компании сертифицирани како Одржливи бизниси во рамки на Денот на одржливите бизниси.

Основање на Министерството за енергетика – долгогодишно барање на СКСЗМ

Во јуни 2024, со усвојувањето на уставната реформа за реорганизација на државната администрација, Собранието на Република Северна Македонија одлучи да го формира Министерство за енергетика, рударство и минерални сировини, разјаснувајќи ја институционалната и професионалната одговорност во енергетскиот сектор.

За Стопанска комора на Северо-Западна Македонија, ова е повеќе од административна реформа, тоа е реализација на континуирано барање од нејзиното основање. Со години, СКСЗМ го подигнуваше гласот за потребата од посветена институција која ќе го води и насочува енергетскиот развој во земјата, во согласност со предизвиците на зелената транзиција, зголемувањето на енергетската сигурност и градењето конкурентен и отворен пазар за инвестиции.

Национална Развојна Стратегија – од предлог на СКСЗМ во државен документ

Во октомври 2024, Собранието на Република Северна Македонија ја усвои Националната развојна стратегија 2024–2044, заокружувајќи едно континуирано барање на СКСЗМ уште од 2004 година. Овој долгорочен документ, подготвен во соработка со стопанските комори, државните институции, академски експерти и граѓански организации, претставува пресвртница во стратешката ориентација на развојот на земјата.

СКСЗМ, како еден од најраните и најконзистентни гласови за потребата од координирана развојна визија, го сметаше ова усвојување за заеднички институционален успех.

Членовите на СКСЗМ активно учествувале во работилницата за изработка на Национална развојна стратегија 2024–2044, придонесувајќи со ставови и конкретни предлози од бизнис-секторот. Процесот имаше за цел идентификација на предизвиците и градење долгорочна и инклузивна визија за иднината на земјата.

Закон за забрана на нефер трговски практики

Усвојувањето на Законот за забрана на нефер трговски практики во 2024 година значи важен чекор кон регулирање на односите во синџирот на снабдување. СКСЗМ се ангажираше уште во раните фази на овој процес и беше единствената што побара јасна улога за Комисијата за заштита на конкуренцијата, како надзорен орган, спротивставувајќи се на директни владини интервенции преку мерки како замрзнување на цени или маржи. СКСЗМ задржа јасен и аргументиран став: заштитата на добавувачите треба да се базира на институционална регулација, а не на привремени државни интервенции на пазарот.

2024 година во бројки

Во текот на 2024 година, СКСЗМ разви интензивна активност со јасно институционално влијание и конкретна поддршка за членството:

- 9 работни средби со државни институции и високи претставници,
- 27 јавни настани и 8 панел-дискусии,

- преку **36 дописи упатени** до државните институции, СКСЗМ ја зајакна својата улога како ефективен посредник меѓу приватниот сектор и креирањето политики.
- **48 периодични публикации и над 170 известувања**, повици и наменски информации, членството беше континуирано информирано за законските и економските случувања и пазарните можности за тендери, саеми и јавни повици.

Во медиумски план, СКСЗМ имаше:

- Над **70 јавни изјави**,
- **20 учества во телевизиски емисии** и
- беше цитирана **над 200 пати** во медиуми, одржувајќи стабилно и артикулирано присуство во националниот економски дискурс.

2025 ГОДИНА: ИНСТИТУЦИОНАЛНА СИЛА, СТРАТЕШКИ ПОБЕДИ И ПОЧЕТОК НА НОВА ДЕЦЕНИЈА

Комората продолжува со претставување на бизнисите во заштита на интересите, проширувајќи го своето влијание во подобрувањето на условите за водење бизнис. Во 20-годишнината од своето основање, СКСЗМ ја докажува институционалната зрелост преку прикажување на историските и значајни резултати од својата дејност.

На **16 јануари 2025 година**, по конституирањето на новата Влада, СКСЗМ организира B2G, настан кој имаше за цел да ги изнесе проблемите со кои се соочуваа бизнисите. СКСЗМ, како домаќин на овој настан, предводен од својот претседател г. Менди Кура, го пречека првиот заменик-претседател на Владата г. Изет Меџити, директорот на Агенцијата за странски инвестиции и промоција на извозот г. Рефик Џемаили и над 80 компании членки на Комората. Настанот забележа бројни дискусии меѓу бизнисите и претставниците на институциите, при што бизнисите ги елиминираа сите дилеми и нејаснотии кои ги имаа во однос на нивните проблематики.

СКСЗМ го организира првиот B2G настан, каде бизнисите директно дискутираат со вицепремиерот Изет Меџити, и раководителите на институциите за предизвиците и економскиот развој.

Историска победа во Уставниот суд

На 5 февруари 2025 година, Уставниот суд ја објави одлуката за укинување на Законот данокот за солидарност, по иницијативата поднесена од СКСЗМ на 25 октомври 2023 година. Оваа победа беше постигната во соработка со правните партнери „Lansky, Ganzger, Zeqiri + Partner Skopje“, а оштетените компании го стекнаа правото да бараат надомест за данокот платен на неоснован начин, во рамки на законски рок од 5 години – пресврт што ја позиционира СКСЗМ како гласен и ефикасен заштитник на интересот на бизнисот. Оваа победа не беше само правна, туку и доказ за силата на претставувањето и институционалната истрајност на СКСЗМ во заштита на правата на домашните компании.

Извршниот директор Дурим Зеќири доделува признание на „Lansky, Ganzger, Zeqiri + Partner“ како знак на благодарност за правната поддршка на иницијативата на СКСЗМ пред Уставниот суд против Данокот на солидарност.

Со цел да му помогне на земјоделскиот сектор, претседателот и извршниот директор реализираа средба со заменик-министерот за земјоделство, шумарство и водостопанство, за да дискутираат за бариерите што го попречуваат развојот, но и за да се најдат можности за модернизација на овој многу важен сектор.

На 20 мај 2025 година, СКСЗМ за првпат се регистрираше како официјален економски партнер во Министерството за земјоделство, отворајќи пат за активно вклучување на компаниите членки во креирањето аграрни политики и поголем пристап до мерките за поддршка на руралниот сектор.

Момент кој го симболизира првото полугодие од 2025 година за СКСЗМ е и поканата од претседателката на Република Северна Македонија г-ѓа Гордана Сиљановска Давкова, чиј гостин беа претседателот на СКСЗМ г. Менди Ќура, почесниот претседател г. Џемаил Даути, извршниот директор г. Дурим Зеќири и оперативната менаџерка г-ѓа Миранда Ајдини. Оваа делегација на СКСЗМ изнесе многу важни прашања во врска со економијата и можностите за соработка меѓу СКСЗМ и Претседателот на државата.

Средба во Претседателството – Делегацијата на СКСЗМ, предводена од Претседателот Менди Ќура, на официјална средба со Претседателката на Република Северна Македонија, г-ѓа Гордана Сиљановска Давкова.

Во текот на 2025 година, СКСЗМ ја претвори интернационализацијата на бизнисите во еден од своите главни приоритети, отворајќи ги вратите на стратешките пазари за членството. Учеството на саеми и семинари надвор од земјата послужи како моќна алатка за промоција, вмрежување и создавање нови партнерства, позиционирајќи ги нашите компании посилно во регионалната и глобалната економија.

- **Турција** – 13 компании во градежништво и метали
- **Кина** – 7 компании во енергија, дигитална економија, циркуларна економија и електрични возила
- **Германија** – 1 компанија во транспорт и логистика
- **Косово** – 2 компании на општи саеми

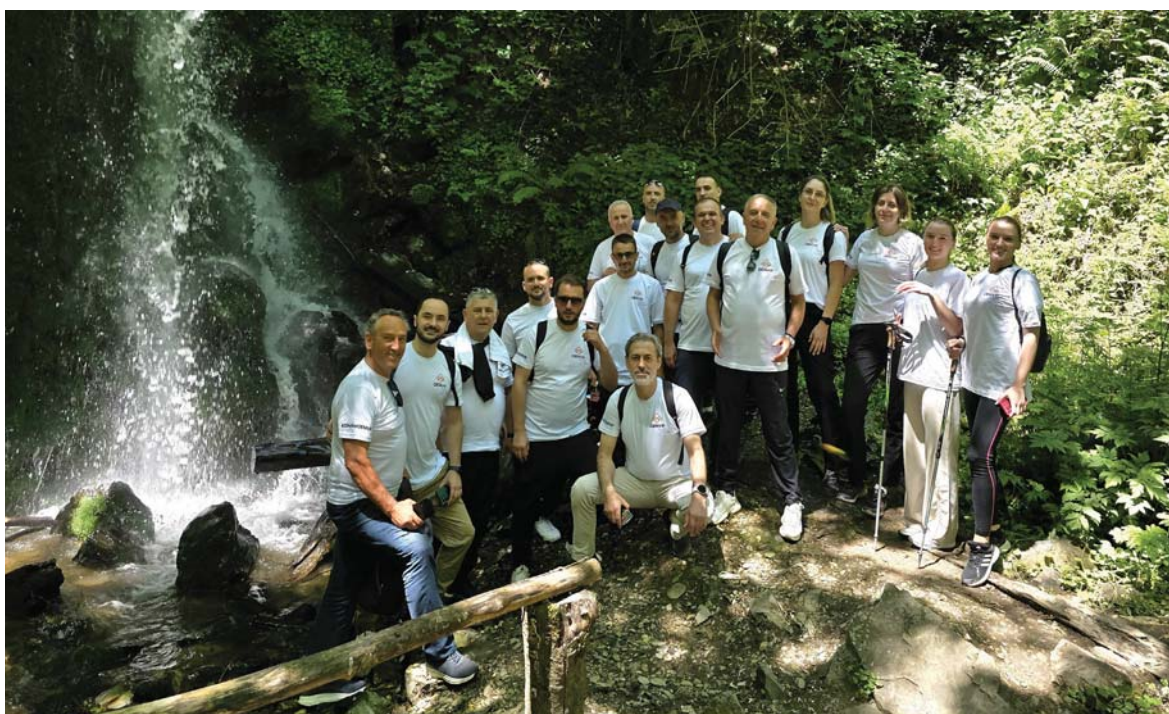
Вкупно, **23 компании членки на СКСЗМ** учествуваа во ова меѓународно патување, докажувајќи дека Комората останува сигурен мост меѓу домашниот бизнис и глобалните пазари.

Претставници на бизнисите членки на SKCZM за време на организираното учество на Меѓународниот саем за градежништво „CF Istanbul“, Турција.

Кампања за 20-годишнината

На 15 јуни 2025 година, за да се одбележи почетокот на кампањата за 20-годишнината од SKCZM, беше организиран симболичен марш до водопадите Камеѓане, чин што ги комбинираше основачките вредности на SKCZM со посветеноста да се движат напред на координиран начин со членството. Учесството на раководната структура и десетици членки му даде на настанот тежина на рефлексивен момент на динамичното патување на Комората.

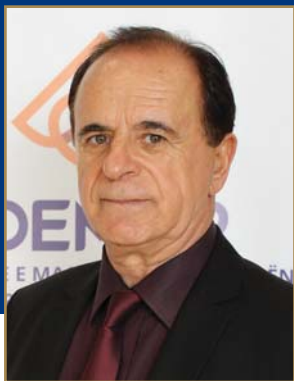

СКСЗМ ја започнува кампањата за 20-годишнината со симболичен марш кон Водопадите на Камењане.

- **Оставката на Менди Кура и именувањето на Нухи Алиу за в.д. Претседател на СКСЗМ**

Во **јули 2025 година**, СКСЗМ влезе во важен период на институционална транзиција. Претседателот на Комората, г. Менди Кура, ја депонираше својата оставка во согласност со Статутот, гарантирајќи ја неутралноста на институцијата во текот на изборниот процес, по објавувањето на неговата кандидатура за градоначалник на Општина Струга.

На истата седница, Управниот одбор на СКСЗМ, почитувајќи ги статутарните одредби, едногласно го именува г. Нухи Алиу за вршител на должност Претседател на Комората до одржување на Собранието и избор на нов претседател. Оваа одлука обезбеди континуитет и стабилност во работата на Комората, зајакнувајќи ја нејзината улога како независна институција.

Обраќање на в.д. Претседателот на SKCЗМ, Нухи Алиу (2025 – актуелен)

**РОДЕНИ ОД ПОТРЕБАТА НА БИЗНИСОТ, СТАНАВМЕ НЕГОВ
МОЌЕН ГЛАС.**

Почитувани читатели, членки, партнери и соработници на SKCЗМ,

Две децении по основањето на Стопанска комора на Северо-Западна Македонија, за мене претставува чест и голема одговорност што, како вршител на должност Претседател, да споделам со читателите на оваа монографија неколку размислувања за патот, предизвиците и достигнувањата на SKCЗМ. Оваа монографија не означува само јубилејна година, туку и сведоштво за развојот и зрелоста на бизнис-заедницата што ја претставуваме.

Моето вклучување во SKCЗМ започна уште во 2005 година, како претставник на компанијата „Еуро Актива“, во време кога идејата за создавање силна институција што ќе ги штити интересите на албанските бизниси сè уште беше во своите почетни фази. Овој ангажман дополнително се продлабочи во 2011 година, кога станав дел од раководните структури на Комората, а кулминираше во 2022 година со мојот избор за Потпретседател на Управниот одбор. Денес, во 2025 година, со одговорноста што ми е доверена како в.д. Претседател, продолжувам со целосна посветеност кон мисијата што заеднички ја градевме 20 години.

Во текот на сите овие години од своето постоење, Комората се трансформираше во клучен столб на економскиот развој во Северна Македонија. Таа беше застапник на интересите на бизнисите, поттикнувач на реформите и важен мост на соработка со институциите, придонесувајќи значително кон зголемувањето на конкурентноста и зајакнувањето на приватниот сектор. Овој напредок е резултат на заедничката визија и непрекинатата посветеност на нашите членки, кои со својата работа изградија силна економска заедница.

Комората во секоја фаза од својот развој покажа дека поддршката на албанските бизниси останува нејзин непоколеблив приоритет. Таа ќе продолжи да биде моќен механизам за нивно претставување, помагајќи им да растат, да се модернизираат и да се интегрираат во регионалните и меѓународните пазари.

На овој 20-годишен јубилеј, ја изразувам мојата најдлабока благодарност за ангажманот, довербата и партнерството на секој член на SKCЗМ. Да продолжиме да градиме иднина во која нашите бизниси не само што опстојуваат, туку и напредуваат. Иднина во која соработката, иновациите и заедничката одговорност ја водат нашата економска заедница кон нови хоризонти на успех и развој.

Со почит,
Нухи Алиу
в.д. Претседател на SKCЗМ

ПОГЛАВЈЕ VII:
TOP 100™ – ИЗМЕРЕН И
ДОКУМЕНТИРАН УСПЕХ

Основање (2010)

Платформа за идентификување и промоција на албанските бизниси.

Цел

Зголемување на транспарентноста и имиџот на албанското претприемништво како мотор на развојот.

Евалуација

Се базира на критериуми на економски достигнувања.

Прием

Беше препознаен како инструмент за достигнувања, инвестиции и нови соработки.

Развој

Се претвори во настан со државно, дипломатско и финансиско присуство.

Годишна церемонија

Го објавува каталогот TOP 100™ со рангирања и економски анализи.

Правна заштита (2020)

Името и логото беа регистрирани како трговска марка.

Симбол на успех

Претставува економски развој и напредок на албанскиот бизнис.

Диверзитет

Оддава признание на лидери на пазарот, иноватори, извозници и жени претприемачи.

Вмрежување

Една од главните платформи за економска соработка во земјата.

Едно од најважните и најпрепознатливи достигнувања на СКСЗМ е несомнено организирањето на манифестацијата „**ТОП 100™**“, настан кој го надмина церемонијалниот карактер и се претвори во **бренд за оценување на економскиот успех во Северна Македонија.**

ПОТЕКЛО И ЦЕЛ

Во период на економска и политичка транзиција во Северна Македонија, создавањето на каталогот **ТОП 100™** претставуваше посебен момент за афирмација на реалната моќ на албанскиот бизнис. Настанот првпат беше конципиран во **2010 година** како платформа за идентификување, оценување и промоција на **100-те најголеми и најуспешни компании меѓу албанските компании.** Главната цел беше промоција на успехот, зголемување на транспарентноста и зајакнување на имиџот на албанското претприемништво како мотор на развојот. Каталогот беше добро прифатен од бизнисите, институциите и инвеститорите како инструмент кој не само што ги оддаваше признанијата, туку служеше и како основа за вмрежување, инвестиции и нови соработки.

КАТАЛОЗИТЕ ТОП 100 НИЗ ГОДИНИТЕ 2010–2025 ГО ДОКУМЕНТИРААТ РАСТОТ И УСПЕХОТ НА НАЈДОБРИТЕ БИЗНИСИ НИЗ ГОДИНИТЕ.

Оценувањето се базира на објективни индикатори како:

- Вкупен приход на компанијата
- Нето добивка
- Број на вработени
- Инвестиции
- ROE (Поврат на капитал), кој подоцна беше заменет со Извозот.

Каталогот TOP 100™

Развој и зголемена важност

- Со текот на годините, TOP 100™ се прошири во настан со присуство на државни лидери, амбасадори, финансиски институции и меѓународни претставници.
- Секоја година, церемонијата е придружена со објавување на официјалниот каталог TOP 100™, кој содржи рангирање на компаниите во 5 категории, економски анализи, реклами на компании и говори од Претседателот на Комората и Премиерот на државата.

Заштита со трговска марка (™) - Во 2020 година, СКСЗМ официјално го регистрираше името и логото на „TOP 100™“ како заштитена трговска марка, зајакнувајќи го статусот и автентичноста на овој настан како ексклузивна институционална сопственост.

Покрај статистиките и оценувањата, TOP 100™ стана **симбол на измерен и докажан успех, огледало на економскиот развој** и архива на напредокот на бизнисот каде се наградуваат не само лидерите на пазарот, туку и иноваторите, извозниците, успешните жени и многу други. Овој настан исто така претставува ретка можност за вмрежување, каде се среќаваат политиката, капиталот и претприемачката визија, правејќи го TOP 100™ една од најважните платформи за економска соработка во земјата.

НАСТАНОТ TOP 100 НИЗ ГОДИНИТЕ

2018

2019

2019

2020

2020

2021

Лидери на успех низ годините – Победник на TOP 1

Главната награда на „TOP 100™“ не е само трофеј, туку печат на меритократија што секоја година ѝ се доделува на компанијата која се истакнала во сите аспекти на перформансите и економското влијание.

Од првото издание до денес, оваа награда се претвори во силна референца за успех на домашниот, но и поширокиот пазар.

Добитници на наградата TOP 1 низ годините:

ГОДИНА	ДОБИТНИЧКА КОМПАНИЈА	ГОДИНА	ДОБИТНИЧКА КОМПАНИЈА
2010	Еуро Медиа	2019	Вардар Долomit
2012	Алма М	2020	Даути Комерц
2013	Еуро Актива	2021	Киппер Маркет
2014	Даути Комерц	2022	Киппер Маркет
2015	Нептун	2023	Бас Тути Фрути
2016	Нептун	2024	Даути Комерц
2017	Киппер Маркет	2025	Даути Комерц
2018	Нептун		

**ПОГЛАВЈЕ VIII:
ВИЗИЈА ВО
ЛИДЕРСТВО – ЛУЃЕТО
ЗАД УСПЕХОТ НА СКСЗМ**

Џемаил Даути (2005–2011)

Првиот претседател, ги постави основните структури и ја консолидира СКСЗМ како институција.

Мендерес Кучи (2011–2015)

Ја интернационализираше Комората со регионални и европски договори.

Неби Хоџа (2015–2022)

Ја зајакна позицијата на СКСЗМ како партнер во националните и меѓународните економски политики.

Менди Кура (2022–2025)

Се бореше против неправдите кон бизнисот, го адресираше одливот на работната сила и ја позиционираше Комората како клучен актер во макроекономските политики.

Нухи Алиу (2025 – актуелен)

Вршител на должноста Претседател на СКСЗМ.

Хамси Бехлули (2005 - 2007)

Еден од првите иницијатори на СКСЗМ, кој придонесе во првите организациски чекори на Комората.

Блерим Златку (2007–2011)

Ги изгради првите функционални механизми на управување и го промовираше „TOP 100“.

Фатмир Битиќи (2011–2013 / 2015–2017)

Го консолидираше насловот извршен директор и го воведо СКСЗМ во меѓународни проекти.

Арбен Халили (2013–2015)

Го поврза албанскиот бизнис со економските процеси на одлучување, активен и денес во СКСЗМ.

Дрилон Исени (2017–2023)

Ги модернизираше комуникацијата и администрацијата, зајакнувајќи го јавниот профил на Комората.

Дурим Зеќири (2023 - актуелен)

Го подигна нивото на генерирање макроекономски политики, помагајќи СКСЗМ да биде клучен фактор во јавните економски политики.

Собрание и Одбори

Претседатели, управни и надзорни одбори обезбедија континуитет и институционално проширување на СКСЗМ.

Извршна канцеларија

Оперативниот столб на Комората – со професионализам и посветеност ја трансформираше визијата во акција.

Во текот на своето две децении постоење, Стопанска комора на Северо-Западна Македонија беше раководена од посветени лидери, кои со својата визија и искуство ја водеа Комората кон институционално зајакнување, зголемување на влијанието и унапредување на платформите за економски развој. Во ова поглавје е претставен преглед на придонесот на секој претседател и извршен директор кој ја одбележал историјата на СКСЗМ.

ПРЕТСЕДАТЕЛИ НА СКСЗМ

Џемаил Даути (2005 – 2011)

Прв претседател и еден од основачите на СКСЗМ Тој ја водеше Комората во многу чувствителната фаза на нејзиното основање и институционална формализација. За време на неговиот мандат беа создадени првите организациски структури, беа изградени односи со институциите и беа поставени темелите на претставувањето на албанските бизниси на национално ниво. Го иницираше проектот TOP 100, а денес е и Почесен претседател.

Мендерес Кучи (2011 – 2015)

Раководител кој покрај бројните активности ја етаблираше Комората како релевантна институција и силно се спротивстави на политичкото влијание во функционирањето на Комората. За време на неговиот мандат, Комората потпиша стратешки договори со регионални и европски институции, отворајќи пат за заеднички проекти и зголемување на влијанието на Комората во регионалните економски платформи.

Неби Хоџа (2015 – 2022)

Го зголеми влијанието на СКСЗМ во зајакнувањето на односите со централните власти и меѓународната заедница. СКСЗМ се позиционираше како сериозен партнер во креирањето економски политики, додека манифестацијата „TOP 100“ беше заштитена како трговска марка.

Менди Ќура (2022 – 2025)

Покрај тековните проекти на Комората, силно се фокусираше против негативните појави како одливот на работната сила, борбата против неправдите кон бизнисот, и на крај ја направи СКСЗМ најмоќниот центар на влијание врз макроекономските политики. Безкомпромисен во патот на државата кон Европската Унија.

Нухи Алиу (2025 – актуелен)

Неговиот ангажман во СКСЗМ започнува од основањето во 2005 година, давајќи континуиран придонес во сите фази на функционирањето на Комората. Во 2022 година беше избран за Потпретседател на Управниот одбор, а по оставката на претседателот Менди Ќура, беше именуван за Вршител на должност Претседател, каде продолжува посветено да ја води мисијата на Комората за економски развој и поддршка на бизнисите.

ИЗВРШНИ ДИРЕКТОРИ НА СКСЗМ

Хамси Бехлули (2005 -2007)

По ангажманот во структурите на германската комора и германско-македонската асоцијација, Хамси Бехлули беше меѓу иницијаторите што ја презедоа иницијативата за основање на СКСЗМ. Во првите фази, заедно со група бизнисмени од земјата, беше формиран Иницијативен одбор со седиште во Тетово и започна широка мобилизација на албанските бизниси во Северо-Западна Македонија, организирајќи средби по општини и создавајќи ја базата на првото членство на Комората.

Блерим Златку (2007-2011)

Една од личностите што помогна во внатрешната институционализација на Комората, преку градење на првите функционални механизми на администрација и секојдневно управување, што го отвори патот за функционализација на идните извршни структури на Комората.

“Управувањето со Комората во првите години беше вистински предизвик, но пред сè благородна мисија – градење претставничка институција која денес ужива почит од бизнисот. Во тие одлучувачки години беа поставени темелите за стабилна структура, како и за силна промоција на компаниите членки преку денес многу познатиот ‘TOP 100’” – Блерим Златку

Фатмир Битиќи (2011 – 2013 / 2015 – 2017)

Првиот извршен директор, чија титула беше вметната и во Статутот на СКСЗМ. Имаше извонредно влијание во подигањето на капацитетите на СКСЗМ, силно вклучувајќи ја Комората и во меѓународни проекти. Успешно интегрираше и имплементираше услуги кои беа нови и иновативни за тоа време.

“СКСЗМ е симбол на една инклузивна идеја дека секој регион, секој претприемач, секој млад/а – без оглед на етничката, социјалната или географската припадност – заслужува еднакви можности да учествува и да го ослободи својот потенцијал во развојот на економијата. Додадената вредност што Комората ја создава веќе две децении се препознава преку нејзиниот глас за економска еднаквост, за слободен и фер пазар и за заедничка визија за развојна Северна Македонија, во која нема место за исклучување, предрасуди или вештачки граници. Мојот личен ангажман отсекогаш бил за економија што создава можности не за малкумина, туку за сите. Економија што ги препознава луѓето, идеите и напорот, каде и да се родени и како и да се изразуваат. Комората беше и останува дел од оваа визија за поправедна, поодржлива и поинклузивна иднина на татковината.” – Фатмир Битиќи

Арбен Халили (2013 – 2015)

Извршен директор со деловно и академско искуство, кој покрај функцијата директор, го продолжи својот придонес во СКСЗМ и како член на Управниот одбор и Потпретседател на Надзорниот одбор. Тој и понатаму е член, а во 2022 беше повторно именуван за претседател на Групацијата за земјоделство и рурален развој.

„Предизвикот во управувањето секогаш е присутен во вистинската организација на бизнисот, но тогаш и денес, најголем предизвик останува слушањето на гласот на бизнисот од релевантните државни институции, со посебен акцент на секторите директно поврзани со реалната економија. Преку СКСЗМ успеавме да наметнеме бизнисот воопшто, а албанскиот бизнис особено, да биде ко-учесник на масите за донесување одлуки кога се дискутираа мерки за одржлива економија.” – Арбен Халили

Дриљон Исени (2017 – 2023)

Директор со јасна развојна визија и претставник на новата професионална генерација. Тој ја модернизираше комуникацијата внатре во институцијата и придонесе за зајакнување на јавниот профил на Комората, како и за подобрување на административниот систем и внатрешните процедури. Дополнително даде голем придонес и во правната сфера на работењето на СКСЗМ.

“Да се раководи со СКСЗМ, особено во динамичен период исполнет со глобални предизвици, бараше повеќе од секојдневно управување – бараше визија, решителност и близина до реалноста на бизнисите. И покрај тешките околности, успеавме да ја зачуваме институционалната кохерентност и да ја зајакнеме улогата на Комората како доверлив партнер во јавниот и економскиот дијалог. Посветеноста да бидеме силен глас на бизнис-заедницата беше водич на секој чекор, а денес, кога ја гледам позицијата и репутацијата што Комората ја ужива, чувствувам длабоко задоволство што придонесов во ова важно поглавје од нејзиниот развој.” – Дриљон Исени

Дурим Зеќири (2023 – актуелен)

Најмладиот именуван директор досега, познат по енергијата, организацијата и ефикасната комуникација. Со искуство во приватниот и институционалниот сектор, ги подобри постојните услуги и вовеле нови. Како добар познавач на економијата, придонесе во изготвувањето на ставовите на Комората, етаблирајќи ја СКСЗМ како најавтентичен генератор на макроекономски политики во земјата. Неговата визија е јасна: модерна, реактивна и водечка Комора во економскиот екосистем на Северна Македонија.

ПРЕТСЕДАТЕЛИ НА СОБРАНИЕТО

1. Фатос Белчишта
2005 - 2006

2. Миради Фетаји
2006 - 2011

3. Џемаил Даути
2011 - 2015

4. Касам Зендели
2015 - 2019

5. Мендерес Кучи
2019 - 2022

6. Назми Ејупи
2022 - aktual

Членови на Управниот одбор

2005 – На Основачкото Собрание одржано на 13.02.2005, како членови на Управниот одбор на СКСЗМ со привремен мандат беа избрани:

1. Џемаил Даути – претседател
2. Камбер Бизати – потпретседател
3. Зариф Бајрами – секретар
4. Зилбехар Рамани – член
5. Ердоан Имери – член
6. Абедин Мурати – член
7. Неџат Мустафа – член
8. Шпенд Дибра – член
9. Назми Ејупи – член

2006 – 2011

Бр.	ЧЛЕН	КОМПАНИЈА
1.	Шпенд Дибра	ДИПЛАСТИКА
2.	Ердоан Имери	ТРОПИКАЛ
3.	Камбер Бизати	НАБИЗИ
4.	Агни Алиу	ФРУТИ
5.	Неџат Мустафа	АЈЧО-КЕРЧО
6.	Зариф Бајрами	ХАБИБ ТУРС
7.	Џемил Селими	ЏИМИ КОМПАНИ
8.	Абедин Мурати	МОЛИКА
9.	Дашмир Саити	РЕНОВА
10.	Касам Зеңдели	ЕКО ШАР
11.	Сабедин Бајрами	ЕУРО ПЛАСТ 1
12.	Хазби Нуредини	АБЦ ПРОДУКТ
13.	Џемаил Даути	ДАУТИ КОМЕРЦ
14.	Назми Ејупи	БЕНТОН-НИ
15.	Јусуф Сулејмани	БУРДЕМ ПЛАСТИК

2011 – 2015

Бр.	ЧЛЕН	КОМПАНИЈА
1.	Мендерес Кучи – претседател	АРБ КОМЕРЦ
2.	Назми Ејупи – потпретседател	БЕНТОН-НИ
3.	Енвер Малиќи – потпретседател	ГЕМАК
4.	Нагиб Фејзи – потпретседател	КАСЕИФИЧИО ЦЕСАРИНА
5.	Џеладин Азири	ФЕНИКС 93
6.	Нухи Алиу	ЕУРО АКТИВА
7.	Хашим Ајдини*	ДЕРВЕНТ ПРОМЕТ
8.	Касам Зеңдели	ЕКО ШАРП
9.	Арбен Абдурамани	ВЕЗЕ ШАРИ

10.	Екрем Џемаили*	АНТИГОНА
11.	Идриз Хоџа	ГЕНЦ КОМЕРЦ
12.	Шпетим Пињоли*	АЛАСКА ТРЕЈД
13.	Мунир Папранику*	БЕСМИР КОМЕРЦ

Во 2013 година, членовите со * се заменуваат со следните членови:

Бр.	ЧЛЕН	КОМПАНИЈА
14.	Елита Маша	WOODROW WILLSON SCHOOL
15.	Рамазан Бајрами	БУЈАРИЈА
16.	Или Марку	УНИЈА ФИНАНСИСКА
17.	Неби Хоџа	СМАРАГД

2015 – 2019

Бр.	ЧЛЕН	КОМПАНИЈА
1.	Неби Хоџа – претседател	СМАРАГД
2.	Нагиб Фејзи – потпретседател	КАСЕИФИЧИО ЦЕСАРИНА
3.	Назми Ејупи – потпретседател	БЕНТОН-НИ
4.	Менди Ќура – потпретседател	ТРИМ & ЛУМ
5.	Нухи Алиу	ЕУРО АКТИВА
6.	Агим Ќерими	ГИПС ИМОБИЛИА ДИЗАЈН
7.	Фатмир Етеми	ЗСФ
8.	Нури Мемети	ТЕТНЕТ
9.	Арбен Халили	НОРД ЕНЕРЏИ ГРУП
10.	Салим Хасани	МОДИНГ
11.	Мендерес Кучи	АРБ КОМЕРЦ
12.	Ариф Нуредини	ЛИТИ ФАРМ
13.	Нијази Џумкар	ЏУМКАР
14.	Реџаил Мустафи	ЛАМИ ФОРМ
15.	Бајрам Цапа	ДЕБАРСКИ БАЊИ - ЦАПА

2019 -2022

Бр.	ЧЛЕН	КОМПАНИЈА
1.	Неби Хоџа – претседател	СМАРАГД
2.	Ејуп Абдулахи – потпретседател	ФЛУИДИ М
3.	Арсим Папранику – потпретседател	НЕПТУН
4.	Влора Адеми – потпретседателка	ДИГИ ЦУБЕ
5.	Салим Хасани – потпретседател	МОДИНГ
6.	Назми Ејупи	БЕНТОН-НИ
7.	Менди Ќура	ТРИМ & ЛУМ
8.	Нухи Алиу	ЕУРОАКТИВА
9.	Агим Горчај	МЕГА АУТО ПАРТС
10.	Генц Фејзи	КАСЕИФИЧИО ЦЕСАРИНА
11.	Висар Јакупи	КИППЕР
12.	Арбен Халили	НОРД ЕНЕРЏИ ГРУП
13.	Илбер Мурати	МОЛИКА
14.	Ариф Нуредини	ЛИТИ ФАРМ
15.	Нијази Џумкар	ЏУМКАР
16.	Ќаније Селими	РЕА ЦЕНТАР
17.	Мерита Рамадани Алими	ДОГАН АИР
18.	Лирим Мерсими	ЛИКУКИ ХОМЕ
19.	Трим Ќемали	ДЕБАРСКИ БАЊИ - ЦАПА

2022 – АКТУЕЛНИ

Бр.	ЧЛЕН	КОМПАНИЈА
1.	Менди Ќура – претседател	ТРИМ & ЛУМ
2.	Нухи Алиу – потпретседател	ЕУРОАКТИВА
3.	Јетон Асани – потпретседател	ГИГАБЕЛ
4.	Шпресим Таири – потпретседател	ТАИ ГРУП ДОО РЕЈ

5.	Зелќиф Бериша	МАККОС КОМПАНИ
6.	Сефедин Мустафа	ЕКО ТЕХНИКА
7.	Сами Моруна	ЕКО ЕНЕРГИС
8.	Ибиш Незири*	ГРОТЕКС ГРАДБА
9.	Мендерес Кучи	АРБ-КОМЕРЦ
10.	Лумни Ајвази	МУЛТИПАРК ИЗАИРИ
11.	Мимоза Тачи*	САН & СТАРС
12.	Хајрула Хасани*	СКАРДУС
13.	Џемаил Дурмиши	АРТИФЕКС
14.	Сами Мустафа	АМБРЕЛА
15.	Решат Муслиу	СИТИ БЕТОН
16.	Ресул Хани	АРХ КОНЦЕПТ
17.	Лирум Мерсими	ЛИКУКИ ХОМЕ
18.	Трим Ќемали*	ДЕБАРСКИ БАЊИ - ЦАПА

За време на овој мандат, членовите означени со * беа заменети со следните членови

2022 – АКТУЕЛНИ

Бр.	ИМЕ	КОМПАНИЈА
1.	Агрон Мустафи	М-ХАУСЕ
2.	Бедрије Рауфи	ВЕРОНА ТРАВЕЛ
3.	Ќаније Селими	ЦЕНТАР РЕА
4.	Мирлинда Нуредини	М СОРА
5.	Арлинда Алиу	КАПИТАЛ ТРАНСФЕР
6.	Емре Тала	ЕНТ БИЛДИНГ

Членови на Надзорниот одбор

2005 – На Основачкото Собрание одржано на 01.03.2005, како членови на Надзорниот одбор на СКСЗМ беа избрани:

1. Адем Абази
2. Неби Даути
3. Хашим Ајдини
4. Арбен Абдурахмани
5. Ибрахим Ислами

2006 – 2011

Бр.	ЧЛЕН	КОМПАНИЈА
1.	Ибрахим Ислами	МЕТАЛЕКС
2.	Таџедин Адеми	СЕЛМАН ТУРИЗАМ
3.	Хашим Ајдини	ДЕРВЕНТ ПРОМЕТ
4.	Шазим Халили	ЕРА МЕДИКА
5.	Рамадан Вејсели	БАЛКАН ТРИТИКУМ

2011 – 2013

Бр.	ЧЛЕН	КОМПАНИЈА
1.	Решат Нагавци	ДРИНМАРК
2.	Шефки Алити	МАКАЛБ
3.	Или Марку	УНИЈА ФИНАНСИСКА
4.	Сејфи Рахмани	БАЈЕР
5.	Бајрамали Саити	ГОЛД СТАЈЛ
6.	Истреф Мемедали	ПОФИКС
7.	Рамадан Вејсели	БАЛКАН ТРИТИКУМ

2013 -2015

Бр.	ЧЛЕН	КОМПАНИЈА
1.	Ибрахим Ислами	МЕТАЛЕКС
2.	Рамадан Вејсели	БАЛКАН ТРИТИКУМ
3.	Филор Мерсими	ИГНАЦИА СТАЈЛ
4.	Реџаил Мустафи	ЛАМИ ФОРМ
5.	Агим Ќерими	ГИПС ИМОБИЛИА
6.	Муарем Муртезани	АЛМА М
7.	Џемаил Рамадани	КОНДОВО

2015-2019

Бр.	ЧЛЕН	КОМПАНИЈА
1.	Енвер Малиќи	ГЕМАК
2.	Арсим Папранику	НЕПТУН
3.	Адем Абдулахи	ПРИНЦ ЕНТЕРПРАЈС
4.	Муса Рамани	ЕРЈОНИ
5.	Сали Јонузи	САЛ КОМ 2
6.	Решат Муслиу	СИТИ БЕТОН
7.	Лирим Мерсими	ЛИКУКИ ХОМЕ

2019 - 2022

Бр.	ЧЛЕН	КОМПАНИЈА
1.	Мухамед Хаџипази	ХАЛК БАНК
2.	Сефедин Мустафа	ТЕХНИКС
3.	Фатмир Емини	ЕФТИНИЈА
4.	Зибер Зибири	ЗИБИНГ
5.	Џемаил Дурмиши	АРТИФЕКС
6.	Сами Мустафа	АМБРЕЛА
7.	Валмир Каба	ХОТЕЛ ДИПЛОМАТ

2022 - АКТУЕЛНИ

Бр.	ЧЛЕН	КОМПАНИЈА
1.	Фатмир Етеми	ЗСФ КОМ
2.	Арбен Халили* (2022 – 2025) / Ридван Мустафа (2025 – актуелно)	ЦЕЗАРД / Е-КОНТ
3.	Генц Фејзи	ПРОЦЛЕАН
4.	Ариан Џумкар	ЏУМКАР
5.	Ариф Арслани	ФАТА КОМПАНИ

Фатмир Етеми,
претседател на Надзорниот
одбор (2022 - актуелен)

На овој 20-годишен јубилеј, јас, како еден од раководителите на СКСЗМ, како претседател на Надзорниот одбор, се чувствувам горд што сум дел од оваа многу важна институција.

Она што ме прави уште посреќен е фактот што покрај мојата активност како бизнисмен, во текот на овие 20 години, ја искористив и мојата секојдневна работа во служба на оваа институција, особено преку поврзување и обединување на бизнисмени низ целата земја во служба на мисијата и визијата на комората.

Затоа, сакам да им пренесам порака на сите бизнисмени дека од перспектива на посветеноста и трудот што се вложуваат, 20 години се многу, но во историски контекст, мора да дадеме уште поголем придонес и да станеме водич за генерациите што доаѓаат!

Извршната канцеларија на СКСЗМ

Од своето основање, Стопанска комора на Северо-Западна Македонија е изградена и зајакната не само преку стратешкото водство на претседателите и извршните директори, туку и благодарение на посветениот ангажман на професионалниот кадар на Извршната канцеларија.

Оваа канцеларија беше оперативен столб на институцијата, влијаејќи директно врз спроведувањето на политиките, реализацијата на проектите, комуникацијата со членството, партнерите и јавноста, како и врз функционалното секојдневие на Комората.

Со текот на годините, СКСЗМ помина низ различни етапи на организациски и професионален раст и во овој процес, десетици поединци придонесоа со посветеност во функционирањето и претставувањето на Комората на сите нивоа.

Вработените во Извршната канцеларија

Во продолжение е прикажана хронолошка табела со вработените кои придонеле низ годините во Извршната канцеларија на СКСЗМ:

Бр.	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ПЕРИОД НА РАБОТА
1.	Мируше Положани	2006 – 2016
2.	Мираелем Асани	2006
3.	Армир Рамадани	2006
4.	Илир Идризи	2007 – 2008
5.	Абдула Зибири	2007 – 2008
6.	Решат Нагавци	2012 – 2015
7.	Фатима Бејтулаи	2012 – 2018
8.	Арлинд Зеќири	2012 – 2013
9.	Грамос Шабани	2013 – 2014
10.	Афрона Врзиволи	2015 – 2016
11.	Милаим Амети <i>Оперативен менаџер (2017 – 2019)</i>	2015 – 2019
12.	Едита Мерсими	2016 – 2018
13.	Надире Селими	2016
14.	Дриљон Исени <i>Оперативен менаџер</i>	2016 – 2017
15.	Мејреме Синани	2017 – 2018
16.	Мерсим Мемеди	2018 – 2019
17.	Меритон Арслани	2018 – 2019
18.	Иман Ајрула	2018 – 2020
19.	Анила Ејупи	2018 – 2022
20.	Дренуша Ника	2019

21.	Дурим Зеќири <i>Оперативен менаџер (2021 – 2023)</i>	2020 – 2023
22.	Арманда Јусуфи	2020 – 2021
23.	Мердије Имери	2022 – 2023
24.	Мерита Ахмеди	2022 – 2023
25.	Мрика Салихи	2023 – 2024

Тековен состав на Извршната канцеларија

Бр.	ИМЕ И ПРЕЗИМЕ	ГОДИНА	РАБОТНА ПОЗИЦИЈА
1.	Миранда Ајдини	2019	Оперативен менаџер
2.	Ширет Аљији	2020	Административен и финансиски соработник
3.	Бесиана Мустафа	2023	Службеник за соработка со деловниот сектор
4.	Гелина Љатифи	2023	Соработник за Протокол и Односи со јавноста
5.	Гента Љатифи	2024	Соработник за истражување и анализа

Покрај вработените ангажирани со договор за вработување, СКСЗМ во текот на сите години од своето функционирање примала и обучила десетици практиканти, во најголем дел студенти по економија, финансии, право и ИТ, нудејќи им можност за професионално искуство, развој на вештини и вклучување во реални активности на Комората.

Оваа компонента секогаш била дел од политиката на општествена одговорност на Комората и доказ за нејзината посветеност кон развојот на човечките капацитети и поврзувањето на генерациите во функција на институционалната одржливост.

**ПОГЛАВЈЕ IX:
ИСТОРИЈА
И ТРАНСФОРМАЦИЈА
НА ЛОГОТО НА СКСЗМ**

2005–2017

Оригиналот лого на СКСЗМ го одразуваше институционалниот дух и ориентацијата кон европска интеграција, служејќи како прв идентификатор на Комората во основачката фаза.

2017– денес

Новото модерно лого го симболизира вмрежувањето, соработката и иновативната енергија на бизнисот, одразувајќи ја стратешката зрелост и долгорочната визија на Комората.

Во ера кога визуелниот идентитет претставува суштински дел од комуникацијата и институционалното позиционирање, промената на логото на Стопанска комора на Северо-Западна Македонија претставува повеќе од естетски чин, таа е одраз на нејзината стратешка еволуција и модернизацијата на нејзината мисија.

СКСЗМ за првпат го промени своето лого во 2017 година, по 12 години функционирање со оригиналниот идентитет создаден во 2005 година. Оваа промена значи нова фаза во историјата на институцијата.

Оригинаалното лого (2005 – 2017)

Oda Ekonomike e Maqedonisë Veri-Perëndimore
Стопанска Комора на Северо -Западна Македонија
Economic Chamber of North -West Macedonia

Првото лого на СКСЗМ имаше симболичен карактер кој го одразуваше духот и ориентацијата на институцијата. Тоа содржеше визуелни елементи како ѕвездите што упатуваа на знамето на Европската Унија и акронимот СКСЗМ (OEMVP) на сина позадина, нагласувајќи ја припадноста и амбицијата за интеграција.

Ова лого стана првиот препознатлив знак на Комората во јавноста и ја придружуваше нејзината основачка фаза, изградбата на структурите, зголемувањето на членството и развојот на првите меѓународни партнерства.

Новото лого и неговата филозофија (од 2017 година)

Во 2017 година, СКСЗМ претстави нов визуелен идентитет – модерно, елегантно лого дизајнирано со современ симболичен пристап. Новите елементи не беа само естетски, туку носеа длабоки институционални пораки:

- Геометриската форма на врвот, која го симболизира врвот на една куќа, ја претставува СКСЗМ како заштитна купола што ги обединува сите бизниси под еден заеднички покрив.
- Поврзаната форма во центарот, слична на симболот на бесконечноста, ја означува поврзаноста меѓу бизнисите, вмрежувањето и соработката како суштински вредности на Комората.
- Современите бои - портокалова и виолетова, ја претставуваат енергијата, иновацијата, професионалноста и авторитетот.

Ова лого не служи само за визуелно препознавање, туку е конципирано како дел од новата стратегија за комуникација и интернационализација на Комората, која во тој период бележеше брз раст и проширување на своите функции и влијание.

Промената на логото на СКСЗМ не е само графичка трансформација, таа го отсликува преминот од фаза на консолидација во фаза на институционална зрелост и долгорочна визија. Од едноставен симбол на основањето, до софистициран идентитет што ја претставува современата мисија на Комората, овој процес е доказ за нејзината посветеност да остане актуелна, професионална и релевантна во економска средина што постојано се менува.

ПЛАНОВИ ВИЗИЈА ЗА ИДНИНАТА

Во следните десет години, Стопанска комора на Северо-Западна Македонија се гледа себеси како клучен актер во длабоката економска, институционална и општествена трансформација на земјата. Не само како претставник на интересите на своето членство, туку како движечка сила што придонесува кон создавање развојна, конкурентна и инклузивна економија. СКСЗМ сè повеќе ќе биде платформа што го артикулира и го преточува економскиот визионерски поглед на претприемачите во јавни политики, долгорочни партнерства и конкретни решенија за структурните предизвици на државата.

Во центарот на оваа визија стои уверувањето дека економијата на иднината ќе биде зелена и дигитална. СКСЗМ има за цел да ги предводи напорите за еколошка и технолошка трансформација на бизнисите, поттикнувајќи инвестиции во обновливи извори, енергетска ефикасност и иновации. Во соработка со домашни и меѓународни партнери, ќе создава одржливи механизми за да им помогне на претпријатијата да се усогласат со новите еколошки стандарди и да го надминат дигиталниот јаз што ги остава зад себе многу локални економии. Целта не е само опстанок на сè поконкурентен пазар, туку свесен премин кон модел на забрзан и одржлив развој.

Друга стратешка област во која СКСЗМ ќе го интензивира своето делување е човечкиот капитал. Работната сила е најголемото богатство на една економија, но овој потенцијал останува неискористен без образовен систем тесно поврзан со потребите на пазарот. Поддршката и поттикнувањето на реформата на стручното и универзитетското образование, преку градење мостови меѓу училиштата, универзитетите и компаниите, е неизбежна потреба. Промовирањето на трансформацијата на компаниите и создавањето програми за преквалификација на млади и возрасни лица во области како технологија, современо производство, агроиндустрија и услуги со додадена вредност ќе бидат дел од портфолиото на СКСЗМ. Без нова генерација подготвена за предизвиците на времето, не може да има забрзан раст ниту задржување на младите во земјата, додека конкурентноста не е избор, туку неопходност за која нашето членство е длабоко свесно.

Во наредната деценија, консолидирањето на улогата на СКСЗМ како заштитник и поттикнувач на малите и средни претпријатија ќе продолжи со исто темпо. Овие компании, кои често се соочуваат со недостиг на капитал, ограничени човечки ресурси и потешкотии во формализацијата, имаат потреба од долгорочен партнер. Преку институционален дијалог,

анализи насочени кон фискални реформи и практична поддршка за подобрување на пристапот до пазари и финансии, СКСЗМ ќе работи малите претпријатија да не се третираат како исклучоци, туку како вистински столбови на децентрализиран економски развој.

Суштински дел од оваа визија е и стратешката поврзаност со дијаспората. СКСЗМ верува дека дијаспората не е само извор на дознаки, туку извор на визија, капитал и знаење. Во следните десет години, Комората ќе има за цел да изгради одржливи мостови меѓу домашните претприемачи и оние надвор од земјата, преку платформи наменети за инвестиции, економска соработка и развојни проекти во татковината. Вклучувањето на дијаспората во локалниот развој не треба да остане на симболично ниво, туку да стане дел од долгорочните економски политики на државата и општеството.

СКСЗМ ќе ги интензивира и напорите за промоција на нов модел на економска децентрализација, каде развојот нема да биде концентриран само во главниот град, туку ќе го опфати целото подрачје, особено регионите каде економскиот потенцијал е присутен, но недоволно искористен. Преку соработка со општините, донаторите и државните институции, Комората ќе работи на создавање поповолни услови за развој на локалните претпријатија, отворање нови работни места и намалување на внатрешната и надворешната миграција.

Во оваа нова деценија, СКСЗМ ќе остане и силен глас за формализација на економијата и зацврстување на владеењето на правото, особено во градењето фискален систем заснован на праведност, мотивација и соработка, а не на страв и казнување. Преку континуиран дијалог со владата и релевантните институции, Комората ќе се залага за праведна и транспарентна бизнис-клима, во која секој придонесува и секој добива соодветно на својот придонес.

Оваа визија не е само аспирација, туку е стратегија и заедничка обврска кон нашето членство, кон економијата на земјата и кон генерациите што ќе го наследат она што го градиме денес. СКСЗМ е и ќе остане решена не само да ги следи развојните текови, туку да ги предводи. Бидејќи само на овој начин се гради економија која не е привремена. Економија што не исклучува, туку вклучува.

ПРИДОНЕСУВАЧИ ВО ПАТУВАЊЕТО НА СКСЗМ

Во оваа монографија, Стопанска комора на Северо-Западна Македонија со посебна благодарност се сеќава на поединците и институциите кои во различни периоди придонеле за консолидирањето, афирмацијата и растот на Комората, како независен глас на бизнисот во земјата.

Ова поглавје опфаќа дел од оние кои, во клучни моменти од развојот на Комората, дале значаен придонес во унапредувањето на нејзината мисија, оставајќи трага во 20-годишната историја на СКСЗМ.

1.	Агим Шахини - Претседател на Косовската Бизнис Алијанса
2.	Арбен Чејку – Поранешен амбасадор на Албанија
3.	Бехиџудин Шехапи – Претседател на организацијата EL HILAL
4.	Беќим Беќај – Поранешен претседател на Стопанската Комора на Косово (2005)
5.	Ерван Фуере – Поранешен амбасадор на ЕУ во Северна Македонија
6.	Фатос Река – Поранешен амбасадор на Албанија
7.	Флориан Кехаја – Амбасадор на Република Косово
8.	Хари Бајрактари – Албанско-Американски Национален Совет
9.	Омер Болат – Министер за надворешни работи на Турција
10.	Венко Глигоров - Поранешен претседател на Сојуз на Стопански Комори
11.	Зоран Ставревски - Поранешен министер за финансии
12.	Зоран Заев - поранешен Претседател на Владата на РСМ

Посебна почит им се оддава на оние кои денес повеќе не се меѓу нас, но чие дело продолжува да се слуша во успехите што следеа.

Во чест на починатите придонесувачи:

1.	Адем Абдулахи – PRINCE ENTERPRISE
2.	Енвер Малиќи – GEMAK
3.	Истреф Мемедали - POFIX
4.	Надри Рамадани
5.	Неџат Шахини – BAUKOP
6.	Решат Камбери – Новинар
7.	Шефки Алити – MAKALB (неговиот придонес во идеолошките инфраструктурни проекти во земјата)
8.	Владимир Прела – Поранешен амбасадор на Албанија

**ТЕЛЕГРАМИ
СО ЧЕСТИТКИ**

Собранието стои покрај вас со целосна поддршка

Во мое лично име и во име на Собранието на Република Северна Македонија, изразувам најсрдечни честитки по повод 20-годишнината од основањето и извонредниот пат на Стопанската комора на Северно-западна Македонија!

Ценејќи ја вашата неуморна работа и придонес во зајакнувањето на економската заедница и одржливиот развој на економијата на земјата, ги реafirмираме конструктивното партнерство и посветеноста за понатамошна соработка во остварувањето на заедничките државни интереси. Собранието стои покрај вас со целосна поддршка и длабока доверба за заедничко градење на светла и просперитетна иднина.

Африм Гаши, Претседател на Собранието на Република Северна Македонија

Горд сум што бев меѓу првите поддржувачи на оваа иницијатива

Почитувани,

Дозволете ми, во мое лично име и во име на Демократската Унија за Интеграција, срдечно да ви честитам по повод 20-годишнината од основањето на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија!

Овој значаен јубилеј не е само датум во календарот, туку јасен доказ дека храбрите визији, кога се придружени со посветена работа и искрена поддршка, се претвораат во реалност. Од првите денови ја гледавме СКСЗМ како важна институција во линија со нашата политичка визија и со Охридскиот договор: целосна еднаквост меѓу нашите граѓани, евро-атлантска перспектива за земјата и благосостојба за секого.

Основањето на оваа комора, во време кога политичките и општествените предизвици беа бројни, претставуваше голем и храбар чекор. Ние ја охрабравме и ѝ дадовме силна институционална поддршка за оваа иницијатива да стане реалност. За првпат, албанскиот бизнис го доби заслуженото место во домашната економија и стана активен дел од развојот и интеграцијата на нашата земја во Европската унија и НАТО. Ова е најдобар пример дека политичката и културната еднаквост мора да одат рака под рака со економската еднаквост.

По две децении, СКСЗМ се претвори во моќен механизам за достоинствено претставување на бизнисите и унапредување на рамномерниот економски развој. Горд сум што бев меѓу првите поддржувачи на оваа иницијатива и уверен сум дека оваа комора ќе остане силен столб на нашата заедничка иднина.

Али Ахмети, Претседател на Демократската Унија за Интеграција

СКСЗМ беше неразделен партнер на Косовската Бизнес Алијанса уште од првиот ден на нејзиното основање

Почитувани пријатели и соработници на СКСЗМ,

По повод 20-годишнината од основањето на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија, дозволете ми во име на Косовската бизнис алијанса (АКБ) и во мое лично име да ги изразам најсрдечните честитки за овој значаен јубилеј, кој одразува посветено и визионерско патување.

СКСЗМ беше неразделен партнер на АКБ уште од првиот ден на нејзиното основање. Во текот на овие две децении изградивме одржливи мостови на соработка, кои им послужија не само на нашите компании членки, туку и на економиите на нашите земји во целина. Нашите односи беа не само институционални и професионални, туку и човечки и пријателски.

Овој јубилеј е доказ за заедничкиот успех и за посветеноста на СКСЗМ да биде силен глас на албанската бизнис заедница во Северна Македонија и пошироко.

Честитки за овој значаен јубилеј! Со уверување дека нашето заедничко патување ќе продолжи со нови успеси во децениите што доаѓаат.

Агим Шахини, Претседател на Косовската Бизнес Алијанса

Две децении соработка и партнерство

Почитувани,

Од име на Стопанска комора на Македонија-Турција ми е задоволство да Ви ја честитам 20-годишнината од основањето на Стопанската Комора на Северо-Западна Македонија. Во текот на овие 20 години ја проширивме нашата соработка во насока на поддршката на бизнис заедниците, застапувањето за економски развој и создавањето можности за раст, како на нашите членки, така и на нашето општество. Со заедничките сили, веруваме дека нашите споделени вредности и комплементарни сили ќе резултираат во значајни придобивки за нашите членки и за пошироката економска сцена.

Ајдован Адемоски, Претседател на Стопанска комора на Македонија - Турција

Довербата, темел на успехот и во партнерството

20-годишнината на вашата Комора е и 20-годишнина на заемната доверба со клиентите и партнерите. И за нас, како SIGAL групација, успехот не се мери со бројки или финансиски показатели, туку со довербата што сме ја изградиле со клиентите.

Тука во Северна Македонија и во регионот, за нас довербата се раѓа во моментот кога ќе дадеме збор, а се потврдува кога тој збор ќе се претвори во исплатена штета. Суштината на осигурувањето е токму тоа: едно лице доаѓа кај нас за да го „продаде“ ризикот што смета дека го опкружува. Нашата задача е тој ризик да го преземеме и да го претвориме во гаранција, сигурност и заштита. Кога ќе дојде моментот, таа обврска ја исполнуваме без одложувања и без оправдувања.

Врз основа на заемната доверба, и за вашата Комора иднината изгледа сигурна.

Авни Понари, Основач и извршен директор на SIGAL Insurance Group, Албанија, Косово, Северна Македонија

Економскиот развој започнува таму каде што се среќаваат образованието и младите

Универзитетот „Мајка Тереза“ воспостави силно партнерство со СКСЗМ преку клучни иницијативи како што се тркалезните маси „Образование за вработување“, форумот за кариера и работилниците за развој на вештини и усогласување на студиските програми со пазарот на трудот.

Оваа соработка покажува дека економскиот развој започнува таму каде што образованието и младите се среќаваат со јасна визија за иднината. По повод 20-годишнината, ви упатуваме срдечни честитки и ве охрабруваме да продолжите со истото темпо, изразувајќи ја нашата длабока благодарност за партнерството и заедничката визија.

Проф. д-р Беким Фетаи, Ректор на Универзитетот „Мајка Тереза“

Високо ја цениме одржливата соработка

Во две децении континуирана ангажираност, Стопанската комора на Северо-Западна Македонија се претвори во значаен фактор на економскиот развој и зајакнувањето на домашното претприемништво. Како институција, високо ја цениме оваа одржлива соработка, активната вклученост на СКСЗМ во економските процеси и нејзиниот придонес во создавањето поправедна и подинамична средина за бизнисите.

Честитки за 20-годишнината, со желба вашите успеси да продолжат и понатаму, во интерес на економијата и граѓаните!

Бесар Дурмиши, Министер за економија и труд

СКСЗМ – доверлив модел на соработка

СКСЗМ низ годините докажа дека е доверлив и неопходен партнер за економскиот развој на земјата. Со визија, професионалност и посветеност, оваа организација го поддржуваше локалниот бизнис, создаваше мостови на соработка и ги зајакнуваше темелите на нашата економска заедница.

Како претседател на Движењето БЕСА, високо го ценам овој незаменлив придонес, кој не само што му служи на одржливиот економски развој, туку создава и здрава клима на соработка меѓу институциите, политиката и бизнисот. Цврсто верувам дека ваквите партнерства се моделот врз кој треба да изградиме подобра иднина за нашите граѓани.

Проф. д-р Билал Касами, Претседател на партијата Движење БЕСА

Заедно можеме да создадеме уште посилна бизнис-заедница

Почитувани,

Во име на Македонско-бугарската Стопанска комора и во мое лично име, дозволете ми да ви упатам најискрени честитки по повод значајниот јубилеј – 20 години од основањето и успешно работење на Стопанската Комора на Северо-Западна Македонија.

Вашата посветеност кон економскиот развој на регионот, унапредувањето на претприемништвото и поддршката на деловната заедница претставуваат пример за конструктивна и визионерска политика. Овој јубилеј не е само признание за досегашните достигнувања, туку и поттик за нови иницијативи, партнерства и заеднички успеси.

Во таа насока, изразуваме искрена благодарност за досегашната соработка и подготвеност за понатамошно јакнење на врските помеѓу двете комори. Веруваме дека преку координирани активности, заеднички проекти и регионални иницијативи, можеме да создадеме уште посилна и поповрзана деловна заедница – како во рамките на Македонија, така и преку поврзување со нови пазари.

Со почит и искрени желби за натамошни успеси, подготвени сме на остварување на конкретни форми на соработка во престојниот период.

Билајана Митева, Претседател на Македонско-Бугарска Стопанска комора

Заедно можеме да постигнеме големи успеси

Само преку редовен дијалог можеме заеднички да ги унапредиме процесите и да ја подобриме деловната клима. Тоа е наш заеднички придонес кон економска стабилност и поголема конкурентност на македонските компании на глобалниот пазар. Во изминатиот период, заеднички покажавме дека институциите можат да бидат двигател на позитивни промени кога се водат со визија, а тимската работа е ставена во прв план. Царинската управа стана симбол на институционален капацитет што колективно испорачува резултати. Наш фокус останува олеснувањето на легалната трговија – преку поедноставени и дигитализирани царински процедури, подобра поврзаност и транспарентност, клучни за побрз економски раст.

Бобан Николовски, Директорот на Царинската управа

Кога бизнисот одлучува пред политиката

Патиштата со Џемаил Даути ни се споија повторно во 2005 година, исто како што тоа се случи во 1986. Овој пат на бизнис-основа, како претседатели на две значајни бизнис-организации: едната излезена од урнатините настанати во периодот 2003-2004 година, а другата тукушто создадена. Стопанската комора на Северна Македонија дотогаш не претставувала никаков предизвик. Состојбата која ја затекнав длабоко те мотивира како човек да направиш нешто, а тоа нешто беше многу едноставно: 86 вработени и месечни приходи од 1,5 милиони денари, заедно со платниот фонд четири милиони денари. Немаш раководство, немаш институција. Имаш само звучно име и една голема зграда која немаш пари да ја одржуваш. Таа зграда ти е единствениот спас да преживееш. Го прифакаш барањето на Џемаил Даути и ја внесуваш Стопанската комора на Северо-Западна Македонија во просториите на СКСМ. За да им направиш простор, ги укинуваш двете најголеми регионални комори (тетовската и гостиварската), долго време не им наплаќаш кирија и ги поддржуваш на секој чекор, истовремено борејќи се со сопствените проблеми.

Многупати ќе се запрашаме дали внесувањето на Северозападната комора во зградата на СКСМ беше правилен потег и дали таа така стана зграда на бизнисот или, пак, ја болко на раздорот. Во секој случај, мислам дека лично повлеков голем потег во клучни моменти и дека е тоа препознаено од сите страни.

По Џемаил дојде Мендерес Куќи, па Неби Хоџа, па Менди Кира, а меѓу нив и стотина други бизнисмени кои станаа мои пријатели. Моите соработници, исто така, во апаратот и во структурите на оваа комора изградија пријателски односи, кои подоцна се проширија низ целата држава. Оттука произлегоа и неколку функции во владите на Република Македонија, а односите секогаш беа со почит. Во овие дваесет години оваа сторија стана пример како меѓусебно треба да го поддржуваме бизнисот во интерес на луѓето кои го одбрале за своја професија. Нашата цел е заедничка: поголем профит за компаниите, повисок стандард за граѓаните и поголем раст на БДП за државата. Многу јасно прецизно и кратко.

Им посакувам уште двесте години да ја развиваат традицијата која кај нас на Балканот е единствено можна – да создадат услови бизнисот да добие предимство пред политиката и политичарите.

Со почит,

Бранко Азески, Претседател на Стопанска комора на Северна Македонија

Соработка помеѓу современиот бизнис и старите занаети

Соработката помеѓу Стопанската комора на Северо-Западна Македонија и Еснафот на Чаршијата претставува важен чекор кон зајакнување на локалните бизниси и зачувување на традиционалното трговско наследство. Ова партнерство има за цел да создаде мостови на соработка меѓу современиот економски сектор и старите занаети, поттикнувајќи инклузивен економски развој и промоција на културните вредности на Чаршијата. Преку оваа соработка се настојува компаниите членки да имаат подобар пристап до можности за развој, професионално вмрежување и достоинствено претставување на локално и меѓународно ниво.

Бујар Дулови, Претседател на Еснафот на Чаршијата

Нашата соработка има позитивно влијание врз економскиот развој

Соработката меѓу Државниот завод за статистика и Стопанската комора на Северо-Западна Македонија е долгорочна и формализирана со Меморандум за соработка од 2015 година. Целта е создавање платформа за размена на податоци и информации што ќе им овозможи на компаниите носење одлуки базирани на релевантни информации, како и подобрување на условите за бизнис, креирање нови деловни можности и промоција на економскиот раст во државата. Воспоставената соработката помеѓу Заводот за статистика и Комората има позитивно влијание за создавањето поефикасен и транспарентен бизнис-амбиент како основа за економски напредок и одржлив раст.

Дејан Станков, Директор на Државниот завод за статистика

СКСЗМ и новинарството: Столбови на транспарентноста и економскиот развој

Поврзаноста меѓу Стопанската комора на Северо-Западна Македонија (СКСЗМ) и новинарството е од суштинско значење за развојот на информирана економска средина. Новинарството има клучна улога во промоцијата на активностите на Комората, во прикажувањето на предизвиците и успехите на бизнис-заедницата, како и во пренесувањето на економските политики до пошироката јавност. Преку структуриран и професионален комуникациски пристап, се создава поврзувачки мост меѓу бизнисите, институциите и општеството, придонесувајќи за зголемена транспарентност, отчетност и инклузивен економски развој. Соработката на Стопанската комора со мојата новинарска работа се огледа во улогата што ја имав во информирањето, промовирањето и анализирањето на економските случувања во земјата. Преку извештаи, интервјуа со претставници на бизнисите и покривање на активностите на Комората, придонесов за јакнење и продлабочување на врската меѓу приватниот сектор и јавноста. Мојата работа послужи како комуникациски мост меѓу бизнисите, креаторите на политики и општеството, поттикнувајќи професионална дискусија и одржлив економски развој. Ангажманот на Стопанската комора во уметноста и културата е добар пример за тоа како економскиот сектор може позитивно да влијае и врз други области од општествениот живот. Оваа поврзаност создава избалансиран екосистем во кој економскиот и културниот развој се одвиваат паралелно. Во крајна линија, општество кое инвестира во културата гради посилен идентитет и генерира креативност, што може позитивно да влијае и врз иновациите и економскиот развој.

м-р Делвина Керлуку, ALMAKOS

СКСЗМ – клучен фактор во зајакнувањето на бизнисот

UNIQA АД Скопје, дел од SIGAL Insurance Group, со чест и задоволство ја честита 20-годишнината од основањето на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија и нејзиниот извонреден придонес во одржливиот економски развој на нашата земја.

Во текот на овие две децении, Стопанската комора беше клучен фактор во создавањето и зајакнувањето на стабилна и транспарентна бизнис-средина, придонесувајќи за унапредување на соработката меѓу приватниот сектор и јавните институции. Длабоко ја цениме нејзината улога како силен глас на бизнис-заедницата во Северо-Западна Македонија и нејзиниот вреден придонес во регионалниот и националниот економски развој.

Нашето партнерство со СКСЗМ се темели на доверба и заедничка посветеност кон поттикнување на економскиот развој и подобрување на деловната клима. Нашата континуирана поддршка за иницијативите и активностите на Комората е доказ за нашата определба да придонесеме во создавање нови можности за развој и просперитет.

По повод овој значаен јубилеј, изразуваме длабока благодарност за неуморната работа на сите што биле дел од ова патување и ѝ посакуваме на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија да ја продолжи својата мисија со истиот ентузијазам и стратешка визија.

Уверени сме дека нашата соработка ќе продолжи да се зајакнува и да носи конкретни резултати за бизнис-заедницата и одржливиот развој на регионот. На Комората ѝ посакуваме континуирани успеси во остварувањето на нејзините цели и понатамошен напредок на секој чекор.

**Дритон Азизи, Генерален директор на UNIQA Северна Македонија,
дел од SIGAL Insurance Group**

Ви благодариме за професионалноста и соработката

Со години, СКСЗМ претставува сигурен извор за нас како медиум во областа на економијата. Вашата работа ни овозможи пристап до суштински информации и релевантни анализи, помагајќи ни подобро да ги разбереме економските случувања. Ви благодариме за професионалноста и коректната соработка, со што придонесувате за поинформирана и поквалитетна медиумска средина.

На овој јубилеен ден, ние како медиум го цениме придонесот на СКСЗМ и се надеваме дека вашата работа ќе продолжи со истото темпо и во годините што следуваат.

Среќна 20-годишнина, СКСЗМ!

Елида Зилбеари, PORTALB

Отворениот дијалог и партнерскиот пристап носат видливи резултати

Во чест на 20 години од постоењето на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија, упатувам искрени честитки за Вашата доследна посветеност на економскиот развој.

Нашата соработка, преку Советот за даночна усогласеност и директната комуникација со раководството и компаниите-членки на Комората, покажа дека отворениот дијалог и партнерскиот пристап носат видливи резултати. Заедно, градиме силна економија, стабилен даночен систем и амбиент кој ја поддржува одржливоста на домашните компании.

Елена Петрова, Директор на Управа за јавни приходи

Високо ја цениме посветеноста на СКСЗМ

Во име на ТВ Шења и ТВ ЕРА, изразуваме благодарност за плодната соработка со Стопанската комора на Северо-Западна Македонија во текот на овие 20 години. Нашата долгогодишна соработка е доказ за одржливо и визионерско партнерство во функција на економскиот развој и бизнис-заедницата. Високо ја цениме посветеноста на СКСЗМ и уверени сме дека нејзините успеси ќе продолжат и во децениите што следуваат. Честитки за овој значаен јубилеј!

Емад Мехмети, Директор на информативна програма на ТВ Шења и ТВ ЕРА

20-годишнината на СКСЗМ кажува многу!

За годишнината на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија можат да се кажат само големи зборови, па со голема почит пристапуваме кон соработката меѓу оваа институција и нас како Медиумска Информативна Агенција.

СКСЗМ секогаш знаела да ја одржува жива оваа комуникација меѓу нас и ние сме благодарни за тоа. Две децении не се малку за да се заокружи една толку благородна и значајна мисија со вакви успеси и достигнувања, какви што има оваа економска организација, која со ентузијазам и посветена работа се справува со развојните предизвици во земјата.

Овој мост на соработка ќе продолжи да живее и во иднина, а нашата медиумска куќа ќе биде отворен прозорец за нејзините активности и понатаму. СКСЗМ секогаш го има своето заслужено место во промоцијата и зајакнувањето на албанскиот бизнис во земјата, регионот и пошироко.

Оваа соработка ја чуваме длабоко архивирана во нашите текстови, интервјуа и сè што е поврзано со оваа значајна економска институција.

20-годишнината од СКСЗМ зборува многу и им посакуваме на нејзините вработени уште многу јубилеи и многу успеси во нивната работа.

Фами Бајрами, Одговорен уредник, Медиумска информативна агенција MIA

Срцето ми се полни со гордост за успехот на СКСЗМ

Со душевно задоволство се навраќам на оваа дваесетгодишнина од успехот на СКСЗМ. Срцето ми се полни со гордост кога се сеќавам на иницијативата и патувањето на храбрите поддржувачи од тоа време, кои покренаа иницијатива за создавање економска асоцијација за иднината на Албанците во Северна Македонија.

Личниот ентузијазам на тогашните бизнисмени од сите краишта на Северо-Западна Македонија од Куманово, Скопје, Тетово, Гостивар, Кичево, Дебар и Струга беше огромен. И покрај доцните вечерни часови, многупати се собиравме во Тетово со добра волја и позитивна енергија, за една витална цел за нашето општество и заедница.

И кога денес ги гледам достигнувањата и тежината што ја има СКСЗМ во бизнисот и државата, се чувствувам горд што бев сопатник со другите од тоа време за да стигнеме до овој фактор што е денес.

Д-р. Фатос Белчишта, РОФАРМ

Ја цениме поддршката на СКСЗМ за косовските компании

Амбасадата на Република Косово во Скопје ја цени континуираната соработка со Стопанската комора на Северо-Западна Македонија. Особено го цениме ангажманот на Комората во поддршката на компаниите од Косово, кои во голема мера ја имаат СКСЗМ како главна адреса. Како институции, ние сме силно ангажирани во олеснувањето на прекуграничната мобилност на луѓе и стоки, што има директно влијание врз меѓусебните инвестиции. Плодовите од овие олеснувања особено се чувствуваат во последниот период. Ѓ посакуваме понатамошни успеси на СКСЗМ.

Флориан Кехаја, Амбасадор на Република Косово во Република Северна Македонија

Чест ми е што соработувам со СКСЗМ

Во текот на овие 20 години од функционирањето на СКСЗМ, имав чест речиси една деценија тесно да соработувам со раководството и нејзините членки. Она што секогаш ми оставало впечаток е критичкиот глас што Комората го одржуваше секогаш кога беше потребно, во заштита на албанскиот бизнис и во интерес на јавноста.

Конзистентноста во ставовите, без разлика кој бил на власт, ја издвојува оваа Комора во институционалното опкружување. Таа знаела да се издигне и над интересите на бизнисот, само за да го заштити достоинството на работниците. Секогаш била отворена да ги сподели своите ставови преку медиумот каде што работам, преку интервјуа, изјави или јавни дебати.

Газменд Куртиши, новинар во МРТ2

Критичкиот и достоинствен глас на албанскиот бизнис

Стопанската комора на Северо-Западна Македонија, комора на мажи и жени кои со години на своите рамена го носат опстанокот на илјадници семејства, и покрај бројните предизвици. Како институција на сите граѓани и на бизнисите, Комората ги штити општествените интереси на Албанците, борејќи се за достоинствената позиција на работникот, против дискриминацијата на бизнисите од страна на власта, ветувајќи еднаква средина за младите во бизнисот, а пред сè, во рамките на оваа Комора секогаш постоела и хуманитарната вредност.

Од лично искуство сфатив дека СКСЗМ е критичкиот глас на општеството и во себе ја носи одговорноста за сите оние чиј опстанок зависи од насоката во која се движи оваа институција. Таа ги отфрли сите предрасуди кон дамците и господата кои поседуваат успешни бизниси. Лично сметам дека ниту една јавна или приватна економска институција во земјата не била повеќе соработлива со медиумите од СКСЗМ.

Газменд Реџеџи, новинар во МРТ2

Обединувањето дава сила и отвора пат за жените претприемачи

Како редовна членка од основањето на Комората, во 2014–2015 година, по моја иницијатива и со поддршка на тогашниот претседател г. Неби Хоџа, беше формирано Групација на жени претприемачи. Заедно со жени ангажирани на раководни позиции во бизнисот, ја создадовме оваа групација, каде што бев избрана за претседателка, а во Управниот одбор на СКСЗМ беа вклучени три претприемачки. Од тогаш, здружението функционира успешно, раководено од нови генерации деловни жени. Во пресрет на 20-годишнината на СКСЗМ, им посакувам успеси на сите членки и ги охрабрувам младите претприемачи да се приклучат, затоа што единството создава сила.

Гезиме Феџзи, Прва претседателка на Групацијата на жени претприемачи при СКСЗМ

Ја славиме непоколебливата посветеност на СКСЗМ кон развојот на земјата

На оваа 20-годишнина ја славиме непоколебливата посветеност на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија кон економскиот развој на земјата. Како стабилен партнер на бизнисите, поттикнувајќи иновации и просперитет, таа две децении ги поддржува претприемачите, го поттикнува напредокот и ја зајакнува нашата заедница на бизнисмени. Како консалтинг партнер на Комората, СЕГ Холдинг посакува и следната етапа да донесе уште поголеми заеднички успеси, посветеност, раст и влијание. Им оддаваме почит на визионерите, членките и лидерите на Комората што го трасираа овој пат – и со единство и доверба заедно чекориме кон иднината.

Глигор Михаиловски, МВА – Извршен директор на СЕГ ХОЛДИНГ

Вие сте деловна заедница која знае како да се соочи со предизвици

Почитувани членки на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија, Веќе 20 години не сте само економски сојуз на успешни стопанственици, туку посветени инвеститори, иноватори и вработувачи, застапници на отворен и конкурентен пазар, носители на етичка и корпоративна одговорност, промотори на високи работни стандарди, непријатели на монополи, корупција и сива економија, предлагачи на бројни регионални иницијативи.

Не случајно успеавте да се справите со глобалната економска и финансиска криза и да го преживеете ковид-19!

Со Вашата стручност и компетентност, станавте синоним за еснаф, способен да одговори на современите општествени предизвици.

Вие сте нашите почитувани економски амбасадори.

Среќно!

Гордана Сиљановска Давкова, Претседателка на РСМ

За побезбедна иднина за идните генерации

Уште од првите чекори на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија, бев убеден дека без заеднички глас на албанскиот бизнис, нашиот економски развој би останал нецелосен. Како еден од основачите, придонесував со уверување и посветеност СКСЗМ да биде поврзувачки мост меѓу нашите бизниси и државните институции, како и силен промотор на приватната иницијатива. Овој ангажман беше не само професионален, туку и морален – за да изградиме посигурна иднина за идните генерации.

Проф. д-р Хамит Алиу

Со нетрпение очекуваме да ја продлабочиме соработката

Стопанската комора на Северо-Западна Македонија, како клучна деловна организација, даде значаен придонес за своите членки и за економијата на земјата. По повод нејзината 20-годишнина, Канцеларија за економска и трговска соработка при Амбасадата на Народна Република Кина во Северна Македонија упатува најсрдечни честитки до СКСЗМ. Со нетрпение очекуваме да ги продолжиме нашите заеднички напори за продлабочување на заемно корисната соработка и за придонес кон одржливиот просперитет на двете наши земји.

г. Хе Бингхуа, Економски и трговски советник во Амбасадата на Народна Република Кина во Северна Македонија

Да го продолжиме нашето патување заедно

Драги пријатели на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија,

УНашите најсрдечни честитки по повод вашата 20-годишнина!

Како многу понова билатерална комора, благодарни сме за добре-дојдето и поддршката што ни ја дадовте во почетоците на нашата работа. Ја цениме вашата подготвеност за соработка, особено во рамките на предизвикот со човечкиот капитал, за изградба на квалификувана работна сила.

Со нетрпение очекуваме да го продолжиме нашето заедничко патување кон заедничка економска и одржлива иднина за нашата земја!

Хилде де Саеделеир, Претседателка на Македонско-Белгиската Стопанска комора

*Колку државата е поразвиена,
толку нашиот бизнис е посилен и повеќе ценет*

Драги пријатели, членки на Комората на Северо-Западна Македонија,

Користам оваа прилика од името на Владата и на името на политичката партија на која што сум претседател, ВМРО-ДПМНЕ да честитам роденден, 20 години постоење на Комората на Северо Западна Македонија, да посакам уште многу успешни јубилеи во иднина, да посакам уште многу успешни бизнис зделки, да посакам сето она која што вие го имате амбиција како бизнисмени да го реализирате, затоа што ова е наша заедничка татковина.

Во оваа татковина, стопанските комори, во која што нераскинлив дел е комората на Северо-Западна Македонија и владата како партнери, треба да работат за развој на државата, бидејќи колку државата е поразвиена толку државата е побогата, толку и вашиот бизнис е подобар, поскап и повеќе ценет надвор од границите на нашата Македонија.

Уште еднашка дозволете ми да ви го честитам јубилејот 20 години постоење на Комората на Северо-Западна Македонија и уште еднаш дозволете ми да ви посакам уште многу успешни бизнис зделки, уште многу успешни бизнис потврди во годините кои што следат.

**Проф. Д-р. Христијан Мицкоски,
Претседател на Владата на Република Северна Македонија**

СКСЗМ, 20 години патување:

Од визионерска идеја до столб на албанскиот економски развој

Пред две децении беа поставени темелите на институција која денес е гордост на албанската економија во Северна Македонија. Стопанската комора на Северо-Западна Македонија не е само организација, туку приказна за успех, единство и визија. Таа ги бранеше интересите на бизнисите, ги зајакнуваше претприемачите и градеше мостови на соработка во земјата и надвор од неа.

Со СКСЗМ соработувам уште од почетокот на мојата политичка кариера, како градоначалник, потоа како пратеник, а денес како прв заменик-претседател на Владата и министер за животна средина. Ако треба да ја опишам оваа соработка со една реченица – секогаш сум го поддржувал зајакнувањето на приватниот сектор и интеграцијата на албанските бизниси во државниот и регионалниот економски систем.

Во 20-тиот јубилеј, СКСЗМ не ја одбележува само славната историја, туку и похрабра иднина.

Изет Меçити, Прв вицепремиер и министер за животна средина

Две децении соработка за доближување на студентите до пазарот на труд

Стопанската комора на Северо-Западна Македонија, во своите 20 години делување, разви силно партнерство со универзитетите во регионот, директно влијаејќи врз приближувањето на образованието до пазарот на труд. Преку заеднички проекти, форуми и тркалезни маси, Комората оствари одлична соработка со универзитетите во земјата, помагајќи во усогласување на студиските програми со реалните барања на пазарот и во зајакнување на улогата на студентите преку практиканство, стажирање и менторство од бизнисите.

Оваа соработка придонесе за развој на човечкиот капитал, создавање можности за квалитетно вработување и намалување на младинската емиграција. Воедно, помогна во градење одржлив институционален дијалог меѓу образованието и приватниот сектор. Комората останува поврзувачки мост меѓу универзитетите и бизнисот, насочувајќи го економскиот развој кон иновации и одржливост.

Проф. д-р Изет Зекири

Во вашата Комора се чувствувам навистина добредојден

Драги пријатели на СКСЗМ,

Странците во Северна Македонија секогаш се чувствуваат повеќе или помалку прифатени. Вашата Комора и компаниите членки направија да се чувствувам навистина добредојдено! Заедно успеавме да реализираме успешни проекти.

Ви посакувам сè најдобро во годините што доаѓаат и ќе продолжам да поддржувам стабилна економска иднина за нашата земја, како и за нашата заедничка Европа.

Среќен јубилеј и ви посакувам светла иднина!

Јоханес Хајдекер, поранешен економски советник на Владата на Северна Македонија

Две децении исполнети со инспирација, соработка и успеси

Имам особено задоволство да ѝ го честитам 20-годишнината од основањето на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија (СКСЗМ). Ова се две децении исполнети со инспирација, соработка и успеси.

СКСЗМ е многу важна институција која ги претставува интересите на бизнисите, се залага за економски развој, нуди професионална поддршка, ги промовира инвестициите и презема значајни иницијативи за заедницата.

Континуираната соработка меѓу Универзитетот во Тетово, како една од најзначајните високообразовни институции во Северна Македонија, и Стопанската комора на Северо-Западна Македонија (СКСЗМ), претставува важен чекор во зајакнувањето на врските меѓу високото образование и бизнис-секторот.

Оваа соработка помага во усогласување на образованието со потребите на пазарот, поттикнување на иновациите и претприемништвото, зголемување на можностите за вработување на дипломираните студенти на Универзитетот во Тетово, како и во регионалниот економски развој.

Оваа соработка ќе продолжи и во иднина, сè додека предизвиците на пазарот на труд брзо се менуваат. Оваа динамика бара уште потесни врски меѓу образованието и бизнисот. Ваквите партнерства се клучот за градење посигурна и поуспешна иднина за сите.

Посакувам СКСЗМ да одбележи уште многу јубилеи и успешно да ја реализира мисијата што си ја поставила.

Проф. д-р Јусуф Зејнели, Ректор на Универзитетот во Тетово

Амбасадата на Јапонија високо го цени нашето партнерство

Како амбасадорка на Јапонија во Северна Македонија, сакам да ги изразам моите најискрени честитки до Стопанската комора на Северо-Западна Македонија по повод нејзината 20-годишнина. Комората игра суштинска улога во обликувањето на економскиот пејзаж на земјата, а Амбасадата на Јапонија високо го цени нашето партнерство. Искрено

се надевам дека во годините што следат ќе можеме уште повеќе да ја зајакнеме нашата билатерална економска соработка преку ова партнерство.

Кавахара Сетсуко, Амбасадорка на Јапонија во Северна Македонија

Го цениме вашето учество во развојните процеси

20 години опстојување и достоино претставување на бизнис заедницата е јубилеј за почит! Честитајќи Ви го јубилејот дозволете да ги пренесеме нашите импресии од нашата заедничка соработка.

Имено, Стопанската комора на Северо-Западна Македонија (СКСЗМ) е важен фактор во развојот на економијата во северозападниот регион при што игра клучна улога во поддршката на локалните бизниси и унапредување на соработката помеѓу компаниите.

А, секој нов локален бизнис, секоја нова компанија значи нова инвестиција и можност за нови вработувања и нов развој, не само на локален план, туку и на регионален. Онаму, пак, каде што се гради потребни се и нови патишта или развој и осовременување на веќе постоечките.

Во моментов ние како претставник на Владата на РСМ и како Јавно претпријатие за државни патишта токму тоа и го правиме во северозападниот регион преку изградбата на Коридорот 8, односно преку изградбата на новите автопатишта од Тетово до Гостивар, од Гостивар до Букојчани и од Букојчани до Кичево. Очекуваме од Ваша страна вклучување во овие процеси бидејќи изведувачот на работите постојано ги повикува домашните компании да земат активно учество во овој голем проект кој ќе донесе повеќеслојна бенефит не само за северозападниот регион туку и за целата држава!

Честит јубилеј!

Коце Трајановски,
в.д. Директор на Јавно претпријатие за државни патишта

Имам целосна доверба дека успехот на СКСЗМ ќе продолжи

Во текот на годините реализиравме бројни проекти со Стопанската комора на Северо-Западна Македонија. Ние сме клучен партнер на Бизнис форумот, а исто така ги поддржавме и инвестициите во Косово. Имам целосна доверба дека нивниот успех ќе продолжи и во следните 20 години и дека ќе продолжат да служат како мост на поврзување меѓу нашите две земји.

Левент Буш, Претседател на Форумот на Призрен

Изградивте кредибилна и активна институција

Почитуван Претседателе,

Вашето непоколебливо лидерство на чело на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија имаше длабоко влијание во зајакнувањето на бизнис-заедницата, не само во Северна Македонија, туку и во целиот регион. Со вашата посветеност и визија, изградивте доверлива и активна институција, која му дава глас на албанското претприемништво и отвора пат за прекугранична соработка.

Како претседател на Стопанската комора на Косово и воедно претседател на Одборот на Инвестицискиот форум на коморите од Западен Балкан, секогаш ми оставала впечаток начинот на кој ја водите Комората со интегритет, мудрост и чувство на одговорност кон бизнисот, општеството и економијата.

Вашиот континуиран соработувачки пристап помогна во продлабочувањето на нашите врски и во градењето регионален дух на економско разбирање.

Почитта што ја уживате меѓу бизнисите, партнерите и институциите е резултат на вашата континуирана работа, посветеност и способност да им дадете форма на големите визији.

Ви посакувам овој пат на успех да продолжи со ист интензитет и влијание.

Лулзим Рафуна, Претседател на Стопанската Комора на Косово

Беше задоволство да чекориме заедно по овој пат на раст и влијание

Во име на Меѓународниот балкански универзитет, ви ги упатуваме нашите најискрени честитки до Стопанската комора на Северо-Западна Македонија по повод овој исклучителен јубилеј – 20 години од основањето.

Нашата соработка секогаш беше водена од заеднички вредности и силна верба во моќта на партнерството. Беше задоволство да чекориме заедно по овој пат на раст и влијание.

Остануваме посветени да ја продолжиме оваа плодна соработка и во годините што доаѓаат.

Проф. д-р Лутфи Сунар, Ректор на Меѓународниот балкански универзитет – Скопје

Да ја направиме Македонија дом за сите нови генерации што доаѓаат

Без енергетика - нема економија, но без стопанство - нема развој. Со комората сложни сме дека прогресот е цел, а не инцидент. И токму ова начело на дејствување ја доведе државата да биде препознаена како лидер во спроведување на енергетската транзиција. Елдорадото на реализација на фотонапонски централи го донесе токму домашниот бизнис, кои го препознаа сигналот од РКЕ и ја прифатија шансата, а со тоа ја презедоа и одговорноста. Македонија ја намали увозната зависност драстично, а ја зајакна енергетската независност – и тоа е прогресот кои обострано сакавме да го постигнеме како заедничка цел. Од енергетската криза излеговме победници!

Убеден сум дека двете институции ќе продолжат преку храбри одлуки да ги постигнат европските таргети – и со тоа ќе се стандардизира новиот наратив на патриотизам - Македонија да ја направиме дома за сите идни млади генерации.

Од име на институцијата, но и од лично име Ви го честитам јубилејот 20 години од основањето на Стопанската Комора на Северо – Западна Македонија.

За прогресот на нашата држава во изминатите две децении но и во следните 220 години!

Марко Бислимоски, Претседател на Регулаторната комисија за енергетика

Работата на СКЗМ нека продолжи уште многу години

Почитуван претседател на СКЗМ г-дин Ќура, почитувани соработници, членки и високо почитуван тим,

Честит 20-годишен јубилеј на СКЗМ! Бидејќи имав привилегија да бидам член на СКЗМ уште од самите почетоци, сакам да го истакнам придонесот на г-дин Џемаил Даути, г-дин Мендерес Кучи, г-дин Неби Хоџа и на сите останати. Во текот на моите 8 години како претседател на Сеалбанскиот економски форум имав чест тесно да соработувам со СКЗМ и со нејзиниот исклучително кооперативен тим. Му благодарам на претседателот Хоџа и на актуелниот претседател Ќура за поддршката во секој аспект на Форумот. Посакувам работата на СКЗМ да продолжи уште многу години.

Нагиб Фејзи, Претседател на Сеалбанскиот економски форум

Со гордост се сеќавам на првата посета на делегацијата на СКСЗМ во САД

По повод 20-годишнината на СКСЗМ, со гордост се сеќавам на првата посета на делегацијата во САД во септември 2005 година, организирана на моја иницијатива тогаш како дописник на „Гласот на Америка“, во соработка со NACC во Вашингтон. Оваа историска посета вклучи значајни средби во Стејт департментот, УСАИД, Министерството за финансии, Bank Street Group LLC, како и со претставници на Конгресот и на албанската и американската бизнис-заедница. Тоа беше голем прв чекор во меѓународната промоција на Комората – момент што останува гордост и незаборавен спомен.

Насер Пајазити, Директор на ИНА – IIRIA News Agency

Да го одржиме жив духот на единство и меѓусебен развој

По повод 20-годишнината од основањето на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија, Трговско и Индустриската Комора-Тирана Ви ги упатува најсрдечните честитки за овој значаен јубилеј.

Придонесот на Комората и на нејзиниот раководен тим претставува инспиративен модел не само за албанските претприемачи во овие краишта, туку и за целокупното претприемништво во Република Северна Македонија, поттикнувајќи економски развој, поддршка на претприемништвото и зајакнување на економската соработка меѓу земјите од регионот на Западен Балкан.

СКСЗМ е јасен доказ за силата на соработката и во рамките на Сеалбанскиот економски форум. Само заедно можеме да изградиме поинтегриран, поконкурентен економски простор способен да привлече одржливи инвестиции.

Да го одржиме жив духот на единство и заемниот развој – бидејќи успехот на секој поединец е сила и гордост за сите.

Честитки за постигнувањата и уште многу успеси во работата на институцијата што ја раководите!

Николин Јака, Претседател на Трговско и Индустриска Комора Тирана

Комората покажа лидерство, визија и непоколеблива посветеност во застапувањето на бизнисот

Во текот на двете децении од своето делување, Стопанската комора на Северо-Западна Македонија покажа лидерство, визија и непоколеблива посветеност во застапувањето на интересите на бизнис-заедницата, особено на албанскиот бизнис-сектор. Во овие години СКСЗМ изгради одржлива соработка со Телевизија на Македонија – програмата на албански јазик, како една од најзначајните медиумски институции во земјата. Јавниот сервис јавно ѝ се заблагодарува на СКСЗМ за коректната соработка во текот на овие години, при што Комората секогаш беше присутна во нашата програма преку изјави, анализи, интервјуа и гостувања во студио. Ова партнерство засновано на доверба, транспарентност и посветеност кон објективното информирање било и останува важен столб што ќе продолжиме да го унапредуваме и во иднина.

Редакцијата на МРТ2 – Програма на албански јазик

Комората ги охрабрува членките да ги следат глобалните трендови

Стопанската Комора на Северо-Западна Македонијата претставува една од најзначајните институции и двигатели на економските процеси. Преку иницијативите и проектите кои комората ги спроведува, ги поттикнува членките и компаниите да направат промени и да ги следат светските трендови. Активностите го промовираат бизнисот и претприемништвото што придонесува за општ развој на целата економија. Проектот ТОП100 компании, за кој што нашата агенција Инсајдер ИД долгорочно соработува со комората, го поттикнува натпреварот и желбата на компаниите да бидат подобри и поуспешни во иднина.

Во името на целиот тим на Инсајдер ИД го честитам 20 годишниот јубилеј на Стопанска комора на Северо-Западна Македонија и посакувам уште многу години успешна работа, проекти и да биде двигател на економијата.

Сергеј Зафировски, Managing partner “Insider ID & Simulacrum”

Нека вашата посветеност продолжи да биде столб на економското јакнење

По повод 20-годишнината од основањето на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија, ја изразуваме нашата длабока благодарност за плодната соработка низ годините. СКСЗМ покажа дека економскиот развој може да се движи паралелно со вредностите, етиката и одговорноста кон општеството, затоа го изразуваме нашето високо признание за нејзината непоколеблива улога во јакнењето на домашното претприемништво и за коректната меѓуинституционална соработка.

Честитки за овој значаен јубилеј. Посакуваме Вашиот ангажман да продолжи да биде столб на економското и општественото јакнење на сите наши граѓани, останувајќи извор на инспирација и развој за одржливата иднина на нашата земја.

Х. Хфз. Шакир еф. Фетаи, Реисул-Улема на Исламска Верска Заедница на РСМ

Заедно создаваме модел што ги поврзува студентите со бизнисот

Соработката со Стопанската Комора на Северо-Западна Македонија претставува клучен елемент во развојот на дуалното образование. Заедно, создаваме модел кој ги поврзува студентите со реалниот бизнис сектор уште за време на студиите. Веруваме дека ваквите партнерства се темел за креирање на кадар подготвен за предизвиците на современиот пазар.

проф. д-р Синиша Наумоски, Генерален менаџер на ХАЈДЕЛБЕРГ ФАКУЛТЕТ во Скопје

Мост за економска соработка меѓу Косово и Северна Македонија

Во име на Трговската и индустриска комора на Косово, Ви го честитам 20-годишниот јубилеј од основањето – годишнина што ја одразува Вашата посветеност кон економскиот развој и пошироко. Нашата долгорочна соработка помогна во конкретно поврзување на бизнисите од Косово и Северна Македонија, носејќи одржливи партнерства, меѓусебни инвестиции и заеднички проекти. Затоа, посакувам ова партнерство да се зајакнува и понатаму, во функција на регионалниот развој и економската интеграција.

Со почит,

Скендер Красниќи, Претседател на Трговската и Индустриска комора на Косово

Понатамошни успеси во Вашата мисија

Јубилеите се прилика да се препознае вредноста на истрајната и визионерска работа. Комората на Северо-Западна Македонија изгради значајна улога во поттикнувањето на претприемаштвото, застапувањето на интересите на бизнисот и на јакнењето на економскиот дијалог. Како институција што го поддржува стабилниот и сеопфатен економски развој, Народната банка го препознава значењето на ваквите партнери. Ви посакуваме натамошен успех на мисијата во интерес на развојот и напредокот на нашето стопанство

Со почит,
Трајко Славевски, Гувернер на Народна банка на Република Северна Македонија

Партнерството со СКСЗМ ни помогна во поврзувањето на образованието со праксата

Мојата соработка со СКСЗМ резултираше со организирање вредни обуки за претприемачите, размена на идеи за развојни политики и заеднички напори за унапредување на дуалното образование во нашите училишта и универзитети. Ова партнерство помогна во поврзувањето на образованието со бизнис-прасата и придонесе за јакнење на менаџерските капацитети, како и за економскиот и образовниот развој на земјата. По повод успешниот 20-годишен јубилеј на СКСЗМ, длабоко ја ценам оваа одржлива и плодна соработка, како и непоколебливата посветеност на Комората кон економскиот и професионалниот развој.

Проф. д-р Веланд Рамадани, Универзитет на Југоисточна Европа

Чест ми е што Албанците имаат толку силна институција во Македонија

СКСЗМ беше извор на информации, проверка на вести, но и најголем поддржувач на работата на „Телеграфи“ во Македонија. Дурим и Дриљон беа отворената врата за соработка, преку која заеднички покренавме иницијативи за поддршка, промоција и информирање на компаниите членки пред нашите читатели. Чест ми е што Албанците имаат толку силна институција во Македонија, а компаниите имаат цврста поддршка пред институциите.

Венхар Рамадани, директор на „Telegraphi Maqedoni“

СКСЗМ - моќен глас не само во економска смисла

Придонесот што го дала и го дава Стопанската комора на Северо-Западна Македонија не е само во нејзината мисија да ги организира бизнисите, туку – уште повеќе – преку тоа се поттикна и инспирира организирањето на бизнисите во форма на комора која денес претставува силен глас, не само во економијата.

Затоа овој 20-годишен јубилеј не е само годишнина на една Стопанска комора, туку и одбележување на две децении во кои овие бизниси покажаа дека знаат да го организираат приватниот сектор во интерес на развојот и унапредувањето на општеството.

Зеќирија Ибраими, Претседател на партијата Алтернатива

Комората стана важен двигател на економскиот развој

Од име на Министерството за култура и туризам, упатувам искрени честитки по повод 20-годишнината од основањето на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија.

Во изминатите две децении, Комората прерасна во значаен двигател на економскиот развој и партнер кој создава вредност. Наша чест е што сме дел од ова патување, градејќи заедно мостови на соработка, доверба и заеднички успеси.

Ви честитаме за визијата, упорноста и резултатите.

Продолжете да бидете силен глас на бизнисот!

Зоран Љутков, Министер за култура и туризам

ПРИЗНАНИЈА

2006 – Признание за соработка од Стопанската Комора на Косово.

17.05.2006 – Плакета за активно членство за Цемаил Даути од Националниот совет за претприемништво и конкурентност.

Септември 2007 – Buyuk Saat Kulesi Подарок за СКСЗМ од Стопанската комора на Адана – Турција.

2008 – Признание за придонес на Натпреварот за бизнис план на Македонија 2008 од Junior Achievement Macedonia.

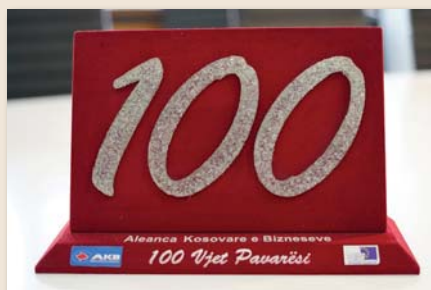
14.04.2010 – Повелба за успешна соработка и активно учество во работата на Советодавното тело, за зајакнување на воспоставеното партнерство помеѓу Царината и бизнис заедницата, во насока на олеснување на трговијата и транспортот од Царинската управа на РСМ.

Декември 2011 – Благодарница за соработка со Црвениот крст на Република Македонија во 2011 година, и за дадената поддршка во спроведувањето на програмите во корист на општеството, наменети за подобрување на квалитетот на живот на населението во заедниците од Црвениот крст на Македонија.

18–21.10.2012 – Признание за поддршка на Глобалниот самит за инвестиции во Македонија од Macedonia Global Investment Summit.

07.12.2012 – Подарок за време на настанот ТОП 100 за 100-годишнината од независноста на Албанија од Косовската Бизнис Алијанса

04.05.2012 – Плакета за успешна деловна соработка од Централниот регистар на РСМ.

08.04.2013 – Благодарница за Претседателот Мендерес Кучи, за неговата соработка и придонес во афирмацијата на Општина Бујановац, во паналбанските економски простори од Општина Бујановац.

23.12.2015 – Признание за СКСЗМ, за дадениот придонес за време на поплавите од Локалната заедница Шипковица.

Ноември 2014 – Признание од Еснаф Призрен.

19.02.2016 – Признание за помошта и придонесот даден во реализацијата на проектите на фондацијата Даути од Фондацијата Даути.

29.12.2016 – Благодарница по повод 25-godishninata od основањето на HO „El Hilal“, за континуираниот придонес во областа на хуманоста и солидарноста од Хуманитарната организација „El Hilal“.

Септември 2017 – Признание за соработка во областа на туризмот за 2017 година, во категоријата Комора, по повод Светскиот ден на туризмот од Министерството за економија.

06.12.2017 – Признание и благодарност за помошта и придонесот даден во отстранувањето на последиците од поплавите во декември 2017 година во Албанија од Амбасадата на Република Албанија – Скопје.

14.11.2018 – Признание за г. Неби Хоџа од Business Forum Prizren.

6.2019 – Признание во спомен на посетата на Стопанската комора на Северо-Западна Македонија од Nusaybin Ticaret ve Sanayi Odasi.

26.12.2019 – Сертификат за Благодарност за Неби Хоџа, во знак на благодарност и признание за хуманата подготвеност, како и за инспиративните дела на највисока граѓанска солидарност, по земјотресот од 26 ноември 2019 година, во Албанија, од Амбасадата на Република Албанија - Скопје.

29.11.2019 – Плакета по повод Денот на даночните работници – „Свети Матеј“ од Управата за јавни приходи на РСМ.

2019 – Подарок за Претседателот Неби Хоџа, за посебни заслуги во зајакнувањето на економските и трговските односи, Македонија-Албанија-Косово од Индустриската и Трговската комора на Тирана.

03.02.2020 – Признание за соработка за г. Неби Хоџа од Стопанската комора на Косово.

2022 – Подарок од Бранко Азески за Претседателот Менди Кура од Стопанската комора на Северна Македонија.

14.04.2022 – Плакета за СКСЗМ, по повод јубилејот 30 години повеќегодишна соработка од Царинската управа.

22.02.2023 – Признание за дадената поддршка во реализацијата на проектите и програмите од Фондацијата Албиз.

2023 – Признание за придонес во туризмот по повод Светскиот ден на туризмот од Министерството за економија на РСМ.

05.07.2023 – Сертификат за доделување на грант од USAID.

12.2023 – Признание за придонесот и поддршката дадена во насока на консолидација на Универзитетот „Мајка Тереза“ во новите простории во Скопје, при што институцијата беше помогната за време на реновирањето на кабинетите за наставниците и наставните простории од Универзитетот „Мајка Тереза“.

3.2025 – Признание за г. Менди Кура, за довербата и ценетата соработка од Индустриската и Трговската Комора на Косово

22.04.2024 – Признание за истакнат придонес на настанот „Недела на кариера“, организиран од Меѓународниот Балкански Универзитет во Скопје

27.09.2024 – Признание за дадената поддршка на здружението BASAM при организација на Форумот за инвестиции и трговија - Северна Македонија-Турција.

17.03.2025 – Јубилејна плакета за посебен придонес во остварувањето на целите и задачите на Црвениот крст на РСМ.

29.04.2025 – Сертификат за учество на „Отворен ден“ и „Саем за кариера“ на Универзитетот во Тетово од Универзитетот во Тетово.

ФОТОГАЛЕРИЯ

Ноември, 2006 – Истанбул, Турција

23–26.11.2006 – 11-тиот саем на МУСИАД, Истанбул, Турција

Август, 2007 – Фатмир Етеми на годишното собрание на СКСЗМ

Август, 2007 – Годишно собрание на СКСЗМ

Октомври, 2007 – Конференција за извоз

Октомври, 2007 – Саем во Косово

2007

Ноември, 2007

2007 – Средба со амбасадорот на Албанија, Владимир Прела

Ноември, 2008 – Меморандум за соработка меѓу СКСЗМ и Македонската развојна фондација за претпријатија (МРФП)

Јуни, 2009 – Средба со градоначалниците на општините во Скопје

2011 – Прес-конференција

2011 – Седница на Управниот одбор на СКСЗМ

Мај, 2011 – Средби со политичките партии – Нова демократија

Мај, 2011 – Средби со политичките партии – СДСМ

Септември, 2011 – Тркалезна маса, проект „Бизнис без граници“

Февруари, 2012 – Средба со Косовската алијанса на бизнисите – Неделите на националниот бизнис

Април, 2012 – Неделите на националниот бизнис, Економски форум

Април, 2012 – Саем "Промоција на домашни производи и странски инвестиции"

Јули, 2012 – Интервју на претседателот Мендерес Кучи

Септември, 2012 – Саем во Истанбул

Ноември, 2012 – Конференција за економски развој на Полошкиот регион

Јануари, 2013 – Годишно собрание на СКСЗМ

Март, 2013 – Средба со кандидатите за градоначалници од ДУИ

2013 – Прес-конференција, Мендерес Кучи и Зоран Ставрски

2013 – Средба со политички партии

2014 – Заедничка седница на СКСЗМ и СКСМ

2014 – Формирање на групациите на СКСЗМ

Јуни, 2014 – Ливерпул, Англија – Global Economic Forum 2014

Октомври, 2014 – Групацијата на жени претприемачи го одбележа Меѓународниот ден на руралната жена

Јуни, 2015 - Седница на Управниот одбор

Октомври, 2015 – Делегација од Измир во СКСЗМ

Декември, 2015 – Работилница за стратегијата 2016–2019

16 март 2016

Април, 2016 – Караван на бизнисите, Скопје

Април, 2016 – Караван на бизнисите, Куманово

15.05.2016 – Средба со премиерот Еди Рама

Март, 2017 – Компани членки на СКСЗМ на 7-миот меѓународен саем за недвижности RealExpo

Април, 2017 – Почетоци на Сеалбанскиот економски форум

Мај, 2017 – Меморандум за соработка меѓу СКСЗМ и Бизнис-форумот на Призрен

Мај, 2017 – СКСЗМ предлага кандидат за заменик-претседател на Владата

Октомври, 2017 – Регионален самит „100“ во Скопје

Мај, 2018 – Средба со компаниите од Полошкиот регион

Јули, 2018 – Реакција за Законот за спречување перење пари и финансирање на тероризам

Септември, 2018 – Средба „Придобивки од членството во НАТО за бизнисите“

Октомври, 2018 – Прес-конференција за предизвиците на бизнисот

Ноември, 2018 – Средба со ВМРО-ДПМНЕ

2019 – Работен ручек со премиерот

Април, 2019 – Годишно собрание на СКСЗМ

Јуни, 2019 – Делегација од Стопанска комора за трговија и индустрија Нусајбин, Турција

Јули, 2019 – Средба со претседателот на државата

Декември, 2019 – Новогодишна вечер

Декември, 2019 – Работилница за изработка на Годишниот план

Декември, 2019 – „Претприемач на годината“

Февруари, 2020 – Презентација на Платформата за економски развој на РСМ – ДУИ

Февруари, 2020 – Презентација на Платформата за економски развој на РСМ – СДСМ

Јули, 2020 – Седница на Управниот одбор на СКСЗМ во услови на пандемија

Август, 2020 – Средба со Владата за надминување на кризата

Септември, 2020 – Средба со заменик-претседателот на Владата за економски прашања

Октомври, 2020 – Годишно собрание на СКСЗМ

Февруари, 2021 – Средба со секторот на угостителство

Јули, 2021 – Претседателот на СКСЗМ Неби Хоџа на „Prespa Forum Dialogue“

Јуни, 2021 – Годишно собрание на СКСЗМ

Септември, 2021 – Средба со бизнисменот Сахит Муја

Септември, 2021 – Локални избори 2021, СКСЗМ – Движење Беса

Декември, 2021 – Средба со Управниот одбор на Стопанската комора на Косово

Март, 2022 – Работен ручек со премиерот

Мај, 2022 – Саем за кариера, УЈИЕ

Септември, 2022 – Skopje Economic Finance Forum – Неби Хоџа

Октомври, 2022 – Средба со компании од Косово во РСМ

Декември, 2022 – Објавување на Белата книга за добри филантропски и ООП практики.

Март, 2023 – Средба на Платформата за јавно-приватен дијалог

Април, 2023 – Годишно собрание на СКЗМ

Јуни, 2023 – Состанок во Универзитетот „Мајка Тереза“

Септември, 2023 – Претседателот Кура гостин на претседателот Пендаровски – Се возобнови Клубот на одговорни бизниси во РСМ

Октомври, 2023 – Обука за членовите на СКСЗМ за царински тарифи, царински постапки и потекло на стоки

Декември, 2024 – Прес-конференција на крајот на годината

Февруари, 2024 – Обука за енергетска ефикасност

Мај, 2024 – Дурим Зекири панелист на Олимпијадата по економија

Август, 2024 – Компани членки од Струга на работна средба со Управата за јавни приходи

Јули, 2024 – SKCZM реализира средба со највисоките државни претставници

Септември, 2024 – Инфо-сесија за членките на SKCZM за пристап до финансии

Октомври, 2024 – Бизнис форум и промоција на второто издание на Белата книга

Мај, 2025 – Средба со студентите на УИЕ

Јуни, 2025 – Извршниот директор панелист на Младинскиот форум за економска демократија

Јули, 2025 – Средба со Косовската алијанса на бизнисите

Август, 2025 – Средба меѓу СКСЗМ и претседателот на Собранието, г. Африм Гаши

Октомври, 2025 – Локални избори 2025, средба со ВМРО-ДПМНЕ

Октомври, 2025 – Локални избори 2025, средба со Коалицијата „Вреди“

Декември, 2025 – 7-та седница на Управниот одбор

Декември, 2025 – СКСЗМ во посета на градоначалникот на Општина Струга, г. Менди Кура

Извршната канцеларија на Традиционалната ифтарска софра за 2025 година

ГРУПАЦИЈА НА ЖЕНИ ПРЕТПРИЕМАЧИ

Гостивар, 2016

Март, 2023 – Конференција за 8-ми март

ТРАДИЦИОНАЛНА ИФТАРСКА СОФРА

2012

2013

2014

2015

2016

2017

2018

2019

2022

2023

2024

2025

**ХРОНИКА
НА ЕДНА ИСТОРИЈА
ШТО ПРОДОЛЖУВА**

Не е само времето тоа што сведочи за патувањето на една институција, туку вредноста што таа ја создала за оние што ги застапува и реалното влијание што го има врз тековите на едно општество. На мал и често запоставен пазар, како што е пазарот на Северна Македонија, постоењето на институција која две децении со храброст, доследност и професионалност ги претставува интересите на приватниот сектор не е само успех, тоа е потреба претворена во реалност. Монографијата што ја држите во рака не е само архива на факти, туку сведоштво за тоа како една организација започната со идеализам се претвори во значаен чинител во економските и политичките случувања во земјата.

Стопанската комора на Северо-Западна Македонија го изгради својот идентитет не само како глас на албанските претприемачи, туку и како институција која знаеше да понуди алтернатива, да гради партнерства и да нуди решенија. СКСЗМ беше повеќе од претставник на бизнисите; таа беше политичко-економска трибина, механизам на влијание, посредник на доверба и фактор на развој.

Во оваа монографија се документирани предизвиците, визиите, кампањите, реформите и интервенциите што не ја сочинуваат само историјата на една институција, туку и дел од економската историја на земјата. Она што ја прави СКСЗМ посебна не е само капацитетот да реагира на предизвиците, како што се покажа со решителноста во спротивставувањето на Законот за данок на солидарност, туку и способноста да предлага, да соработува и да гради нови мостови меѓу политиката, приватниот сектор и меѓународните актери.

СКСЗМ не беше само „дом“ за албанските бизниси, таа **беше школа на економската демократија**, каде одлучувањето се темелеше на меѓусебно слушање, доверба и ориентација кон иднината. Преку соработката со домашните и меѓународните институции, Комората ги подигна стандардите на застапување и отвори нови патишта за развој, професионализација на членството и интернационализација на бизнисите.

Овој 20-годишен јубилеј не е само годишнина, туку момент за размислување и мост кон иднина што бара повеќе: повеќе професионализам, повеќе регионална координација, повеќе подготвеност за европска интеграција. Иднината на СКСЗМ ќе се мери според влијанието што ќе го има врз развојот на економските политики, зајакнувањето на капацитетите на членството и создавањето поволна клима за инвестиции и квалитетно вработување.

Токму на тој пат, СКСЗМ ќе ја зачува својата најголема сила: способноста да остане верна на заедницата што ја основала и да напредува без да се оддалечи од тој идентитет. Зашто СКСЗМ не е само институција – таа е кауза за рамномерен развој, за достоинствено претставување и за економијата како механизам на еманципација и интеграција.

Оваа монографија е за сите оние што веруваа во оваа визија. И е покана за сите што сакаат да станат дел од неа.

CIP - Каталогизација во публикација
Национална и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски", Скопје

334.788(497.7)"2005/2025"(060.91)

20 години од патувањето и придонесот во економијата и општеството :
јубилејна монографија : 2005-2025 / [автори Менди Кура ... и др.]. - Скопје:
Стопанска комора на Северо-Западна Македонија, 2026. - 200 стр.:
фотографии ; 30 см

Други автори: Нухи Алиу, Џемаил Даути, Назми Ејупи, Мендерес Кучи, Дурим Зеќири, Касам Зендели

ISBN 978-608-65479-8-1

1. Кура, Менди [автор] 2. Алиу, Нухи [автор] 3. Даути, Џемаил [автор]
4. Ејупи, Назми [автор] 5. Кучи, Мендерес [автор] 6. Зеќири, Дурим [автор] 7. Зендели, Касам [автор]
а) Стопанска комора на Северо-Западна Македонија -- 2005-2025 -- Јубилеи

COBISS.MK-ID 68623109

